

stran 2
Od Adama do Sadama

stran 7
Kulturna pota

stran 5
Dr. Bajželj odhaja v pokoj

stran 8
Vlada deli odpustke

ljubljska banka
Gorenjska banka Kranj
GORENJC IN BANKA FORMULA PRIHRANKA

Dr. France Bučar na Glasovi prejeli Proračun lahko zlomi slovensko oblast

Če bomo nadaljevali z razklanostjo v naši družbi, potem bomo sami umrli naravne smrti. Napovedana proračunska razprava kaže na kolaps, ne le parlamenta, ampak celotne družbe. Mar res nismo sposobni za samostojno življenje na lastnih nogah, je dejal gost Glasove preje dr. France Bučar, predsednik slovenske skupščine, s katerim se je pogovarjal Viktor Žakelj.

Kranj, 1. marca - Po daljši prekinitvi je bila v hotelu Creina v Kranju spet Glasova preja, tokrat z gostom dr. Francetom Bučarjem, aktivistom Osvobodilne fronte in partizanom, uradnikom v skupščini Slovenije po vojni, odstavljenim profesorjem Pravne fakultete v Ljubljani, vidnim oponentom prejšnji oblasti, enim največjih slovenskih strokovnjakov za javno upravo, za upravljalke in organizacijske vede.

V triurnem pogovoru na temo Samostojna Slovenija je profesor strnil svoje poglede na propadajočo Jugoslavijo in nastajajočo samostojno Slovenijo. Predsednikovanje parlamentu, ki ga je utrdilo in lahko veliko zdrži, je vzel kot dolžnost. Kaj bo nastalo na razvalinah Jugoslavije, je težko reči. Dejstvo je, da so razvaline že tu, saj je Jugoslavija država, ki ni sposobna samostojnega življenja. Slovenci imamo sedaj edinstveno priložnost za samo-

me obsodite za militarista, je dejal profesor Bučar, vendar naše demokracije ne bi bilo več, če ne bi bili sposobni samega sebe zavarovati. Če tega ne bi storili, bi bili skrajno neodgovorni pred slovenskim narodom. Bistven element samostojnosti bo gospodarska samostojnost, to bo bistvena točka izločanja iz Jugoslavije. Sedanja proračuna, ki je zgodovinski in je prvič proračun slovenske države, lahko zaradi nasprotij zlomi slovensko oblast. Če se ne bomo zbrali, nismo sposobni za samostojno življenje. Zahtev, ki jih postavljajo ljudje, nismo sposobni uresničiti, je dejal dr. Bučar, ni jih sposobna izpeljati nobena vlada. Več o preji na petkovih Odprtih straneh. ● J. Košnjek, slika J. Cigler

Slovesnost na Šenturški gori - Veliko je naredil za župnijo in vse življenje je bil skromen, vesel, družaben. Prišel pa je tudi navzkriž s tedanjo oblastjo, ker je ljubil svoj narod in slovenski jezik... Tako je spomin na župnika Simona Robiča - pionirja slovenskega jamarstva in naravoslovca - predsednik društva Simon Robič v Domžalah Stane Stražar. Na župnišču so odkrili spominsko ploščo gospodu Šimob, kot so domačini navadno rekli Simonu Robiču, blagoslovil pa jo je ljubljanski škof Jožef Kvas in ob tem rekel, naj bo v spomin in počastitev velikih del slavnega župnika in naravoslovca, ki je deloval v tej župniji in v drugih krajih. - Foto: J. Cigler

Orožje ni porok miru

Republiški sekretariat za ljudsko obrambo je pripravil predlog zakona o obrambi in zaščiti, ki v skrajšanem in določnejšem besedilu upošteva pripombe iz dosedanje razprave. Predlog vsebuje rešitve, kot so ocenili v republiškem izvršnem svetu ob odločitvi za obravnavo tega zakona na prihodnjem zasedanju slovenske skupščine, ki bodo omogočale načrten in postopen prehod na nov koncept nacionalne varnosti.

Sestavni del predloga so tudi podatki o izdatkih za obrambni in zaščitni sistem. Medtem ko smo zanj lani Slovenci odšteli nekaj več kot 10,1 milijarde dinarjev - od tega je 9,5 milijarde porabila JLA, naj bi iz letošnjega republiškega proračuna izdvojili za obrambo 6 milijard in 188 milijonov dinarjev, od tega le 2 milijardi in 925 milijonov za JLA.

Slovenci bi torej morali biti navdušeni nad skoraj 40-odstotnim zmanjšanjem letošnjih izdatkov za obrambne naloge glede na leto poprej. Ob tem ne bi smeli prezreti, da so ti stroški skoraj trikrat manjši, kot bi znašali v primeru financiranja JLA v skladu z zakonom o začasnem financiranju potreb federacije. Kljub pozitivnim premikom pa se posebej v zadnjem času mnogi sprašujejo, ali si lahko v razmerah globoke gospodarske krize in nerešenih socialnih stisk privoščimo tudi tolikšne izdatke za obrambo. Če navedemo ugotovitev le enega od njih, predsednika GZS Tomaža Koširja, mora država od vse manjšega družbenega proizvoda pobrati čedalje več za izpolnitev vseh želja.

Pa gre v primeru te obrambe res za skupno željo vseh Slovencev? Dogajanja v zadnjem času nas prepričujejo, da jih vse manj podpira klasični, oboroženi koncept obrambe in vse več neoboroženi, mirovni koncept. Kot so pokazali podatki iz anket javnega mnenja, se namreč že več kot polovica državljanov Slovenije zavzema za demilitarizacijo. Zanj so se izrekli tudi številni ugledni politiki in drugi javni delavci s podpisi na Deklaraciji za mir. Toda, vlada še naprej vztraja pri svojem in zahteva oboroževanje, medtem ko nam ob vlaganjih v tako obrambo nihče ne more zagotoviti miru. Zato ji lahko zamerimo, da niti ne razmišlja o razvoju nenasilnih oblik zagotavljanja varnosti; obenem upravičeno zahtevamo, naj oprihakni obliki slovenske nacionalne varnosti ob predstavitvi vseh možnih konceptov odločijo državljani Slovenije sami! ● Stojan Saje

Demosov vrh v Poljčah

Proračunski kompromis

Vlada naj prouči možnost od 5- do 10-odstotnega znižanja republiškega proračuna, še pred 15. majem pa naj bi Slovenija sprejela sveženj zakonov za gospodarsko osamosvojitvev.

Poljče, 5. marca - Tako kot je že običaj pred pomembnimi skupščinskimi zasedanji so se tudi tokrat poslanci Demosa v republiški skupščini zbrali na zaprtem sestanku v Centru za obrambno usposabljanje v Poljčah. Osrednja tema pogovora je bil letošnji, za večino sporni republiški proračun. Osnutek so ocenili kot primeren za razpravo, vendar so vseeno vladi naročili, naj pri predlogu prouči možnost od 5- do 10-odstotnega zmanjšanja. Vladi so tudi predlagali, naj še pred 15. majem, zaradi nevarnih teženj ob zamenjavi na čelu predsedstva Jugoslavije (Jovića naj bi zamenjal Hrvat Mesić, čemur naj bi v Srbiji nasprotovali), pripravi sveženj zakonov za gospodarsko osamosvojitvev. Predstavniki strank so po sestanku povedali, da imajo dokaj enotna stališča do proračuna, ki mora biti integriran. Le socialdemokrati in krščanski demokrati menijo, da moramo dati za ceste vse, kar zberemo ali celo več. Zeleni terjajo več za zaprtje jedrske elektrarne v Krškem. Proračun pa bi bilo treba zmanjšati z racionalizacijami v javni upravi in z boljšo organiziranostjo v družbenih dejavnostih. Ker federalni organi plebiscita ne priznavajo, je treba združiti politične sile na Slovenskem za uresničitev plebiscitnih nalog. Demos zavrača očitke, da se Slovenija militarizira. Za demilitarizacijo bo čas, ko bodo za to ustrezne varnostne in politične razmere, ko bo JLA zapustila Slovenijo. ● J. Košnjek

Ogrožena socialna varnost tekstilcev

Tekstilni panogi grozi gospodarsko uničenje, 70.000 v njej zaposlenim pa je ogrožena socialna varnost, ugotavlja sindikat tekstilne in usnjarsko-predelovalne industrije Slovenije. Na slovenski parlament zato naslavlja več zahtev: ukinitvev 12-odstotnega davka na plačilno listo, izvršni svet ali skupščina naj s sistemskimi zakoni omogočita nakup surovin na prostem svetovnem trgu, kar se zdaj kupuje prek zveznih rezerv z obveznim predplačilom. Pridružujejo se mariborskim tekstilcem v zahtevi po zagotovitvi zakonsko zajamčenih plač v višini 4.150 bruto iz rezervnega sklada republike, če občinski skladi nimajo sredstev. Izvršni svet naj sklepa o zagotovitvi intervencijskih sredstev za podjetja v panogi, ki imajo možnost uveljavitve na svetovnih trgih.

Če skupščina ne bo reagirala na zahteve tekstilnega sindikata, bodo zahtevali nepreklicen odstop vlade in preverili zaupanje poslancev, ki morajo šteti interese gospodarstva v parlamentu. Opozarjajo, naj poslanci ne pozabijo na udarno moč več kot 70.000 zaposlenih delavcev v panogah, ki bo nadzorovano izbruhnila, če ne bodo vzeli resno gospodarske in socialne agonije zaposlenih delavcev v obeh panogah industrije.

Sisovski koncept porabniških lobijev

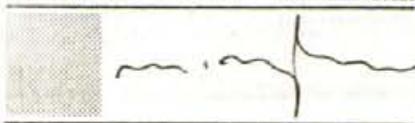
Kranj, 4. marca - Republiški sekretariat za informiranje nam je posredoval stališča Republiškega sekretariata za finance do izjemno razburljivih javnih polemik, ki zadevajo denar, namenjen za cestno gospodarstvo v osnutku proračuna Republike Slovenije.

Ob začetku skupščinske razprave o osnutku proračuna Republike Slovenije Sekretariat za finance ugotavlja, da se je v javnosti razplamnela kampanja proti proračunu, ki kaže, da je še vedno močno navzoč sisovski koncept ureditve vrtilčkov porabniških lobijev. V razlagi je rečeno, da pritiski po stari ureditvi prihajajo prav s področja cest, pošte, železnice, kjer do racionalnih organizacijskih premikov še ni prišlo kljub ukinitvi sisov konec leta 1989.

Sekretariat za finance poudarja, da v proračunu ni moč enaciti virov sredstev s porabo, marveč gre zdaj le za vire in odhodke proračuna. Davkoplačevalci pa lahko v parlamentu s pomočjo poslancev določijo optimalno strukturo porabe pa tudi virov. Sicer pa sekretariat ocenjuje, da je problematika glede cest spolitizirana in prikazana enostransko, ker je prioriteta odsekov za letos določena na osnovi cestne mreže, varnosti ekologije ter narodnogospodarskih vidikov cestne mreže. Vendar pa predloženi program ni usklajen s finančnimi možnostmi republike, razen tega pa so zahteve Republiškega sekretariata za promet in zveze preoptimistične in jih ne bo mogoče realizirati, ker za pretežno število odsekov avtocest in rekonstrukcij še ni pridobljeno lokacijsko dovoljenje. To pa praktično pomeni, da letos ne bo moč začeti z intenzivno gradnjo, pojasnjuje Republiški sekretariat za finance. ● A. Z.

KERN
KOZMETIČNI SALON IN SAVNA
KERN MARTA, KOROSKA 5, 64000 KRANJ
TEL. (084) 23-650 (HOTEL CREINA)

ZUNANJEPOLITIČNI KOMENTAR

MIHA NAGLIČ

Od Adama do Sadama

Vsi se razglamo za božje otroke ter za pokorne in predane božji volji (slednje pomeni arabska beseda islam), a smo kljub temu sprti med seboj; sicer pa soglašamo, da vojna v Zalivu ni bila verska vojna - tako bi lahko povzeli pogovor ob omizju, za katerega so na pobudo hamburškega tednika Der Spiegel sedli nekateri najuglednejši predstavniki judovskega, krščanskega in islamskega bogoslovja. Na začetku jih je moderator pogovora zaprosil, naj na listek papirja zapišejo, kaj je po njihovem temeljno oznanilo njihove vere. Zapisali so, kar sledi: "Pravičnost, mir." (M. S. Abdullah) "Vera v enega Boga, enakost ljudi, pravičnost." (E. Elshahed) "Dejstvo, da je en sam Bog, kar se kaže v enotnosti stvarstva." (H. G. Brandt, Jud) "Ljubi svojega bližnjega, ker je tak, kot si ti." (A. Steinberg, Jud) "Živeti in ravnati v duhu Kristusovem." (H. Kueng) Bistvenih razlik med tremi religijami v temeljnih sporočilih torej sploh ni. To je ugotovil tudi gostitelj Hans Kueng, znani katoliški "disident", ki mu je papež leta 1979 prepovedal poučevati in velja za enega od protagonistov dialoga med velikimi svetovnimi religijami. Le-te se po njegovem ujemajo v veri v enega Boga in v istovetni etiki; vse velike zapovedi človeštva - ne ubijaj, ne laži, ne kradi! - so jim skupne. "In vsepovsod velja zlato pravilo: česar nočeš, da storiyo tebi, tega ne želi in ne stori drugemu." V nadaljevanju ugotavlja, da pozna hebrejska biblija tri zavzevanja s človekom. Prva je tista za Noetom po vesoljnem potopu in velja za vse človeštvo. Druga je z Abrahamom, ki velja tako za Izraelce kot za Arabce; Abrahamov sin Izmael se namreč šteje za prednika Arabcev, Izak pa Izraelcev. "Sporna" pa je tretja in najtesnejša zaveza z Mojzesom in izraelskim ljudstvom. Spor nastane, ko se eno, izraelsko ljudstvo, razglasi za izvoljeno, za bolj pričevalsko od drugih. "Tudi mi Židje si moramo očitati, da v naših pridigah manjka osrednje opozorilo na enakost vseh ljudi. Ne poudarjamo vedno dovolj jasno človekovega dostojanstva in ljubezni do tujcev. To je velika neizpolnjena dolžnost verskih instanc na vseh straneh. Mnogi ne vodijo v znamenja skupne človečnosti, marveč se dajejo zmeraj znova vpreči v nacionalne interese." S temi besedami dopolni katolika njegov judovski kolega Brandt, Kueng pa navzame še zgodovinsko dejstvo, da je vsaka religija, ki je kdajkoli prišla do svetne oblasti, z drugimi verami in verniki ravnala slabo. Brandt pritrjuje: "Nisem politik. A po mojem osebnem mnenju danes ne bi smeli več vleči meja z biblijo v roki. Palestincev ne morem tolči po glavi z biblijo in govoriti: ker je tu notri tako zapisano, se morate zdaj umakniti s tega ali onega kraja." Tako res ne gre. Izraelci in Arabci se bodo morali potemtakem še učiti živeti drug ob drugem.

Nekateri učeni muslimani danes zanikajo, da bi bila njihova vera že po svojem bistvu bojevitna in nasilna. Taki so resda njeni verniki, pa ne zaradi vere, temveč zato, ker se že stoletja čutijo poniževane s strani judov, kristjanov in Zahoda. V svojem bistvu je islam miroljuben in taka bi lahko bila tudi milijarda njegovih vernikov, če bi v svetu prevladal dialog - ne le med verami, tudi in predvsem med verniki. Vojna v Zalivu ni sveta vojna (džihad), pravi V. A. Hamdani, visoki predstavnik Svetovnega muslimanskega kongresa. Džihad je boj proti Satanu, proti zlu, ki je v nas samih. Če se dva spreta, jih je po Kuranu treba pomiriti. Če se eden od obeh tudi poslej obnaša nasilno, nam Kuran nalaga brniti tistega, ki je bil napaden brez lastne krivde (npr. Kuvajti). Tudi po islamu je vojna pravična, če je obrambna, če preprečuje napad ali napadalca kaznuje. In taka je bila vojna proti Sadamu. To ni bila vojna med islamom na eni in krščanstvom na drugi strani; bila je vojna za politični prestiž in nafte vrelce.

Vojna je zaenkrat končana. Zdaj je čas za pogovore, ki bi omogočili miroljubno sobivanje v prihodnje. Velikih in dejansko obstoječih nasprotij med ekonomskimi in političnimi interesi Arabcev, Judov in Zahoda pa nikakor ne kaže več odevati v verski politiki in jih razglati za svete. Saj smo na vsežadnje vsi le "otroci božji", potomci Adamovi. Sadama, ki je bil samo še eden v vrsti krivih prerokov, pa je že doletela pravična kazen.

Občni zbor TD Lesce

Lesce, 4. marca - Turistično društvo Lesce pripravlja to soboto, 9. marca, 33. redni občni zbor z naslovom "Osrečimo sočloveka in v tej sreči poiščimo radost tudi zase". Občni zbor bo v osnovni šoli F. S. Finžgarja v Lescah, začel pa se bo ob 18. uri. Po končanem običnem zboru bo družabno srečanje ob plesni glasbi kvinteta Sava. ● V. S.

GORENJSKI GLAS

Ob 35-letnici je kolektiv Gorenjskega glasa prejel red zaslug s srebrno zvezdo

Ustanovitelj in izdajatelj: Časopisno podjetje GLAS, Kranj, p. o., Moše Pijadeja 1
Tisk: DELO TCR - Tisk časopisov in revij Ljubljana, p. o.

Predsednik časopisnega sveta Ivan Bizjak

Časopis izhaja dvakrat tedensko ob torkih in petkih. Cena izvoda je 12,00 din, naročnina za I. kvartal 1991 znaša 300,00 din. Individualnim naročnikom priznavamo 20 odstotkov popusta (naročnina 240,00 din).

Gorenjski glas urejamo in pismo: Marko Valjavec (direktor in glavni urednik), Leopoldina Bogataj (odgovorna urednica), Vilma Stanovnik (šport, turizem, poslovne informacije), Danica Dolenc (za dom in družino, zanimivosti, Tržič), Danica Zavrl-Zebir (socialna politika, gorenjski kraji in ljudje), Andrej Zalar (gorenjski kraji in ljudje, komunalne dejavnosti).

Les Mencinger (kultura, Snovanja), Helena Jelovčan (izobraževanje, iz šolskih klopi, kronika, Skofja Loka), Cveto Zaplotnik (kmetijstvo, Radovljica), Darinka Sedej (razvedrilo, Jesenice), Stojan Saje (družbene organizacije, ekologija), Jože Košnjek (notranja politika, šport), Stefan Žargi (notranja politika), Marija Volčjak (gospodarstvo, Kranj), Gorazd Šinik (fotografija), Igor Pokora (oblikovanje), Ivo Sekne, Nada Prevc in Mirjana Drakšler (tehnično urejanje) in Marjeta Vozlič (lektoriranje).

Naslov uredništva in uprave: Kranj, Moše Pijadeja 1

Tekoči račun pri SDK: 51500-603-31999

Telefoni: direktor in glavni urednik 28-463, uredništvo 21-860 in 21-835, ekonomska propaganda, računovodstvo, naročnine 28-463, mali oglasi 27-960, sprejem neprekinjeno 24 ur dnevno na avtomatskem odzivniku, delovni čas od 7. do 13. ure, ob sredah do 16.30, telefaks: 25-366 (direktor, komerciala), 23-163 (uredništvo)

Neobjavljenih pisem in slik ne vračamo.

Zaposleni "žrtve" pravne praznine pri varovanju njihovih pravic

Pobudi za zakon o soupravljanju in sindikatih

Stranka demokratične prenove (SDP) je pobudo že vložila v skupščini. Če se parlament še naprej ne bo odzival na take predloge, bo stranka zakonske osnutke pripravila sama, saj so delavci v tej pravni praznini najmanj varovani.

Ljubljana, 1. marca - Zakon o sodelovanju zaposlenih v upravljanju podjetij in javnih ustanov bi moral določiti organiziranje in oblikovanje (sestav) obratnih svetov, način volitev članov svetov in predstavnikov zaposlenih, pristojnosti in dolžnosti svetov in delavskih predstavnikov v njih, pravice delavcev v javnih podjetjih, zavodih in tudi državnih službah, sodelovanje davkoplačevalcev pri sistemih javnega pomena ter kazni in sankcije zaradi nespoštovanja določb, so povedali na petkovi časnikarski konferenci predstavniki predlagatelja, Stranke demokratične prenove.

Miran Potrč, vodja poslanskega kluba prenoviteljev je dejal, da je treba tako soupravljanje kot pravico do sindikalnega organiziranja upoštevati pri vzpostavljanju novega slovenskega pravnega sistema. Neodgovorno je poudarjati, in to se sedaj dogaja, da je to najmanj pomembna stvar. Če smo od strani slabe strani samoupra-

vljanja, je treba pozitivne obdržati. Milan Balažič, poslanec prenoviteljev je vprašanje te zakonodaje že zastavil v skupščini in dobil od predsednika vlade Peterleta odgovor, da bo vlada reševala tudi to področje, ponovno pa je bila ta pobuda dana uradno na skupščinskem zasedanju 20. februarja. Po sodbi Balažica je treba pritisk

na sprejem take zakonodaje in za vključitev pravice do soupravljanja v ustavo stopnjevati tudi zaradi zagotovitve družbenega miru. Soupravljanje je utemeljeno v resoluciji OZN, ki je bila sprejeta 3. decembra leta 1982 in ima domovinsko pravico v Italiji, Zvezni republiki Nemčiji, Veliki Britaniji, na Nizozemskem, v skandinavskih državah in podobno. Zato so te države socialne in obenem tudi demokratične. Peter

Bekeš je v prid zakona o soupravljanju povedal, da tudi vse organizacijske teorije dokazujejo, da je soupravljanje dodatna motivacija za boljše delo in da ta pobuda ni blokada gospodarske reforme, ampak njena kompletiranje. Najprimernejši naj bi bilo ta zakon sprejeti hkrati z zakonodajo o lastništvu. Stranka demokratične prenove bo pri uresničitvi svojega predloga iskala zavezništva s strankami, ki sodijo enako, s sindikati in civilno, znano javnostjo.

Slovenski parlament je ponovno izzvan tudi z zakonom o sindikatih. Na ugovore, da je tak zakon lahko omejevanje svobode sindikalnega organiziranja, Stranka demokratične prenove odgovarja, da je ta zakon predvsem v funkciji zaščite sindikatov pred posegi in omejevanjem države. ● J. Košnjek

Sindikat zdravstva sporoča

Zdravstvu namenjen denar naj porabi zdravstvo

V sindikatu zdravstva ugotavljajo, da osnutek republiške proračuna drastično zmanjšuje obseg sredstev za zdravstvo, kar bo ogrozilo raven zdravstvenega varstva ljudi in gnotni položaj zaposlenih.

Osnutek proračuna predvideva, da se bo s prispevki za zdravstvo letos zbralo 11.886 milijonov dinarjev, za zdravstvo pa naj bi se namenilo 10.679 milijonov. Torej prihaja do negativne razlike, za kar vlada pripravlja ukrepe za pokrivanje. Med ukrepi je menda tudi višja participacija, čeprav ta ne pomeni dejanskega vira financiranja. Opozarjajo tudi, da višja participacija pomeni omejevanje dostopnosti do zdravstvenih storitev, kar bo imelo dolgoročno negativne posledice za zdravstveno stanje prebivalstva. Dejstvo je, da zdravstvo sodi med najpomembnejše družbene dejavnosti, za kar smo davkoplačevalci pripravljani nameniti več denarja. Kdove ali bo ta pripravljenost še tako velika, če bodo sredstva, namenjena zdravstvu, zlorabljena. Sindikat zahteva, da odbor za zdravstvo še pred skupščinskim zasedanjem prouči program in način financiranja zdravstva. Vztraja pa tudi, da se za zdravstveno varstvo zbrana sredstva za to tudi porabijo. Če pa skupščina sprejme v osnutku proračuna predlagano porabo sredstev, naj se ustrezno zmanjša prispevna stopnja. ● D. Z.

Gozdarstvo je v razsulu

Kranj, 4. marca - Gozdarji iz kranjskega in blejskega gozdnega gospodarstva ter Splošnega združenja gozdarstva Slovenije so v petek v Besnici predstavili svoje strokovno delo, podobne predstavitve pa so bile tudi po drugih območjih Slovenije. S temi predstavitvami hoteli lastnike gozdov in politične dejavnike pa tudi širšo javnost seznaniti s sedanji dogajanji v gozdarstvu, opozoriti na pomembne gozdarske stroške za pametno gospodarjenje z gozdovi ter zavrniti neupravičene kritike na račun gozdarske stroke.

To je še posebej aktualno sedaj, ko je gozdarstvo v Sloveniji v najhujši krizi po vojni. Gozdna gospodarstva, ki so bila skoraj ves čas po vojni nosilci proizvodnega in strokovnega dela v gozdu, so v razsulu. Znanstveno-raziskovalno in pedagoško delo je močno okrnjeno in v nevarnosti, da se še zmanjša. Zakon o gozdovih nihče ne spoštuje zaradi različnih političnih in drugih interesov, močnejših od zakonskih predpisov. Ministrstvo za gozdarstvo in gozdarstvo pa ni ustrezno organizirano in ni kos naloga.

Začelo se je s spremembo oblasti, ko se je ponudila možnost tudi za spremembe v gozdarstvu. Tam namreč marsikaj ni bilo po volji kmetov in drugih lastnikov gozdov, pa tudi za stroko vse ni bilo najbolj urejeno. Vendar pa so se stvari preveč spolitizirale in zasukale tako, da je slovensko gozdarstvo kot pomemben družbeni in gospodarski sistem v razsulu. Medtem ko gozdarska stroka v Evropi priznava in ceni slovensko gozdarstvo, pa ga nekateri vplivni politiki in stranke, med katerimi prednjači kmečka stranka - ljudska stranka, obtožujejo in napadajo z vse strani z namenom, da ga spravijo na kolena in podredijo svojim interesom.

Lastniki gozdov gozdarjem najbolj zamerijo to, da jim je bila vsiljena prodaja lesa preko gozdnih gospodarstev in odkazovanje slehernega drevesa za posek. Kot pravijo gozdarji, je prav odzilo sedaj povsem spolitizirano vprašanje, ki ga kritiki povezujejo s preteklostjo, ko so bili gozdarji v vlogi policaja. Vendar gozdarji odkazila ne jemljejo kot prisilo, ampak kot strokovni nasvet lastniku gozda. Pri tem pojasnjujejo, da so stroški odkazovanja, ki so za nekatere sporni, malenkostni v primerjavi s koristmi tega opravila. Kar zadeva prodajo lesa, pa gozdarji podpirajo zahtevo lastnikov gozdov, da bi pri tem imeli proste roke. Prednja usmerjena prodaja ni bila vpeljana na željo gozdarske stroke, ampak oblasti.

Gozdarji opozarjajo tudi na to, da gozd ni le zasebna lastnina in da je njegov pomen širši. V Sloveniji je tudi praktično vsa obnovljivo naravno bogastvo, zato zasluži posebno skrb države. V razvitem svetu imajo prav zaradi širšega pomena in funkcije gozda države roko nad gospodarjenjem z gozdovi. Sprejete pa tudi mednarodne konvencije in stališča o pomenu gozdov in njihovi koristi za vse človeštvo.

Konec junija bo v Ljubljani in Celju Svetovni slovenski kongres

Domovina materinskega srca

Svetovni slovenski kongres bo po vzoru svetovnega kongresa Judov postal stalna povezovalna organizacija Slovencev, ne glede, kje živijo in kakšnega prepričanja so. Vrhovno telo med zasedanji kongresa pa bo glavni odbor.

Ljubljana, 28. februarja - Območne konference Svetovnega slovenskega kongresa so ustanovljene, konferencam za Avstralijo, obe Ameriki, Kanado, zamejstvo in Slovenijo se je pred kratkim pridružila še konferenca za Skandinavijo. Pobudnica za Svetovni slovenski kongres in predsednica komisije skupščine Republike Slovenije za Svetovni slovenski kongres Spomenka Hribar pa odhaja te dni na obisk k Slovencev v Združene države Amerike, Kanado in Argentino. Marsikaj spodbudnega jim bo imele povedati, med drugim tudi

To so povedali na četrtkovi seji skupščinske komisije za Svetovni slovenski kongres. Pripravljena sta osnutka programa in statuta Svetovnega slovenskega kongresa, ki naj bi deloval po vzoru svetovnega kongresa Judov. Razprava se je vrtela okrog vprašanja, ali je lahko član kongresa samo posameznik ali lahko tudi organizacija oziroma stranka. Zedinili so se, da lahko, vendar ima tudi samo en glas. Sicer pa bo svetovni slovenski kongres civilna institucija, nadstrankarska, delovala pa bo politično in organizacijsko v smislu povezovalja slovenstva. Sodelova-

Manj imen na črni listi

Na seji komisije za Svetovni slovenski kongres so povedali, da je seznam vojnih zločincev skrčen za devet imen, tako da je sedaj na njem še deset ljudi, ki bi padli v nemilost, če bi se pojavili v Jugoslaviji oziroma v Sloveniji.

to, da so sedaj oblikovane vse območne konference in da bo kongres 27., 28. in 29. junija letos v Ljubljani in Celju. V Ljubljani bo osrednji del v Cankarjevem domu, v Celju pa bo prva seja glavnega odbora.

nje v pripravah na kongres nikomur ni zaprto, kot je slišati očitke s strani nekaterih strank. Vrata so vsakomur odprta in kongres ni zadeva slovenske vladajoče koalicije, ampak vseh Slovencev in njihovih strank. ● J. Košnjek

Seja časopisnega sveta Gorenjskega glasa

Kranj, 1. marca - Na drugi seji se je sestel časopisni svet Gorenjskega glasa. Sprejel je dogovor o načinu dela časopisnega sveta in soglasje k ponovnemu imenovanju Leopoldine Bogataj za odgovorno urednico Gorenjskega glasa za naslednja štiri leta. Obravnaval je tudi programsko zasnovano časopisa za leto 1991 in predlagal, da bi, razen notranjepolitičnega komentiranja o razmerah v Sloveniji, uvedli tudi komentiranje gorenjskih notranjepolitičnih dogodkov, zlasti skupščinskih zasedanj. V rubriki Gorenjski kraji in ljudje (na 5. strani) se naj ne bi sramovali razkrivati revščine našega življenja, več prostora koč doslej naj bi namenjali gospodarstvu in to ne le industriji, za kmetijstvo so menili, da ima v primerjavi z drugimi vejami gospodarstva prevelik poudarek v časopisu, zato naj bi na kmetijski strani poleg strogo kmetijskih tem več pisali o življenju na vasi, okolju in ekologiji. Za slednje so tudi menili, da ne sodi med nesreče in kriminal. Predlagali so, da bi Gorenjski glas pripravljval javne okrogle mize o najbolj akutnih problemih določenega kraja ali območja. Časopisni svet je tudi predlagal, naj bi pismom bralcev namenili več prostora in tako zagotovili večjo ažurnost pri objavi. Naslednja seja naj bi bila aprila, in sicer skupaj z uredništvom.

STRANKARSKA NOVICE STRANKARSKA NOVICE

Jože Školč med gorenjskimi liberalnimi demokrati

Kjer so skrivnosti za poslance, je konec demokracije

Bled, 28. februarja - "Demokracijski standardi so pri nas vsak dan ogroženi: enkrat pri sodstvu, drugič pri sredstvih javnega obveščanja, tretjič pri odnosih med vlado in skupščino, med opozicijo in oblastno koalicijo...," je na četrtkovem pogovoru o skupščinski strategiji liberalnih demokratov, ki ga je v hotelu Park na Bledu pripravil občinski odbor Liberalno-demokratske stranke Radovljica, dejal predsednik slovenske LDS Jože Školč in poudaril, da se strastne želje po neodvisnosti Slovenije (deklaracija za deklaracijo) umirjajo in da se tudi del Demosove vlade ne pusti sprovcirati in v miru pripravljajo zakone o lastninjenju, denarnem sistemu, proračunu itd. Ker se eno govori po svetu, drugo po Jugoslaviji in tretje doma, v skupščini, vsega, kar je slišati, tudi ni mogoče jemati povsem resno.

Školč je še dejal, da se liberalni demokrati zavzemajo za dejanja, ki vodijo k osamosvojitvi, in ne za deklaracije, in da se jim zdi glavno predvsem troje: nova ustava, lastninski zakon in proračun. Ko je beseda o proračunu, liberalne demokrate moti tudi to, da o slovenski vojski in orožju ni odkrite besede. Ko kdo kaj vpraša, je slišati odgovore, da bi govorjenje o tem pomenilo izdajo skrivnosti. Jože Školč to komentiral z besedami: "Kjer je za po-

slanca skrivnost, je konec demokracije."

"V času, ko se je še pisal osnutek nove slovenske ustave, nas v regionalizaciji in demilitarizaciji ni nihče podpiral, danes pa nas podpirajo številni, ki se zavedajo nevarnosti centralizacije pa tudi tega, da zdaj ni čas za militarizacijo," je na četrtkovem pogovoru dejal Jože Školč in poudaril, da liberalno - demokratska stranka

Jože Dežman, predsednik občinskega odbora Liberalno-demokratske stranke Radovljica, je dejal, da so liberalni demokrati na Gorenjskem z dokaj enakim deležem zastopani v družbenopolitičnem zboru, njihov položaj v zborih pa je dokaj različen. V Radovljici delujejo po načelu sodelovanja z vsakomur pri konkretnih odločitvah, precej zaslug si pripisujejo za to, da je izvršni svet sestavljen bolj strokovno in manj strankarsko in da v skupščini doslej ni prihajalo do destruktivnih pojavov ("zagotavljali smo skupščinski mir"). Ocenjujejo pa, da bodo v razpravi o proračunu in še o nekaterih vprašanih prišlo do izraza razlike v stališčih.

Republika skupščina ne deluje na podlagi argumentov, ampak z močjo večine, zato tudi vlade, čeprav je katastrofalna (ministri so med sabo skregani), ni mogoče zamenjati, je dejal Jože Školč in dodal, da je v vladi le še malo pozitivnih, nekompromitiranih osebnosti (Peterle, Mencinger, Janko, Malešič...), medtem ko so domača vsi ostali že "negativci".

želi biti stranka zmernih in premissljenih odločitev, da doslej niso imeli nekulturnih izpadov v slovenskem parlamentu, da je LDS bolj zasidrana v mestnem kot podeželske okolju in bolj med izobraženimi in srednje izobraženimi kot ostalimi. ● C. Zaplotnik

Liberalni demokrati o ponujenih vladnih programih

Socialna politika le za okrasek

Ljubljana, 2. marca - Svet Liberalno demokratske stranke je na svoji drugi seji obravnaval kar obsežni dnevni red. Osrednja točka pa je bila prav gotovo obravnava gospodarske in socialne politike slovenske vlade, do katere so liberalni demokrati zelo kritični. Na tej seji so določili tudi način zbiranja in višino članarine v stranki.

Gospodarsko razvojni plan, socialni program in proračun so članom Sveta LDS na seji, ki jo je vodil Jože Školč, obrazložili uvodničarji Janez Kopač, dr. Duja Kosmač Piškur, dr. Bogo Kováč, Jaša Zlobec, Vika Gorjup in Vika Potočnik, ki so svoje delo res temeljito opravili. Gospodarsko razvojni dokument, po mnenju liberalnih demokratov, ne upošteva izrazito različnih možnosti razreševanja jugoslovanske krize in položaja Slovenije in je rezultat prepoznavno begajoče gospodarske politike, ki skuša prevzeti odgovornost na parlament. Izhajati bi morali iz osa-

mosvojenega položaja Slovenije in kot izhodišče vseh nadaljnjih opredelitev postaviti samostojno monetarno politiko. S preobremenjenim gospodarstvom je nemogoče načrtovati razvoj, zato se zavzemajo za razbremenitev, boljše pogoje za podjetništvo in agresivno iskanje tujega kapitala. Proračun je strokovno korekten, vendar se na dohodkovni strani oslanja na dohodke, ki še nimajo zakonske podlage. Pri odhodkih je razvidna moč posameznih vladnih resorjev, pa tudi to, da prenekateri resorji niso opravili svojega dela. Vlada usodno zamuja pri reformah, izgublja za-

gon, način reševanja pa je razviden iz proračunskih prioritet (obramba, policija, intervencije). Brez delovanja gospodarstva ne bo delovalo tudi nič drugega!

Socialni program ne zasluži tega imena, saj je neusklajena lepljenka iz posameznih resorjev, pomenil pa bi biano menico za ukrepanje in krčenje socialnih pravic. Očitno prilagajanje socialnega programa proračunu, številna sistemsko nerazrešena socialna vprašanja lahko nezno zaostre socialne razmere. Program je nastal pod pritiskom in le opisuje nekatera področja, najavljene spremembe pri položaju socialnih ustanov pa grozijo z razpadom še tiste aktivne socialne politike, ki smo jo še imeli. Jaša Zlobec je menil, da se bo kmalu uresničila črna napoved o tem, da bomo vsi le ob enoločnici brez

posladka, ki mu pravimo kultura, saj se prav temu področju, ob tem je navedel, koliko se po predlogu proračuna uresničujejo priporočila organizacije Unesco: pri zdravstvu 80 odstotkov, pri šolstvu 60 odstotkov in pri kulturi le 30 odstotkov, najbolj črno piše. Z njim je soglašala tudi Vika Gorjup, ki je opozorila, da nova oblast resno ogroža srednje šolstvo po tem ko je komaj preživelo "preobrazbo" v usmerjeno izobraževanje, ko je vzklilnil: »Vse se ruši. Revolucija od nič je najhujše, kar nas je lahko doletelo. Ustavimo ta tank, dokler je še čas!«

Na koncu seje so izglasovali pravilnik o plačevanju članarine (600 din na leto oz. 240 din za dijake, študente, upokojence in brezposelne), ki se bo zbirala na občinskih odborih. ● S. Z.

Prenovitelji in zelena frakcija o gozdarskem zakonu

Za rešitve, ki bodo ozdravile bolnika

Ljubljana, 28. februarja - Klub delegatov Stranke demokratične prenovitve in strankina Zelena frakcija sta v četrtek pripravila razpravo o osnutku sprememb in dopolnitve zakona o gozdovih. Predsednik kluba Miran Potrč je dejal, da se prenovitelji ne strinjajo s tem, da bi zaobšli eno stopnjo skupščinskega postopka in da bi morali najprej obravnavati izhodišča za zakon; predsednik Zelene frakcije SDP Mauricio Olenik pa je dejal, da bi morali sprejeti takšne zakonske rešitve, ki bi prispevale k izboljšanju zdravstvenega stanja zdaj že precej bolnega gozda.

"Dosedanja javna razprava je pokazala na konflikt med zasebnim in javnim interesom. Čeprav razumemo zahteve kmetov, pa se ne strinjamo s tem, da bi se polna odgovornost obveznemu odkazilo gozdnega drevja za ponos in nadzoru stroke nad dejavnostjo v gozdu," je še dejal Mauricio Olenik in predlagal, da bi ustanovili posebno skupščinsko komisijo, ki bi spremljala gospodarjenje z gozdovi, pa tudi to, da

bi upravljanje z gozdom moralo priti iz kmetijsko-gozdarskega ministrstva pod okrilje republiškega sekretariata za urejanje prostora in varstvo okolja. Kar zadeva odkazilo gozdnega drevja za posek, je osnutek sprememb in dopolnitvev gozdarskega zakona po mnenju Mauricia Olenika celo preveč popustljiv.

Janez Pogačnik je predstavil glavna stališča pred nedavnim ustanovljenega Gozdarskega

strokovnega sveta, ki med drugim ocenjuje, da se kriza zaradi odlašanja s sprejemom gozdarske zakonodaje samo še poglablja, da gozdarstvo ne more biti prepuščeno igri strank, pač pa preverjenim in premissljenim odločitvam, da je treba nadaljevati pogovore s političnimi strankami o problematiki gozdov in gozdarstva in zagotoviti pogoje in sredstva za vzdrževanje gozdov, za uresničevanje gozdnega gospodarjenja in za obstoj gozdarske panoge... Kar zadeva odkazilo, je osnutek zakona po mnenju dr. Iztoka Winklerja gnil kompromis, ki dopušča vse mogoče; odkazilo pa tudi ni ostanek boljševisvizičnega sistema, saj ga je uvedel že Franc Jožef.

V razpravi je bilo tudi slišati, da zasebni lastniki gozdov niso dovolj usposobljeni za delo v gozdovih, saj naj bi bilo v preteklosti pri delu v zasebnem gozdu šestnajstkrat več žrtev kot v družbenih. V zakon bi morali po mnenju gozdarskih strokovnjakov zapisati tudi to, da je etat največja možna zmogljivost gozda in meja, prek katere ne bi smeli. Le kako naj bi bili vsi kmetje dovolj usposobljeni za strokovno gospodarjenje z gozdom, ko pa še gozdarski strokovnjaki niso "popili" vse učenosti? Tudi tisti, ki nimajo niti ara gozda in niti enega drevesa, so zaradi splošnih koristi gozda tudi materialno, kot davkoplačevalci, odgovorni za stanje gozdov... ● C. Zaplotnik

Muslimani so za enakopravnost in sožitje

Jesenice, 4. marca - Dr. Božidar Brudar, predsednik skupščine občine Jesenice, Rina Klinar, predsednica izvršnega sveta in predstavniki jeseniških strank so se udeležili ustanovne skupščine Stranke demokratične akcije. Častni gostje ljubljanski imam in prvaki SDA iz Sarajeva, Zagreba, Ljubljane, Velenja, Lošinja in Labina.

Na ustanovno skupščino Stranke demokratične akcije Jesenice je prišlo toliko članov in velik dvoran delavskega domaške sekcije Ibrahim Dubić je demuslimanov, ki jim je Slovenija druga domovina. Bosanskoherce-

govski muslimani podpirajo Slovenijo kot samostojno in suvereno republiko, zavzemajo pa se za dvojno državljanstvo, če bo to potrebno. Govoril je o težkih gospodarskih razmerah na Jesenicah in poudaril, da se tudi Stranka demokratične akcije zavzema za dopolnjevanje socialnega programa. Stranka si želi enakoprav-

nosti v družbenem in političnem življenju, zavzema se za mir, demokracijo in tržno gospodarstvo. Bosna in Hercegovina pa mora ostati v enakopravnem položaju, samostojna, neodvisna in suverena država.

Jeseniški imam Sakib Alilović pa je spregovoril o zgodovinskem in kulturnem razvoju muslimanov. Po njegovih besedah zgodovina muslimanskega naroda sama zanika vse grozljive laži o bosanskohercegovskih muslimanih, ki so bili vedno manjvredni, tlačeni in ponižani. V Jugoslaviji je štiri milijone muslimanov in predstavljajo tretji največji narod.

Na skupščini so sprejeli deklaracijo, v kateri se med drugim zavzemajo za enakopravnost in socialno zaščito, za posebno zaščito mater z več otroki, so proti nasilju na Kosovu in za zmanjšanje izdatkov za vojsko. Bosanskohercegovski muslimani, ki imajo na Jesenicah okoli 3.000 potencialnih članov, imajo podružnice od Hamburga do Tetova in so že danes z več kot milijon 200.000 člani ena največjih političnih organizacij v državi. ● D. Sedej

Industrijska demokracija je del splošne demokracije

Nastaja Nova socialdemokracija

Pobudniki zanjo so nekateri člani in simpatizerji Stranke demokratične prenovitve, znotraj katere bo Nova socialdemokracija delovala kot frakcija.

Ljubljana, 1. marca - Stranka demokratične prenovitve je heterogena in to je njena prednost. Čez dober mesec bo ustanovni sestanek frakcije z imenom Nova socialdemokracija, pobudniki zanjo pa so Milan Balažič, Milenko Vakanjec, Miloš Čirič, Matjaž Maček, dr. Boštjan M. Zupančič in še nekateri člani in simpatizerji prenoviteljev. Na vprašanje, ali gre za stranko v stranki, je odgovor negativen. Stranka demokratične prenovitve je splošna in deluje znotraj institucij države, Nova socialdemokracija pa bo delovala znotraj civilne družbe in se bo ukvarjala predvsem s socialdemokratskimi temami, kot so sociala, solastništvo, soupravljanje, interesi delavstva in dela. Dolgoročno postavlja na prvo mesto sodelovanje s sindikati, pa tudi z drugimi strankami leve, kamor bodo kmalu vstopili tudi novonastajajoči krščanski socialisti. Skratka, počasi naj bi nastajala nova slovenska levica, nikakor ne centralizirana in združena v eni osrednji stranki, ampak zedinjena na bistvenih programskih ciljih. V obrazložitvi razlogov za nastanek Nove socialdemokracije je zapisano, da Demosova denacionalizacija in privatizacija utegneta izničiti tudi produktivne učinke agrarne reforme in pridobitve delavstva. Bodoči tuji in celo domači kapitalisti bodo na razprodaji pokupili tovarne in zemljo "samostojne in neodvisne države Slovenije". Vse to na račun žuljev 45-letnega dela delavstva in dela kmetstva. Obetata se nam največji rop in grabež v zgodovini Slovenije, zato se zavzemamo za solastništvo (delavske delnice) in za soupravljanje delavcev. Brez industrijske demokracije ne bo pogojev za nemoteno delovanje kapitala in za razvoj slovenske družbe, piše v zasnovi programa Nove socialdemokracije. Tako se bomo lahko uprli klavni prihodnosti, ki jo obeta Demos, pravijo. Upoštevat je treba tudi interes sedanjih lastnikov, ne le interesa bodočih lastnikov in države. ● J. Košnjek

Slovenski socialisti pripravili socialno-ekonomski program

Hiša brez temeljev

Ljubljana, 1. marca - Republiški odbor Socialistične stranke Slovenije je na današnji seji obravnaval temelje svojega socialno-ekonomskega programa in ga soočil s ponujenim socialnim programom, gospodarsko - razvojnim planom ter proračunom republike Slovenije za leto 1991, ki jih je slovenski skupščini ponudila slovenska vlada. S svojim programom želijo biti konstruktivni, hkrati pa ugotavljajo, da je vlada generalno zgrešila vrstni red urejanja novih odnosov v naši družbi. Navzoči predstavniki upokojencev so posvarili pred krajo tistega kar so zaslužili.

Predsednik SSS mag. Viktor Žakelj je v uvodu v sejo poudaril, da so v stranki sklenili, da se svojega dela lotijo sistematično, zato so poleg že pripravljenih analiz, programov in stališč na področju šolstva, demilitarizacije in socialne, lotevajo razvojno ekonomskega področja in tesno na to vezanega socialnega programa. Program naj zagotovi jasno osnovo ravnanja v parlamentu, hkrati pa razpoznavneje določa socialno naravnost stranke v družbeno-ekonomskih odnosih, ki (postajajo) bistveni in vedno bolj pereči. Vlada je na teh vprašanih izgubila veliko dragocenega časa, z gospodarsko razvojnim planom prihaja prepozno, socialni program pa je bil dobesedno izsiljen. V časih več ali manj nasilne rekapitalizacije po obrazcih iz prejšnjega stoletja morajo imeti v stranki jasna izhodišča in razčiščene poglede.

V razpravi o temeljih socialno-ekonomskega programa, ki dovoli temeljito tudi s teoretične strani opredeljuje izhodiščne odnose: do kapitala, pomena lastnine, lastniške udeležbe in soupravljanja ter socialno ekonomske strategije, ter opredeljuje predstave socialistov o socialni državi, je bilo kot največja napaka vladnih programov ugotovljeno dejstvo, da se loteva usodnih sprememb v družbi od zadaj - z gradnjo hiše začenja pri strehi. Po sprejeti davčni reformi, predlaganih sistemsko-organizacijskih spremembah, predlaganem gospodarsko razvojnem planu in socialnem programu, ostaja temelj hiše: lastniška reforma, ki bo bistveno vplivala na vse prej naštetu, nezagrnjen. Še več, gradnja v obratni smeri bo zagotovo spremenila in celo hudo popačila strukturo, tako da lahko pričakujemo, za države tretjega sveta tipično socialno zgradbo; ozekek sloj vplivnih in bogatih ter množico ljudi na robu preživetja. Ali niso, smo večkrat slišali, radodarne postavke v republiškem proračunu za obrambo in notranje zadeve - skratka za represijo, namenjene prav za krotitev tako povzročeni socialni napetosti? Če k temu dodamo, po mnenju socialistov, nezadosten socialni program, ki pušča vrsto pomembnih socialnih področij odprtih, in kar je še bolj nesprejemljivo, da se prepuščajo sprotnim ukrepom, razmeram in volji, potem lahko pričakujemo, da bo žalostni odnos, ki ga doživljajo upokojenci, občutil še marsikdo. Predstavniki Zveze upokojencev Slovenije je prizadeto ugotovil, da se počutijo v teh razmerah odveč in ogoljufane.

Ob zaključku seje so sklenili, da bodo temelje socialno-ekonomskega programa dopolnili in razdelali za področja stanovanjskih odnosov, zdravstva, invalidskega varstva in pokojninskega zavarovanja. ● S. Z.

Javni poziv republiškim poslancem

Predsedstvo občinskega odbora Socialdemokratske stranke Slovenije v Radovljici pošilja javni poziv poslancem republiške skupščine. Radovljiški socialni demokrati z vso odgovornostjo nasprotujemo predlaganemu republiškem proračunu, posebej pa predvidenim prednostnim postavkam. Ne moremo razumeti, da ministrstvo za finance brez pojasnila namenski denar za ceste prepolovi, ne da bi pri tem povedalo, kam bo šel ta denar. Republiški proračun ne znižuje javne porabe, ta pa je prevelika. Res gre za posledice realsocialističnega sistema, toda ukrepi so prepočasni. Gospodarsko recesijo lahko skrajšamo z manjšimi davki. Nekateri sektorji, notranje zadeve in ljudska obramba, so na prednostni listi. Upamo, da si Slovenci s tem ne kupujemo tudi lojalnosti lastne vojske in policije. Na plebiscitu smo se odločili za trnovo pot. Zavedamo se, da bo ob katastrofalnem položaju gospodarstva še kako treba zategniti pasove. Vendar naj bo odpovedovanje razdeljeno na vse enako. Sedaj pa nosi breme le delavstvo. Banke, zavarovalnice, vse negospodarstvo ne obetati posledic zavoženega gospodarstva. Prav cinično deluje direktor Gorenjske banke, ki se v svojih pogovorih zaveda socialne bede, pri tem pa si mirno pušči izplačati osebni dohodek, ki se ga ne bi sramoval bankir v Celovcu ali Münchenu. Poslanci, ko boste sprejemali proračun, mislite tudi na to. Vabimo vas, da se sami prepričate, kaj grozi Jesenicam, Lescam, Kranju in ostalim slovenskim krajem. Od vas pričakujemo vsaj udeležbo na seji, saj ste iz delavskega žepa plačani politiki. ● J. K.

Spominska plošča Simonu Robiču

Šenturška gora, 3. marca - Ob 30-letnici delovanja društva za raziskovanje jam Domžale so v nedeljo v krajevni skupnosti Šenturška gora na župnišču slovesno odkrili spominsko ploščo župniku Simonu Robiču. Rojen v Kranjski Gori je Simon Robič, ko je 1874 ustanovil župnijo, potem kar 23 let služboval na Šenturški gori, kjer je ustanovil tudi ljudsko šolo. Simon Robič pa ni bil le župnik, marveč tudi pionir slovenskega jamarstva. Raziskoval je življenje v jamah in se zanimal tudi za drugo živalstvo in rastlinstvo. Prirodoslovni muzej v Ljubljani danes hrani 5.625 hroščev in 10.750 polžev s podatki o najdiščih, ki jih je opisal in zbral Simon Robič. Na nedeljski slovesnosti, ki sta jo pripravila Društvo za raziskovanje jam Domžale in krajevna skupnost Šenturška gora, so v kulturnem programu nastopili oktet bratov Pirnat, tenorist Janez Majcenovič, basist Rok Lap in citrar Tomaž Plahutnik. O župniku Robiču pa je spregovoril tudi domačin Marko Jagodic. ● J. Kuhar - Foto: J. Cigler

Ne le pobude

Pobuda, ali opredelitev, da je treba vnesti v programe krajevnih skupnosti med prednostne načrtovane naloge za to srednjeročno obdobje poleg ostalih akcij tudi turizem, vsekakor ni posebnost oziroma značilnost le škofjeloške občine. Domala kar povsod na Gorenjskem je v krajevnih skupnostih na takšnih in drugačnih sestankih zadnje čase precej govora o turizmu in možnostih tovrstnega razvoja. Marsikje pa je ob tem izrečena tudi kritična ugotovitev, da je zgolj govorjenje, dajanje pobud in nenazadnje morda celo že načrtovanje še vedno premalo.

Poudarjanja o pomembnosti, koristi, nujni usmeritvi v turizmu smo bili vajeni že v minulem obdobju; res da ne toliko v krajevnih skupnostih, zato pa veliko bolj na primer v že turističnih krajih, pa tudi tu in tam v mestih, kjer turizem kot gospodarska panoga ni bil ravno v ospredju. Od takšnih ali drugačnih pobud, ponekod celo tudi programov, pa je velikokrat marsikaj ostalo le pri pobudah in programih. Tovrstne "izkušnje" se zdaj večkrat slišijo kot ugotovitev, kako se pobud in načrtovanj ne bi smeli lotevati. Pred dnevi je eden od predsednikov v mestni krajevni skupnosti takole komentiral turistično opredelitev v občini v prihodnje: "Že leta in leta govorimo o turizmu, o programski zasnovi tega in onega območja, namesto da bi se hkrati pogovarjali tudi o kapitalu. Turizma brez kapitala (in ob ozkosti ter nevoščljivosti ter različnih nasprotujočih si interesih pri tem) ne bomo imeli še lep čas..."

Nedvomno je kapital glavna in najpomembnejša garancija za to, da se bomo jutri lahko drugače pogovarjali o turizmu. Vendar pa je v krajevnih skupnostih o tem ta trenutek še težko konkretno govoriti. Zelo konkretna podpora turizmu v vsakem kraju pa je lahko že urejen, čist kraj... Sosedje, s katerimi se radi primerjamo, to na primer tudi dobro vedo... ● A. Žalar

NUDI: 3 TENIŠKA IGRIŠČA

UMETNA PLEXI PAVE
PODLAGA
MOŽNO IGRANJE VSE LETO

BIFE

IZPOSOJA LOPARJEV, ŽOG, COPAT

IZPOSOJA GORSKIH IN BMX KOLES

ŠAH

IGRALA ZA OTROKE

REZERVACIJE IGRIŠČ PO
TEL. 064/45-080

KONKURENČNE CENE!
PRIDITE, NE BO VAM ŽAL!

ZIVILA Kranj
trgovina in gostinstvo

Krajevna skupnost Poljane

Vstopnica za gradnjo kanalizacije

Na zboru občanov vasi Poljane, Predmost in Hotovlja v krajevni skupnosti Poljane so v nedeljo dopoldne podprli zamisel o dopolnitvi občinskega odloka o prispevku za mestno zemljišče.

Poljane, 4. marca - Če bi se pogovarjali o problemih freske, bi bila udeležba najbrž večja. Takšne "igrice" so nam pač še vedno bolj blizu. Pa vendar se bomo morali začeti pogovarjati tudi o teh, za Poljane pomembnih rečeh, ki so tokrat na dnevnem redu...

Tako je začel zbor občanov v nedeljo dopoldne v krajevni skupnosti Poljane predsednik sveta krajevnih skupnosti Roman Dolenc. Na začetku je bila mala dvorana kulturnega doma v Poljanah (v veliki so člani dramske skupine študirali igro Cvetje v jeseni, s katero so bodo predstavili predvidoma čez mesec dni) sicer bolj prazna kot ne, vendar pa se je potem zaradi osrednje točke - gradnja kanalizacije in obravnava prispevka za mestno zemljišče - zbralo vendarle okrog 35 občanov z območja, za katerega je bila januarja v Poljanah predložitvena obravnava za kanalizacijo in čistilno napravo.

Kanalizacija s čistilno napravo oziroma tovrstna komunalna ureditev dela krajevnih skup-

nosti Poljane je bila v minulem obdobju že nekajkrat omenjena, vendar spriču drugih pomembnih, predvsem prometnih problemov (ceste,...) ni prišla na vrsto. Novoizvoljeni svet krajevnih skupnosti pa se je po razpravi oziroma zboru krajanov odločil, da se je tega "velikega" zalogaja treba lotiti in ga vključil v program za to srednjeročno obdobje.

"Letos," kot je na zboru v nedeljo ocenil predsednik sveta krajevnih skupnosti Roman Dolenc, bo start lažji, saj nam od 140.000 dinarjev manjka še okrog 14.000 dinarjev, da bomo dobili projekte. Težje pa se bo potem pogovarjati konec tega oziroma prihodnje leto, saj se na primer samo pri kanalizaciji kaže znesek več kot 7 mili-

Nedeljskega zbora občanov, kjer so podprli zamisel o uvedbi prispevka za mestno zemljišče tudi na njihovem območju, se je udeležilo okrog 35 krajanov.

Prometno ogledalo

Do konca tega meseca bodo v krajevnih skupnostih v kranjski občini predavanja iz programa obrambnega in samozaščitnega usposabljanja prebivalcev, ki jih organizira Sekretariat za ljudsko obrambo skupaj z Delavsko univerzo Kranj. 6. marca ob 19. uri bo predavanje pri Škrjancu za krajane Stiške vasi, 7. marca ob 19. uri pa v gasilskem domu na Stefanji gori za krajane Stefanje gore. V Žabnici bo predavanje 6. in 7. marca ob 19. uri v osnovni šoli za krajane Žabnice. Od 11. do 18. marca vedno ob 19. uri bodo predavanja v osnovni šoli v Naklem za krajane krajevnih skupnosti Naklo. Za krajane krajevnih skupnosti Jezersko pa bodo predavanja 18. in 19. marca ob 19. uri v osnovni šoli na Jezerskem. V osnovni šoli v Podbrezjah bodo predavanja od 19. do 25. marca ob 19. uri za krajane krajevnih skupnosti Podbrezje. 20. in 21. marca ob 19. uri bo predavanje v osnovni šoli v Dupljah za krajane krajevnih skupnosti Podbrezje. Za krajane krajevnih skupnosti Golnik bodo predavanja od 21. do 28. marca ob 19. uri v kulturnem domu Golnik. Za krajane krajevnih skupnosti Trboje bodo predavanja od 25. do 27. marca ob 19. uri v osnovni šoli v Trbojah. Od 25. do 28. marca ob 19. uri pa bodo predavanja v osnovni šoli v Besnici za krajane krajevnih skupnosti Besnica. Predavanja trajajo po eno uro, spremljana pa so z video posnetkom Prometno ogledalo. ● (až)

Večer pesmi, plesov in običajev

Cerklje - Folklorna skupina Sava Kranj, ki je lani praznovala 40-letnico uspešnega delovanja, vabi v petek, 8. marca, ob 19.30 na Večer slovenskih ljudskih pesmi, plesov in običajev, ki bo v kinodvorani zadružnega doma v Cerkljah. Na priveditvi bodo poleg plesov in pesmi prikazali tudi stare običaje, med njimi "ofiranje" in "Dolenjsko ohcet", kako so včasih sprejeli nevesto na novem domu, pa štajersko vlečenje ploha in številne druge. Predprodaja vstopnic je v trgovini Gorenjka v Cerkljah in v pisarni turističnega društva Cerklje. ● (J. Kuhar)

Srečanje žena

Kranj - Srečanje žena ob 8. marcu pripravlja tudi krajevna skupnost Kranj - center. Srečanje bo v predavalnici Gorenjskega muzeja v Tavčarjevi ulici 43. V kulturnem programu bo nastopil komorni zbor slepih in slabovidnih Kranj. Krajevna skupnost vabi na srečanje in prijateljski pogovor. ● (až)

Ples in večerja

Kranj - Praznovanje oziroma srečanje žena z možmi in prijatelji pripravljajo 8. marca tudi v Domu upokojencev v Tomšičevi ulici 4 v Kranju. Za ples bo igral trio Metoda Praprotnika s pevčema. Rezervacije po 10 dinarjev sprejemajo točajke v domu, ki bodo 8. marca postregle tudi z večerjo. ● (ip)

AKORDEON d. o. o. podjetje za poučevanje glasbe in trgovina z glasbili

Kranj, Koroška 67, tel.: 064/22-007

V Kranju in Šenčurju vpisujemo otroke v šolo klavirja, kitare, harmonike, flavte, kljunaste flavte, predšolske glasbene vzgoje in v tečaj klavirja ter glasbene teorije.

Roman Dolenc

jonov dinarjev. Za to pa bo v prihodnje prav gotovo potrebno sodelovanje krajanov v delu in prispevku..."

Na zboru pa so se krajani potem, kljub nekaterim pomislekom na začetku razprave, odločili, da si "zagotovijo vstopnico" za sredstva oziroma kasnejše lažje reševanje in uresničevanje projekta kanalizacije s čistilno napravo. Podprli so namreč pobudo o dopolnitvi občinskega odloka o prispevku za uporabo stavbnega oziroma mestnega zemljišča. Prispevek zdaj plačujejo v občini že v Škofji Loki, Žireh, Gorenji vasi, Železnikih. "Na ta način zbrana sredstva pa se vračajo v kraj in v prihodnje bo prav ta prispevek eden pomembnih virov za uresničevanje in urejanje skupnih potreb v občini oziroma na določenem območju," sta na zboru razložili Ma-na Veble, direktorica Zavoda

za družbeni razvoj in Marija Nadižar, ki je posebej pojasnila na primeru, da je ta prispevek za lastnike zasebnih hiš oziroma stanovanj sorazmerno majhen (plača pa se v štirih obrokih na leto), pomeni pa vstopnico za to, da bi lahko računali na večja sredstva v prihodnje, ki se zberejo s tem prispevkom.

Ne glede na to, kako je in kako bo z Rudnikom v prihodnje, drži, da so na območju Rudnika pozidane precejšnje površine, od katerih bo občinska davkarja od republike v prihodnje terjala denar na račun prispevka za pozidano zemljišče. Se pa že zdaj nabere od prispevka za mestno zemljišče v Poljanski dolini (predvsem v gospodarstvu in Rudnik je pri tem udeležen z okrog 90 odstotki) približno 2 milijona dinarjev na leto.

Po takšni temeljiti razlagi so na zboru v nedeljo vsi (proti je bil eden) udeleženci zbora podprli pobudo, da občinska skupščina dopolni sedanjí odlok o prispevku za uporabo mestnega zemljišča in vključi med zavezance del območja krajevnih skupnosti Poljane, kjer naj bi v prihodnjih letih gradili kanalizacijo in čistilno napravo. Kako bo le-ta potekala (časovno) je ta trenutek še prezgodaj napovedovati. Letos, kot rečeno, so na vrsti projekti, že čez leto dni (če ne celo prej) pa se bodo odločali, kje in na kakšen način se bodo lotili gradnje, ki bo prav gotovo trajala kar nekaj let. ● A. Žalar

Vaška skupnost Gabrovo - Breznica

Akcija krajanov za cesto

Zminec, 2. marca - Dve podobni akciji, kot je bila letošnja prva minulo soboto v krajevni skupnosti Zminec v škofjeloški občini in sicer v vaški skupnosti Gabrovo - Breznica, sta v minulem obdobju že bili. Na ta način so krajani Gabrovo oziroma Breznice in lastniki počitniških hišic na tem območju in ob pomoči takratne občinske komunalne skupnosti in krajevnih skupnosti uredili okrog 1,2 kilometra ceste z asfaltno prevleko.

Andrej Dolenc

Letos so se v vaškem odboru, kate-rega predsednik je Andrej Dolenc skupaj s krajani dogovorili, da bodo z urejanjem okrog 8 kilometrov dolge ceste na približno kilometer in pol dolgem odseku od Grape naprej nadaljevali. Tako se je v soboto dopoldne, (prvo, ko je odlegetel sneg) zbralo okrog 15 krajanov in nekaj lastnikov počitniških hišic. Čistili so grmičevje oziroma robove ceste.

"Z deli bomo potem nadaljevali. Sani bomo uredili odvodnjavanje, vgradili na tem odseku okrog 12 propustov in zgradili jaške. Razen tega pa bo vsaka domaćija prispevala še okrog 10 tisoč dinarjev, vikendaši pa po 2 tisoč pet sto. Upamo, da bomo dobili na ta način tudi razliko iz občine za položitev asfalta. Še najbolj nas ta trenutek skrbi strošek za prevoz gramoza, ki ga na tem območju nimamo, potrebovali pa ga bomo kar okrog 2500 kubičnih metrov. Računamo tudi na obljubljeni pomoč lovcev in planincev in veselji bomo, če nam bo lahko morda pomagal še kdo," je v soboto dopoldne povedal predsednik vaškega in hkrati gradbenega odbora Andrej Dolenc.

Akcija, ki so se je krajani lotili, bo nedvomno kar precejšen zalogaj. Vendar, kot so nam povedali v soboto dopoldne med delom, jih ne skrbi, da je ne bi zmogli. Nejevoljni pa so vendarle, ker bi organizacija bila veliko lažja, če bi v krajevni skupnosti oziroma v tem delu že imeli obljubljene oziroma načrtovane telefone. Obveščanje in dogovarjanje za akcije je na osem kilometrov dolgi trasi nenazadnje, če ne drugega, tudi precej zamudno. Tudi zato bi jim telefoni resnično prišli zelo prav...! ● A. Žalar

V soboto so čistili grmičevje na robu ceste...

Torek, 5. marca 1991

Dr. Janez Bajželj, družinski zdravnik

Bolnika najbolj spoznaš v domačem okolju

Po štirih desetletjih zvestega službovanja v zdravstveni postaji Stražišče se je pretekli teden upokojil dr. JANEZ BAJŽELJ.

Stražišče, 28. februarja - Družinski zdravnik, kakršnih je danes le še malo, se je zadnjega dne službovanja tesnobnih občutkov poslavljaj od svojih pacientov. Že tretjemu rodu Strašanov, Bitenčanov in prebivalcem desnega brega Save od Podblice pa tja do Podreče, je znan njegov črni fičko. Sprva se je na družinske obiske svojih bolnikov vozil s kolesom, nato ga je zamenjalo razmajano motorno kolo, na svojih obhodih je že skoraj obrabil tretjega fička. Starim, zvestim pacientom, ki so strahoma čakali njegovo upokojevo, pa objublja: če bom zdrav in če bom smel, ne bom nikomur odklonil zdravniške pomoči na domu!

Dr. Bajželj, kako vam mineva zadnji delovni dan vašega zdravništvovanja?

»Večidel v spominih, kako je minilo teh 40 let, o katerih bi lahko napisal zajetno kroniko. Štiri desetletja so od tedaj, ko sem v Sempetrskem bloku ustanovil ambulanto, da bi imela tudi delavska četrt, kot je Stražišče, svojega zdravnika. Težko je bilo v skopih razmerah razvijati zdravstveno mrežo. Sam sem moral vsako jutro kuriti gašperček v ambulanti. Prav vesel sem bil, ko je število mojih bolnikov doseglo 10. Potem jih je bilo več in več, začeli so me spoznavati kot zdravnika v ambulanti in na terenu, ko sem s kolesom obiskoval bolnike po vsej kranjski občini in hodil sem in tja predavati. Kasneje mi je uspelo na Delavski cesti ustanoviti tudi prvo lekarno v Stražišču. Ves čas sem stremel, da bi Stražišče dobilo sodobno zdravstveno hišo in junija leta 1979. smo odprli novi objekt. Pri tem prizadevanju sta mi stala ob strani Marjan Skok in Tone Volčič, pa seveda dr. Drago Petrič. Tedaj mi je postal kar milo prijatelj ob občutku, da sem storil nekaj dobrega za svojo vas. Zdravstvena dejavnost se je z novim domom močno razmahnila, prihajalo je vse več bolnikov, saj je bila ambulanta blizu ceste in avtobusnih zvez dostopnejša. Dobil

sem še enega zdravnika in otroško zdravnico, razvili smo laboratorij, zobno ambulanto in v hiši smo imeli po tedanjih izjavah najlepše urejeno lekarno daleč naokrog.«

Razen v ambulanti ste veliko zdravili tudi na terenu.

»Vsa leta sem tudi dežural v Zdravstvenem domu v Kranju, dokler me z mojim 60. letom niso opustili nočnega dela. Po terenu pa še vedno zdravim. Poznano me ne le v Stražišču in Bitnjah, temveč povsod na desnem bregu Save, od Podblice do Podreče. Na začetku svoje zdravniške poti, ko nas je bilo še malo, pa sem hodil po vsej občini. Danes prihaja v našo ambulanto okoli 3000 ljudi, mnogo iz naše okolice pa jih ima kartoteke tudi v obratnih ambulantah, kajti tu je doma industrija.«

Ste eden redkih preostalih družinskih zdravnikov. Kako ste opravljali to poklicno poslanstvo?

»Na začetku svoje zdravniške kariere, ko na Gaštelju še ni bilo porodnišnice, sem z babico Dolinarjevo celo hodil k porodni, kar mi je zelo pripomoglo k spoznavanju tukajšnjih družin. Na obhodih okoli bolnikov sem spoznaval tudi družine, kar mi je pomagalo pri delu, saj bolnika ne spoznaš samo v ambulanti, temveč ti veliko o njem pove prav družinski ambient. Vsa leta sem

bolnike zdravil tudi na domu. Globoko v zavest sem si zapisal nasvet pokojnega dr. Bežka, ki sem se mu šel predstaviti kot mlad zdravnik. "Mladi kolega," mi je dejal, "stokrat zastoj, stoprvič zares. Pazite, da ne boste zamudili stoprvič." Vzel sem zares prav vsak bolnikov klic na dom. Tudi dr. Premrov, moj šef v zdravstvenem domu, mi je dejal: "Janez, ljudje na domu so bolj bolni kot tisti, ki te obiščejo v ambulanti." Vseh 40 let nisem odklonil, kadar so me klicali na dom. Najprej je bilo to na kolesu z nahrbtnikom, nato na motorju, zdaj pa v avtomobilu.«

V Stražišču pa vas ne poznajo le kot zdravnika...

»V Stražišču sem ustanovil tudi pevski zbor, v gasilstvu sem si pridobil čin višjega častnika, vzgojil kopicu gasilskih bolničarjev, začel sem s tečajji prve pomoči pri AMD, 12 let sem bil predsednik Rdečega križa v Stražišču, sodeloval sem v dramski sekciji... In še več je tega. Rad imam svojo vas in ponosen sem nanjo. Tudi v uradnih dokumentih sem nameraval Kranja vselej navajal Stražišče.«

Kdaj vam je bilo pri delu najhujše?

»Velikokrat je bilo hudo. Vselej bom pomnil svoj prvi smrtni primer, ko je v Struževem, zgorel otročiček. Dr. Bohinc iz Cerkelj mi je tedaj dejal: Janez, ljudje ti bodo tudi umirali. Ko mi je umrla prva bolnica, sem dolgo prizadeto tuhtal, kaj sem storil napak. Prijatelja dr. Matajca sem takrat prosil, naj pri obdukciji presodi, kje sem naredil napako, da je bolnica umrla. Rekel mi je, naj ne bom tako občutljiv, saj bom sicer težko opravljal zdravniško

delo. Toda če ti umre bolnik, ki ga poznaš in ti postane blizu, ne moreš ostati neprizadet. Sicer pa vsakega bolnika obravnavam edinstveno. Dva si nista enaka. Za zdravnika je pomembno, da mu bolnik zaupa, da se mu odkrije. Meni je delo z bolniki lajšalo dejstvo, da sem bil domačin. Bil sem tudi predhodnik dr. Bavdka in dispanzerju za borce. Kot človek, ki je doživel vojno, sem lahko razumel ljudi, ki so v vojni trpeli.«

Kot družinski zdravnik ste morali biti velikokrat tudi spovednik.

»Tako nam je dejal dr. Milčinski: "Vi terenci boste velikokrat igrali tudi spovednika. Glejte, da ne boste ljudi razočarali, da v sebi ne zakrknje." Vselej sem negoval odnos zaupanja med bolnikom in zdravnikom. Velikokrat sem svojim pacientom pomagal tudi z nasvetom, neredko sem na bolnikovo prošnjo posredoval, če je prišlo do spora z njihovimi predpostavljanimi. Slednji so mi prisluhli, saj sem se z mnogimi poznal, bolniku pa je to veliko pomnilo. Veliko lepega pomnim iz svojih 40 zdravniških let (ves čas so mi pri delu pomagale dobro izvežbane, srčno čuteče in spoštovanja vredne sestre), pa tudi veliko bridkega. Veliko je bilo tudi smrtnih primerov, zlasti na cesti od Kranja skozi Bitnje, opravljal sem namreč tudi posel mrliškega oglednika.«

Se boste tudi v pokoju še kdaj odzvali klicem svojih najzvestejših pacientov?

»Če bom zdrav in če bom smel, ne bom nikomur odklonil pomoči.« ● D. Z. Žlebir, Foto: J. Cigler

POMISEL

Tajne plače

Zaprte plačilne kuverte še vedno burijo delavske in sindikalne duhove, češ da lažni menedžerji z njimi prikrivajo nenormalno visoka izplačila. Javne ali tajne plače v modernem sindikalnem pogajanju pravzaprav ne bi smele biti problem, saj kolektivna pogodba uvaja trdna merila, ki postavljajo na pravo mesto vse strukture zaposlenih. Problem sindikatov naj bi tudi ne bile visoke direktorske plače, pač pa prizadevanja, da se povečajo nizke delavske. Toda naše sindikalno gibanje se ta čas ne more sprizajziniti s tajnostjo izplačil niti z visokimi izplačili za menedžerje.

Kolektivna pogodba, ki naj bi na področju delitve ustoličila nekakšen fair play, namreč še ne drži povsod. Torej po eni strani ni pravil igre, ki bi menedžerjem določala najnižje dohodkovne meje za njihove nameščence. Po drugi pa si direktorji tudi ne smejo sami meriti svojih plač, dokler so podjetja, ki jih vodijo, še v družbeni lasti. Ko bo znan lastnik, bo upravljavec svojega premoženja že odmeril toliko, kot jim pritiče. Veljati bi moralo, da je menedžerjeva plača odvisna od uspešnosti (dobička) podjetja. Če gre slednjemu slabo, če konec leta ne ostane pod črto ničesar in če so zaposleni deležni zgolj zamčenih plač ali pa še tistih ne, tudi direktorju ne pripada visoka plača. In če se to večkrat ponovi, se zamaje tudi menedžerjev status. Vse to naj bi bilo v prihodnje stvar odnosa med lastnikom in menedžerjem njegovega podjetja, ki naj bi bil nad določili za delavce veljavne kolektivne pogodbe. Delavcev pa naj bi se ne tikalo. Njihova edina ambicija naj bi bilo dobro prodati svoje delo po cenuki iz kolektivne pogodbe, kjer si bodo delavski sindikati prizadevali zbrantati kar najugodnejše številke in potlej skrbeti za to, da se jih bodo delodajalci dosledno držali. Tako enostavno seveda ne bo, saj se zaposleni najbrž ne bodo sprizajznil s tem, da so samo brezpravno belo blago na trzišču, pač pa bodo skušali mimo minimuma plač uveljaviti tudi minimum sodelovanja v upravljanju, kar svet pozna pod imenom delavska participacija. V slednjih okoliščinah pa bodo kajpada hoteli imeti svoj delež besede tudi pri odločanju o dobičku, menedžerju, javnosti ali tajnosti plač... ● D. Z. Žlebir

Predlog slovenskega izvršnega sveta

Zaustavljena rast pokojnin

Ljubljana, 1. marca - Kritično finančno stanje v Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja je terjalo hitro spremembo zakonodaje, je med včerajšjo tiskovno konferenco po seji izvršnega sveta pojasnila republiška sekretarka za delo Jožica Puhar. Skupščina naj bi začetek marca sprejela predlog, po katerem povprečna starostna pokojnina ne bi presegla 85 odstotkov povprečnega osebnega dohodka v Sloveniji.

Slovenski izvršni svet je na včerajšnji seji namenil največ pozornosti problematiki pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Za redna izplačila je namreč SPIZ morala zadnje mesece najemati kratkoročne kredite. Zadolženost pa je bila le eden od razlogov za predlog spremembe zakonodaje, ki naj bi jo sprejela skupščina po hitrem postopku na prvem marčevskem zasedanju. Ta predlog predvideva ponovno usklajevanje pokojnin šele takrat, ko bi se plače v Sloveniji povečale povprečno za 11 odstotkov v primerjavi z decembrom 1990.

Spremembo je tudi narekovalo, kot je med drugim naglasila sekretarka Puharjeva, čedalje bolj neugodno razmerje med številom zaposlenih in upokojencev. Tako je sedaj v Sloveniji približno 403 tisoč upokojencev, zaposlenih pa samo okrog 751 tisoč; ob tem število delavcev pada še naprej iz meseca v mesec. Zaradi prizadevanj SPIZ po usklajenosti pokojnin s plačami - zadnji čas so povprečne pokojnine dosegle 92 odstotkov povprečnih plač - so bile likvidnostne težave skupnosti vse hujše, zato bi bilo ob nadaljevanju takih gibanj že konec marca verjetno ogroženo tudi redno izplačilo pokojnin. Glede na to je vlada sklenila predlagati slovenski skupščini spremembo pokojninskega zakona. Po tem predlogu naj povprečna starostna pokojnina ne bi presegla 85 odstotkov povprečnega osebnega dohodka, kmetijskim zavarovancem pa naj bi zagotovili izplačilo vsaj 35 odstotkov od najnižje pokojninske osnove.

Vlada je sprejela tudi predlog za spremembo tako imenovanega "Grašičevega zakona", ki je SPIZ obremenil z dodatnimi finančnimi težavami. Zato z novim zakonom predlaga poračun vplačanih prispevkov gospodarstvu v 6 obrokih s pričetkom aprila 1991. ● S. Saje

VESTI

Srečanje žena po operaciji dojk

Zene po operaciji dojke na Gorenjskem se dobimo kot vedno, prvi četrtek v mesecu, se pravi 7. marca, ob 16. uri v Radovljici nad knjižnico, Gorenjska cesta 27. Pridite na klepet in še kaj koristnega se bomo dogovorile!

Istega dne pa Društvo onkoloških bolnikov Slovenije prireja dobredelni koncert v Domu španskih borcev na Zaloški cesti v Ljubljani, in sicer 7. marca ob 19.30. Prirejajo večer napolitanskih pesmi s pevcom Marjanom Zgoncem ob spremljavi ansambla Lira, sledil pa bo nastop plesnih parov z latinskoameriški plesi. Čisti izkupiček večera bo namenjen društvu onkoloških bolnikov. Vstopnice se dobe uro pred začetkom glasbenega večera.

Za dan žena na Šmarno goro

Sekcija za planinske pohode pri Društvu upokojencev Kranj prireja ob dnevu žena lep planinski izlet na Šmarno goro. Izlet bo v četrtek, 7. marca, ob 8.30 z avtobusne postaje v Kranju. Peljali se bodo do Mednega, nato pa se po lepi gozdni poti povzpeli na Šmarno goro. Hoje je za okoli tri ure. Vrnili se bodo popoldne. Oprema je lahko planinska. Na pohodu, ki ga vodi Metka Šparovec, je zaželeno tudi spremstvo moških.

Socialni program v občini

Siti lačnemu ne verjame

Kranj, marca - Klub poslancev SDP iz Kranja je na zadnjem skupščinskem zasedanju zahteval od občinske oblasti lastni socialni program, ne pa vračanje odgovornosti za reševanje hude socialne stiske v občini na republiko. Več o pobudi prenoviteljev ALENKA KOVŠČA.

»Prejšnji socialni programi so bili prilagojeni visoko socialni družbi in polni zaposlenosti, zdaj pa bo treba izdelati drugačna merila, saj se pri skoraj 50 odstotkih ljudi na pragu revščine že pojavlja potreba po zagotovitvi socialnega minimuma. Toda nujna je decentralizacija teh programov in sredstev, določiti, kaj seže v republiko in kaj v občinsko pristojnost. Najbrž je potreba po preživetju drugačna pri tistem, ki živi s plačo v bloku na Planini in pri onem, ki ima še kaj zemlje. Na podlagi ocene v občini, kdo je najbolj potreben pomoči, je treba izdelati socialni plan. V tem smislu me proračunski plan ne zado-

volji, ker valorizacija vrednosti v indeksih ne more odraziti pravega stanja potreb. Za področje sociale, ki jo zagotavlja občina, imamo na voljo v proračunu petkrat manj denarja kot denimo za intervencije v gospodarstvu (drobno gospodarstvo, pospeševanje v kmetijstvu, ekološka služba), in za tekočo proračunsko delovanje skupaj. V proračunu so za delovanje državnih organov tudi povsem nove postavke, denimo mednarodno sodelovanje, odvoz zapuščenih vozil, popis prebivalstva, 500 let župnijske cerkve, vodnik po Kranju... Za slednji dve postavki se bo denimo porabilo toliko denarja, kot je na-

menjeno za enkratne inčasne socialne pomoči. Ne moti me vodnik Kranja, niti 500-letnica cerkve, toda neka razmerja bi morala veljati, namesto da govorimo, da za socialno ni denarja in da to ni občinski problem. Treba je najti način, kako to reševati. Nikjer ni denarja v skupni porabi, toda treba je vedeti, kaj moramo reševati najprej. In zagotavljanje preživetja ljudem je gotovo prednostna naloga.«

Dogaja se, da odpovedujejo veljavni socialni mehanizmi, kjer z merili za dodelitev pomoči segajo v preteklo leto. Pojavljajo se namreč nove kategorije revežev, ljudje, ki so zaposleni, pa ne dobivajo plač, primeri, kot je Tekstilindus, ko se ta hip pojavi več sto socialnih problemov, ki so lažni imeli ustrezno socialno varnost in jim torej po veljavnih

merilih ne gre nobena republiška socialna pravica. Novi socialni primeri so ljudje, ki na zavodih za zaposlovanje po določenem času izgube pravice do nadomestila.

»Kranjski center za socialno delo je izvršnemu svetu že januarja sporočil te probleme,« pravi Alenka Kovšča. »Sedanjí finančni načrt je najbrž že rezultat znanih dejstev, vendar pa ni narejen po programskih zasnovah. Kaj pomaga, če imamo za akutne socialne probleme denarja samo za dva meseca. Treba je imeti merila, kako sproti zagotavljanje denar v občini za te namene. Republika ima namreč toliko denarja, kolikor ga je dolžna na tem področju zagotavljati po bivšem sistemu, in ne bo reševala občinskih socialnih problemov. Poslanci SDP pričakujemo, da bo občina optimizirala proračun in v njem dala prednost akutni socialni problematiki, sicer se utegnejo stvari hudo zaostri in lahko pride tudi do socialnih konfliktov.« ● D. Z. Žlebir

Od Škofljice do danes

Dokler smo narod zapitih...

Ljubljana - Nedavno so v Ljubljani proslavili 20. obletnico dela po Hudolinovi in socialno andragoški metodi urejanja alkoholikov in drugih "ljudi v stiski" v Sloveniji. Ker je bil v teh dneh v našem glavem mestu tudi zbor alkoholologov, so se proslave v kinodvorani na Viču, poleg številnih zdravljenih alkoholikov, precej jih je prišlo z ženami ali družinami, udeležili tudi nekateri strokovnjaki s področja socialne medicine tako iz Slovenije kot iz drugih krajev Jugoslavije. Po končani slovesnosti so zdravljeni alkoholiki spregovorili tudi o dejavnostih, ki so vplivale na njihovo "samouresničenje" kot pravijo svoji spreobrniti od alkohola in nikotina k abstinenci in bolj zdravemu življenju.

Kinodvorana na Viču v Ljubljani je bila napolnjena že do zadnjega kotička ljudje pa so še vedno prihajali, predvsem bivši alkoholiki, nekateri kar s celimi družinami. Vsi po vrsti so pozdravljali dr. Janeza Ruglja, človeka, ki je pred dvajsetimi leti v Sloveniji začel izvajati metodo

zdravljenja alkoholikov, s katero je nekoliko pred njim, v Zagrebu, začel dr. Vladimir Hudolin. V uvodni besedi je Katja Boh, slovenska ministrica za zdravstvo poudarila, da je alkoholizem v Sloveniji narodni problem, saj se Slovenci uvrščamo v evropski vrh, ko gre za konzumiranje al-

koholnih pijač. Pozdravila je način zdravljenja alkoholikov na način, ki ga zadnjih dvajset let uporablja dr. Janez Rugelj in mnogi zdravniki, psihologi, terapevti, ki delajo v terapevtskih skupinah številnih klubov zdravljenih alkoholikov širom Slovenije. "Posameznik je dolžan, da skrbi zase in za svojo družino, naloga naše družbe pa je, da mu to omogoči," je na koncu poudarila Katja Boh.

Hudolinovo metodo zdravljenja alkoholikov so kot alternativno dosedanjim neuspešnim metodam začeli izvajati v začetku sedemdesetih let v zavodu na Škofljici pri Ljubljani. Zaradi neposlusnosti naše družbe po Škofljico, ki je kljub vsemu mnoge rešila alkoholohola, po nekaj letih ukiniti. Z uspešno metodo zdravljenja na eni strani in boju s slovenskimi zdravstveno - socialnimi institu-

cijami, ki so si na vse načine prizadevale odpraviti tako imenovane Klube zdravljenih alkoholikov na drugi strani je dr. Janez Rugelj z mnogimi zdravstvenimi delavci in alkoholiki, ki so sprejeli njegov način zdravljenja, uspel priti do današnjega "Zdravljenja ob delu". Prijateljstvo v Klubih zdravljenih alkoholikov, skupinsko delo, absolutna usmeritev k zdravemu življenju, planinarjenje, tek, prebujanje iz doživljajske otopenlosti so le nekatere izmed adutov Hudolinove in socialno-andragoške metode zdravljenja alkoholikov. Kljub temu se v Sloveniji žal le 2 odstotka alkoholikov odloči za tovrstno zdravljenje in je treba pritruditi dr. Janezu Rugelju, ko je dejal, da dokler smo narod zapitih, toliko časa naša družba nima nikakršnih pogojev za preobrazbo. ● I. Kavčič

ODMEVI

Zaradi čedalje večjega zanimanja bralcev za sodelovanje v rubriki Odmevi in Prejeli smo, priporočamo, da prispevki niso daljši od dveh tipkanih strani (60 vrstic). Le tako lahko zagotovimo pravočasno objavo čimveč pisem. Uredništvo si pridržuje pravico, da predolge prispevke ustrezno skrajša tako, da ni bistveno okrnjena vsebina sporočila oziroma, da zavrne objavo. Vsi prispevki morajo biti podpisani s polnim imenom in naslovom.

Uredništvo

Javna prošnja gospodu akademiku Josipu Vidmarju

Združeni ob Lipi sprave (skupina nekdanjih borcev NOV, kulturnih delavcev in drugih) Vas z globokim spoštovanjem in z voščilom »Še na mnoga zdrava leta!« kot predsednika izvršnega odbora OF v ljubljansko prosimo za Vašo oceno znanega povelja Edvarda Kardelja Ivanu Mačku - Matiji z dne 1. 10. 1942, o čigar avtentičnost dvomiti ni več mogoče, in v katerem je med drugim zaukazano: »Duhovne v četah vse postreljajte. Prav tako oficirje, intelektualce itd. ter zlasti tudi kulake in kulaške sinove.«

V prepričanju, da nam bo Vaše stališče do tega povelja v veliko pomoč pri odkrivanju resnice za objektivno vrednotenje NOV, revolucije in državljanske vojne, si zelo želimo Vaše besede o njem.

Ljubljana, 24. 2. 1991

Združeni ob Lipi sprave:

Stanislav Klep
Franc Šetar
Stane Vezjak
Zdenko Zavavlad

Morda je hecno, vendar red je red

Zadnja seja škofjeloške občinske skupščine je bila 28. 1. 1991. Poročilo o njej je v Gorenjskem glasu izšlo 1. 2. 1991. V njem je omenjen tudi nastop predstavnice socialistične stranke. Ker naša stranka v občinski skupščini nima identificiranih predstavnic

kov sem o tem obvestil avtorico članka. Namigujoč na jeseniški primer, ko so v Gorenjskem glasu pojasnili o zamenjavi nekega liberalnega demokrata z liberalcem objavili kar sami, sem imel enako željo. V našem primeru je bila zaradi njegove predzgodovine želja, da se to opravi mimo grede, še toliko bolj upravičena.

Z glasovci sicer dobro rinem, zato me je tokrat še bolj čudilo, da se mi niso pustili pretentati. Čas je pa tekel. Ljudje si sicer mislijo, bog požegnaj politikom njihova medsebojna razlikovanja, pa sem se vendarle odločil napisati sam. Mislim sem si: na Glasu že vedo, zakaj se ne pustijo (zlo)uporabiti, torej nekaj na stvari le mora biti in je ni kar tako pustiti...

Torej! Takrat obstoječa Socialistična zveza je na volitvah uspešno izvolila v občinsko skupščino eno svojo predstavniko. Ta se kasneje po nastanku Socialistične stranke ni včlanila vanjo niti z njo ne sodeluje, kar je tudi napovedala že vnaprej. Socialistične stranke torej v skupščini ne predstavlja. Lahko, da predstavlja katero od ostalih strank, če se je vanjo včlanila ali z njo sodeluje, lahko pa je neodvisna. Neodvisen je zdaj v republiški skupščini npr. Andrej Magajna, ki je bil sicer izvoljen na listi socialističnih demokratov.

Za konec je potrebno posebej poudariti, da to pisanje nima nikakršne zveze niti s kvaliteto nastopov prizadete osebe v občinski skupščini niti z njenimi siceršnjimi kvaliteta. Gre preprosto za tisto iz naslova.

Tajnik občinskega odbora
Socialistične stranke Slovenije
Škofja Loka
Blaž Kujundžič

Želite še eno afero? Dobili jo boste

Na zadnji seji skupščine republike Slovenije smo v razpravi ob dajanju soglasja k imenovanju na vodilna mesta slovenske RTV izvedeli marsikaj. Na primer,

- da eden od kandidatov, ki ni bil izbran, s takim rezultatom ni zadovoljen;
- da neki direktor, katerega mesto naj bi bilo in je bilo razpisano, s tem ni zadovoljen in - kakšno naključje - ni zadovoljen šele potem, ko na razpisu ni uspel;
- da vodilni možje in žene iz opozicije niso navdušeni nad Zakonom o RTV;

da je bil Svet RTV po tem manj priljubljenem zakonu dolžan izvesti imenovanje ljudi na vsa vodilna mesta Radija in TV Slovenija, za katere velja obveznost razpisa;

da je v slovenskem pravosodju vendarle še nekaj entuziastov, ki skrbijo za tekoče delo sodišč. Le tako si namreč lahko razlagamo dejstvo, da je Sodišče združenega dela v Ljubljani izdelalo "muratorij na zamenjavo direktorja TOZD TV Ljubljana" dobesedno med vikendom;

da je bil ta "muratorij" namenjen medijem, saj je bil nemudoma dostavljen tisku in televiziji, ki sta ga prav tako nemudoma objavila;

da sedi na RTV Slovenija neki posameznik, ki bo šel drugam. Ob tem je umestno povedati, da je bil ta posameznik na svoje delovno mesto ponovno imenovan 24. 4. 1990 (neposredno po volitvah);

Slišali smo še marsikaj, saj je v vlogi Salomona skušalo nastopiti kar nekaj izbrancev slovenskega ljudstva.

Za razumevanje dogajanja, ki bo vsaj začasno užilo vso bleščačo zarometov (ne)odvisnih medijev, pa je bistvenega pomena nekaj, česar nismo slišali na seji slovenskega parlamenta, pač pa na seji skupščinske komisije za volitve in imenovanja. Tega kljub nenavadno velikemu številu novinarjev in celo TV snemalcev med poročili s te seje nisem zasledil. In kaj je ta bistvena komponenta?

Neka članica te skupščinske komisije je - benevolentno, predvidevam - ob vehementnem odhodu s seje (po takem ravnanju pozna to gospo vsa Jugoslavija) izjavila nekako takole: "Želite še eno afero? Prav, jo boste pa dobili!"

Sedaj jo imamo in vesoljna Slovenija si bo nekaj časa brusila zobe in kremplje ob njej. Temeljito bo potrebno preveriti vse, ne nazadnje tudi poreklo kurirja, ki je prinesel sodno pisanje v parlament.

Osebnost povsem razumem, da v parlamentu prasketa, da padajo tudi petarde. Vendar ob tako pomembnem delu, ki čaka poslance slovenske skupščine, ne razume navdušenja nad "še eno afero". Prepričan sem, da tudi volilci vidijo težišče poslanskega dela povsem drugje.

Andrej Šter
poslanec v ZSD
slovenske skupščine

JELOVICA

Kdor ni neumen, bo razumel

Spoštovanemu Francetu Logarju!

Res vas razumem vse manj, kajti vaše pisanje je tako svojevrstno zavito, kot bi šlo za zapleteno šahovsko igro. Morda sem res zelo neumen, ker mi vaše pisanje ni povsem jasno? Morda. A takih je prav gotovo še več. Res ne bi bil rad nevljuden, kajti očitno je, da ste zelo načitan človek. To mi potrjuje vaš zadnji prispevek, oz. odgovor meni, ki ste ga poimenovali z "veselo pisarijo". A zdaj, ko sem prebral še vaš dopis v zadnji številki DRUŽINE (17. febr.), se mi je nekako "odprlo", kajti s tem ste pokazali, da razmišljate globoko in da vam je znanega marsikaj. Zato ponavljam, da vas nikakor ne bi hotel užaliti. Prav tako ponavljam, da hočete povedati, kako da NOV ni bila potrebna.

Evo, s čim ste se izdali. V zadnjem dopisu med drugim pravite, naj bi se "za spremembo vprašali, kaj bi bilo s Slovenijo, če ne bi bilo NOV?" Vaš, a silno zavito odgovor se glasi: "Tako (kot z nami verjetno) se je zgodilo v Luksemburgu... ki je sedaj na vrsti predsedujočih v Evropski skupnosti, mi pa, zmagovalci, beračimo za sklado leče pod "svobodnim soncem"..."

Spoštovani France Logar. Po svoje ste ponovili misel, da bi bilo bolje, če ne bi bilo NOV, oz. NOB, s čimer bi se izognili trpljenju in žrtvam, vojne pa bi bilo konec prav tako in takrat, kot je je bilo. Taka je rešitev vaše šahovske variante. Toda - ne izide se prav.

Pravi odgovor bo vendarle tisti, ki sem ga zapisal že zadnjič: če se ne bi uprli, bi nas naci-fašizem - vsaj Gorenjci in Štajerce - zdesetkal in ponemčil že do 1. oktobra 1941, postopoma pa še v poznejših okupacijskih letih. Mi si nismo mogli privoščiti tistega kakor Luksemburžani, kajti mi smo bili kot Slovani - pa naj bi naši predniki prišli od koderkoli - genocidno obsojeni na fizično uničenje. Rešitev je bila torej le v oboroženem uporu, čeprav smo svobodo morali drago plačati. A to je bila cena za obstoj naroda!

Luksemburg so Nemci res okupirali, in to celo dvakrat. Prvič v Prvi svetovni voji od 1914-1918, drugič na začetku Druge svetovne vojne 1940. leta. Pri vsem tem pa Luksemburžani niso bili obsojeni na uničenje, ni jim pretel genocid (kot npr. Židom, Slovanom in drugim), temveč samo okupacija. Njihovo policijo in orožništvo so celo in takoj uvrstili v svoje policijske redarstvene enote, dasiravno so se

temu po svoje upirali. Del njih je bil v 1941. letu nameščen tudi v Škofji Loki, od koder naj bi šli v napad tudi proti Cankarjevemu bataljonu v Dražgošah. A temu so se uprli, zaradi česar so bili premeščeni, najhujši pa poslani v taborišča. Ubiti pa zaradi tega niso bili, medtem ko je pri nas padel marsikateri nedolžen talec ali tak civilist, kot so bili Dražgošani. In ker ste v Družini po-

kazali, da poznate transcendentno, Siziya in božje zakone, težko verjamem, da ne bi znali najti in prečitati omenjene Ferencčeve knjige? Tam tudi jasno piše, kje so našti nemški arhivi. A če ste se že podali v dialog, bi skorajda morali biti seznanjeni tudi s temi bližnjimi zgodovinskimi dejstvi. Res pa nam je vsem (skoraj) žal, ko kot zmagovalci beračimo...

Ivan Jan, Kranj

ISKRA INSTRUMENTI OTOČE, d. o. o.
Otoče 5 a
64244 Podnart

Pri objavi prostih del in nalog dne 1. 3. 1991 pod
2. EKONOMSKI TEHNIK
za delo v računovodstvu

se pravilno glasi zahtevani pogoji, pod alinejo tri:
- osnovno znanje iz računalništva
in poskusno delo v trajanju 2 meseca (ne 3).

zajček

KRANJ
Janka Pucija 7

OB DNEVU ŽENA VAM NUDIMO

10 % POPUST

PRI NAKUPU V NAŠI TRGOVINI.

Popust velja do 17. 3. 1991

Tai Tai
Cankarjeva 4, Kranj, tel. 24-787
PRAVI NASLOV
ZA VSE,
KI IŠČEJO
PRIMERNO
DARILO

**Rodeo
NEWS**

DISPLAY
v centru Kranja
Naročila tel.: 35-534

Trgovina
»STEKLO«
Tavčarjeva 18
Kranj

POSEBNA
PONUDBA
KERAMIČNIH
IZDELKOV
LIBOJE
BOGATA
IZBIRA DARIL

Delovni čas:
od 9. - 17. ure
od 9. - 12.30 ure

Alojzij Žibert

18

Pod Marijinim varstvom

Spomini Slovenca - nemškega vojaka -
na drugo svetovno vojno v letih 1941 - 1945.

Na našem umiku smo dospeli v vas, kjer smo po treh dneh dobili zopet nekaj jesti. Namestili smo se po praznih hišah. Teh pa je bilo premalo za številno vojaštvo, zato se je bilo treba močno podrejnati. Vojaki so dobro zakurili peči, sezuli čevlje, se v svoji nepredvidnosti slekli in se sušili. Moštvo je poleglo po tleh in hitro pospalo. Ležali smo tako na gosto, da če se je obrnil eden, se je morala cela vrsta. Vsi smo morali ležati postrani, da je bilo zavzetega manj prostora. Pred hišami in okrog njih so bile postavljene straže, ki naj bi se menjavale vsako uro tako, da bi prišli vsi na vrsto za počitek.

Moja straža je bila zvečer ob deseti uri. Komaj sem zdržal, da pri vsej utrujenosti nisem zadremal. Po končani obveznosti sem se hitro vrnil in blizu vrat našel skromen prostorček, kjer sem zaspal.

Naenkrat je močno počilo. Ko sem se prebudil, sem videl, da se del hiše ruši, med vojaštvom pa je silna panika, boleče stokanje in vpitje. Vsa hiša je bila v ognju. Nekateri vojaki se kljub tolikemu hrupu še kar spali. Šele močno streljanje in hoja po telesih sta jih prebudila. Do obleke in čevljev nismo mogli, ker je bilo že vse v ognju in dimu ter deloma že podsuto. Ob vratih se je nekdo pognal na dvorišče in ravnokar sem se tudi jaz pripravil za skok. Toda moj predhodnik je komaj napravil nekaj korakov, že je zaregljala strojnica in ga pokosila. Splezal sem preko ožgane podrtine hiše in se pognal skozi ogenj na plano. Ker sem bil na straži, sem imel še

obute škornje iz klobučevine, usnjeni škornji so se sušili pri peči in ostali v ognju. Na sebi sem imel še hlače in navadno bluzo. Vsa ostala obleka in prtljaga je ostala v hiši.

Ubežnike iz goreče hiše so pozdravljale ruske strojnice. Bežali smo kakor podgane iz goreče ladje. Nekaj ranjenih in mrtvih je ostalo za vedno v goreči hiši. Prebijali smo se s pomočjo ročnih granat. Jaz sem si poiskal začasno kritje v velikem kupu slame. Ko sem se hotel zariti v slamo, sem naletel na trd predmet. Potem ko so prišli v ta kup iskati kritje še drugi, smo ugotovili, da je v njem skrita težka ruska strojnica na kolesih in zelo veliko municije. Zbežali smo od tod, strojnico pa uničili z ročno granato.

Kasneje smo razpravljali o tragediji. Ugotavljali smo, da je verjetno stražar zaradi prevelike izčrpanosti zaspal, ali pa so ga Rusi presenetili in usmrtili, prav tako tudi ostale stražarje ob hišah, potem pa vrgli v hiše ročne granate in vse skupaj zažgali.

Okrevanje in ukrajinski božič

Dne 7. januarja 1944 smo prišli v večjo vas Mali Junački in 9. januarja 1944 v Veliki Junački. Po dolgem času smo zopet začeli z normalnim vojaškim življenjem. Vojska pa ne bi bila vojska, če ne bi že kar kmalu po prihodu oficirji ne začeli z uvajanjem stroge vojaške discipline, pozdravljanjem, pretiranjem čiščenjem in vajami.

Domačini v vasi so nas zelo prijazno sprejeli in nudili vse, kar so mogli in kar so tudi sami imeli po toliko letih komunizma in potem okupacije. Dekleta so nam prostovoljno prale obleko in perilo, našle krpale in likale. Ponekod so imeli na razpolago celo šivalne stroje, take na ročni pogon. Mi smo jim pri njihovem delu pomagali tako, da smo vrteli strojčke.

Zaradi varnosti smo okrog vasi izkopal strelske obrambne jame, ki so služile za kritje in obrambo pred partizanskimi in drugimi diverzantskimi skupinami in kot zaščita ob zračnih napadih.

Podnevi smo vadili, imeli predavanja in čistili orožje, ponoči pa so nam organizirali poizkusne zračne alarme, obrambo pred nemškimi napadi in podobno. Včasih so bili tudi pravi zračni in partizanski napadi in tako se ni nikdar dobro vedelo, kdaj gre za vajo in kdaj zares. Med predavanji smo veliko razpravljali o praktičnih izkušnjah s fronte, saj je bila v novo formiranih četah pretežno večina takih, ki so že imeli za seboj ognjeni krsti.

Med bivanjem v Junačkih smo skupaj z domačini praznovali tudi Ukrajinski božič. Povedati je treba, da so Ukrajinci silno verovali v narode. Povsod po skromnih hišicah, grajenih iz mešanice ilovice in slame, imajo obešene ikone, svete podobe, ki prikazujejo življenje Svete družine, Jezusovo trpljenje in predvsem Marijo, ki se ji domačini zelo radi priporočajo v vsakdanjih stiskah.

Vaščani so že pred praznikom lepo počistili domove. Ometali so ilovnatne stene, počistili peč, ki jim v hudi zimi nudi glavno zatočišče pred mrazom in zmrzaljo so tudi pod. To so opravili tako, da so v skafju tople vode raztopili ilovico in z gosto mešanico najprej izpraznili vse vdolbine, potem pa z redko tekočino polili ves pod, da je nastala lepa glazura. Ko se je premaz posušil, je bil poden kot pobeljen. Popravili pa so tudi streho, očistili okolico in pripravili dovolj kurjave za praznike.

Pred praznikom so se postili. Jedli so le enkrat na dan in še to le brezmesne jedi. Za sveti večer so v izbi, po peči in mizi nastal sveže slame, da bo imel Ježušek prijetno bivališče. Tudi cerkve so očistili. Večina ukrajinskih cerkev je bila v času po oktobrski revoluciji preurejena v skladišča, kinodvorane ali telovadnice. Nemci so imeli posebnih taktičnih nagibov med okupacijo cerkve na novo urejati. Sam Bog ve, od kod so domačini prinesli skrite ikone in druge predmete nazaj v cerkve ter jih vsaj za silo spravili v prvotno stanje. Na mestu zvonov so na drevo obešili železno tračnico. Tudi duhovnik je prišel, od kod in kje je bil pred vojno, nikdar nisem mogel izvedeti.

Po zaključku TSD '90

"ZAKULISNE" FESTIVALSKA ZADREGE

Kranj - Za predstavami letošnjega Tedna slovenske drame v Prešernovem gledališču se je minuli konec tedna spustila zavesa. Festival 91 je zaključen, nagrade podeljene, občinstvo se je zadovoljno razšlo. Se bo gledališko občinstvo zbralo tudi na festivalu 92? Časi so za vse, tudi za gledališče sila negotovi, finančno seveda, zato si organizatorji Tedna slovenske drame že zdaj belijo glave, kako bo prihodnje leto. O tem smo se ob zaključku festivala pogovarjali z direktorjem Prešernovega gledališča Milanom Mariničem.

Po velikih prireditvah je običajno tako, da priveditelj osuplja po hiši, plačuje račune in razmišlja, ali bo prišel 'skozi' in če bo, ali bo naslednje leto znova počel iste stvari?

"Otvoritveni nagovor na letošnjem Tednu slovenske drame je Lojze Peterle, predsednik slovenske vlade, končal s besedami - nasvidenje na Tednu slovenske drame '92. Ne dvomim, da ni mislil resno in tudi mi kot stalni organizatorji tega gledališkega festivala seveda ne mislimo, da dvaindvajsetega festivala ne bi bilo.

Res pa je, da je položaj okoli prireditve negotov. Vendar je bilo tako že nekaj časa. Tudi za tokratni dogodek ni bilo nič drugačne. Še teden dni pred festivalom nismo vedeli, ali lahko nadaljujemo s pripravami, ne da bi preveč tvegali, saj nam je le kranjska občina iz proračuna nakazala akontacijo za festival. Za republiška sredstva, polovico, pa niti na dan otvoritve ni bilo še nobenega zagotovitve. Kot organizatorji smo bili v nemajhnih dilemi, ali festival odpreti ali ne, ali pa ga svečano odpreti in oznaniti, da se nadaljeval ne bo, saj nimamo nobenih finančnih zagotovil za izpeljavo. No, bili smo pogumni in otvoritev zastavili, kot se gre, dan kasneje pa smo prejeli

tudi akontacijo iz republiških sredstev na račun izvedbe festivala.

Se pravi, da so bile bojzani Prešernovega gledališča kot organizatorja odveč?

"Sploh ne. Na ustnih zagotovilih, da denar bo, organizirati festival, ni ravno prijetno. V takšnem položaju smo bili tudi lani, ko se je prireditev zaključila 4. marca, denar za izvedbo pa smo prejeli šele novembra. Ves ta čas smo premetavali svoj osnovni denar, kakor smo vedeli in znali, da smo lahko normalno poslovali. Kajti tudi gledališče mora posloovati, ne gre drugače. Letos pa sploh nismo vedeli, ali Teden slovenske drame bo v republiškem kulturnem programu ali ne. Še posebej zato, ker so se v jeseni

slišale razprave o tem, ali naj bo prireditev bienalna ali ne, skratka slišalo se je o spremembah, do katerih pa potem ni prišlo.

Bo Prešernovo gledališče tudi letos do novembra čakalo denar za minuli festival od obeh financierjev, kranjske občine in republiškega komiteja za kulturo?

"Upam, da se lanska situacija ne bo ponovila, sicer se nam utegne naš finančni položaj zelo zaostri. Letošnje gospodarske razmere nasploh in tudi v gledališču je hujše. Če tako je prispevek obeh financierjev nižji kot lanski, cene pa so seveda v primerjavi z lanskimi zelo drugačne, vsak daljši odlog bi nas zato postavil v izredno težak položaj. Vendar pa upamo, da do česa takega vendarle ne bo prišlo.

Novi gledališki festival se ne začneja pripravljati s prvim januarjem novega koledarskega leta, ampak takoj po koncu festivala. Ali bo glede na dosedanje dolgotrajne organizacijske izkušnje prihodnji festival kaj drugačen?

"Prav gotovo. Že letos smo se odločili, da prireditve ne širimo. Lanske finančne zadrege so nas pač opozorile, da se kulturni letos slabše piše, kako slabo, pa bomo še videli. Zato že tokratni festival ni imel praktično nobene zunanje manifestacije, nismo mogli povabiti nobenega jugoslovanskega gleda-

lišča, ki ima na programu slovensko dramo, in tudi predstav je bilo manj. Kakšen bo prihodnji festival, še ne vemo, vendar se je na prireditev treba pripravljati že sedaj. Okvir mora biti vsekakor začrtan v prvi polovici leta, da jih jeseni in do konca leta lahko izpeljemo. Zdej je treba evidentirati predstave v gledališčih, izbrati selektorja, ga pošiljati na 'ogled' ipd.

Seveda pa bo treba kaj kmalu zarisati okvire prihodnjega festivala. Ali bo drugačen, močnejši ali šibkejši, na drugačnost, če bo, se je treba pripraviti. Kot organizatorji imamo seveda nekaj novih zamisli, predstavili bomo svojo vizijo prireditve. Festival je vsekakor pomemben in tudi dogaja se v pomembnem času, ko se je treba pripravljati na vključevanje v evropski gledališki prostor. Festival slovenske dramatike vsekakor ima priložnost, da se s predstavami ali pa s teksti predstavlja tudi izven meja; gre le za to, ali smo sposobni to tudi izpeljati in uveljaviti slovensko gledališko ustvarjalnost tudi širše. Tudi v tem okviru je treba gledati vse te finančne težave, ki spremljajo vsakokratno festivalsko dogajanje. Festival se pač ne dogaja le zaradi dvatisoč obiskovalcev, kolikor jih je bilo letos in ki so jih slovenski gledališčniki označili za eno najhvaležnejših občinstev sploh." ● Lea Mencinger

KULTURNI KOMENTAR

Lea Mencinger

LEA MENCINGER

KULTURNA POT

Pravzaprav so vsa pota vedno malce tvegana: napotimo se proti cilju, med potjo pa ovir takih in takih ne manjka. Nekatere nas komajda kaj zmotijo, ob drugih se naše namere zaustavijo, razbijejo. In kaj ima s tem kultura?

Marsikaj podobnega. Predvsem načrte: lani septembra so na primer kulturne institucije sestavljale svoje programe, jih, kot se reče, finančno ovrednotile in poslale na naslove svojih finansierjev. Sledilo je pričakovanje, koliko jih bo po vmesnem pretehtavanju na odborih za kulturo in finančnih službah lahko upošteval proračun na tej ali oni ravni. Najbrž se ni bilo nikogar, ki bi bil zadovoljen s tem, koliko mu odmerja proračun. Že zato, ker se navadno ovrednoteni programi kulturnih institucij bistveno razlikujejo od števil v finančnih načrtih finansierjev kulture. Toda letošnje razmere so najbrž še nekaj posebnega. Tudi zato, ker se nasploh na vseh področjih zbira manj denarja. Za nekatere je bil zato pogled v predlagane proračunske razreze pravi šok. Še posebej tam, kjer finančne škarje nameravajo prerezati predvidene programe kar na pol ali še več kot na pol. Najbrž po tisti stari logiki, da so zahtevki vedno 'naviti' vsaj za polovičen znesek, če že ne za sto odstotkov. Po tej logiki naj bi proračunske škarje odmerile ravno pravnjavo vsoto in vse naj bi bilo v redu. Pa ni, tokrat še posebno ne.

Številke, ki so se pokazale za delo nekaterih institucij v kulturi, so - če bodo tudi sprejete - bolj napoved nekakšnega vegetiranja, če že ne zapiranja vrat, kot pa kakšne dejavnosti. Tudi z dodatnimi viri, brez katerih že dolgo časa ne gre več, pa z lastnimi sredstvi in še čim, ne kaže nič bolje: skromnost števil je tolikšna, da se ne da zavihetati v sedlo. Treba bo hoditi peš.

Ali to ne pomeni, da bodo recimo v muzeju dobili le za osebne dohodke in za ogrevanje, razstave in drugih prikazov svojega dela pa ne bodo zmogli. Ali to lahko pomeni, da bodo v gledališču hodili v službo, kot se reče, imeli za ogrevanje in za znamke, nič pa za gledališke rekvizite, za prevod drame, za honorar dramaturgu, za predstavo pa ne, zaradi česar pravzaprav gledališče obstaja. Bi to lahko pomenilo, da bodo v knjižnicah ponujali le lanske in predlanske knjige, saj za letošnje ne bo denarja?

Seveda bi bilo mogoče številke prikazati tudi drugače, toda na stvari ne bi kaj spremenili. Premalo denarja je premalo denarja s katerekoli strani. Kaj storiti? Brez dvoma je bilo že marsikaj storjenega. Predvsem so bili na novo in najbrž ne enkrat skozi najgostejše sito precejeni programi. Težava je tudi v tem, da se nekateri kulturni programi začnejo sredi leta, sredstva oziroma informacije o tem, koliko bo denarja za delovanje, pa v drugem časovnem obdobju. Če na primer za delovanje gledališča v prvi polovici leta ne bo dovolj denarja, da bi pripravil že ob izteku gledališke sezone predstavo, ki bo začela jesensko sezono, jo je treba kar črtati. Ali pa črtati premiero, ki so jo abonenti že plačali, ali pa vse naslednje predstave načrtovati kot gledališče enega. Priznajmo, takšno razmišljanje ne more voditi nikamor, kajti če bi sledili takšnemu temno obarvanemu scenariju, ne bi prišli nikamor drugam kot le do zapiranja vrat. Si mar kdo tega želi? Težko je verjeti kaj takega. Kdo bi mogel namreč pristati na zaprta vrata galerij, na knjižne police brez novih knjig, na gledališča brez predstav, na dvorane brez koncertov, na kulturo bolj komorno od komornega. Toda "komorne" čase bo vsekakor treba preživeti, toda ob pretiranem zategovanju pasu, utegne preživeti le malokdo, cel vek pa traja, preden se dejavnost spet na novo obudi.

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ - V prostorih Gorenjskega muzeja, Tavčarjeva 43, sta odprti dve razstavi: *Gorenjski kraji in ljudje v I. in II. svetovni vojni, ter Po sili vojak* - nasilna mobilizacija Slovencev v nemško vojsko - okupatorjev zločin.

V Prešernovi hiši je odprta razstava *Prešernovi nagajenci 1983-85*. V Mestni hiši se s plastikami v bronu predstavlja kipar *Jože Stražar*. V Caffè galeriji Pungert so na ogled fotografije *Boštjana Guncarja*. V galeriji Lipa v Mestni hiši razstavlja akad. slikar *Rudi Pergar*.

V galeriji Bevisa na Koroški cesti 47 razstavlja akad. slikar *Jože Ciuha*.

Danes, v torek, ob 19. uri bodo v domu KS Stražišče odprli kiparsko razstavo *Borisa Molyja*.

V Gauloisles blondes v hotelu Creina bo danes, v torek, v večeru jazza nastopil *KGB big band*.

JESENICE - V razstavnem salonu Dolik je na ogled razstava *ročnih del* članic odseka za ročna dela. V galeriji Kosove graščine je na ogled razstava lepljenk avtorja *Damjana Jensterla*.

BEGUNJE - V galeriji Avsenik je na ogled razstava *Moč lepega in zlahtnega* - dnevi namenjeni ženski.

RADOVLJICA - V dvoranici radovljiške knjižnice bo danes, v torek, ob 19.30 dr. Jože Ramovš predstavil svojo knjigo o zdravem življenju.

V Šivčevi hiši je na ogled razstava del slikarke *Vide Slivnik - Belantič*.

V fotogaleriji Pasaža je na ogled razstava razstava fotografij *Janjia Novaka*.

ŠKOFJA LOKA - V Groharjevi galeriji je na ogled razstava del akad. slikarja in grafičarja *Lojzeta Logarja*.

TRŽIČ - Jutri, v sredo, ob 19. uri bo v kinu Tržič nastopil KUD Jelendol - Dolina s šalo v enem dejanju *Snubač* Antona P. Čehova. V Paviljonu NOB je na ogled likovna razstava akad. slikarja *Jožefa Megliča*.

Etnološka razstava

GREGORJEVO

Tržič - Jutri, v sredo, ob 18. uri v Kurnikovi hiši odpirajo razstavo Gregorjevo.

Zavod za kulturo in izobraževanje Tržič je ob sodelovanju učencev Osnovne šole heroja Bračiča iz Bistrice pripravil etnološko razstavo Gregorjevo. Na ogled bo od jutri pa do torka, 12. marca, v Kurnikovi hiši. V ponedeljek, 11. marca, ob 18. uri pa bodo po Tržiški Bistrici pred Kurnikovo hišo spustili v vodo "Gregorčke". V kulturnem programu bo sodelovala folklorna skupina Karavanke. Prireditev pripravljajo v sodelovanju v Turističnem društvu.

Knjiga o modernizmu

SLIKA ČLOVEKA
V MODERNEM ČASU

Pri Cankarjevi založbi je izšla knjiga dr. Tomaža Brejca z naslovom *Temni modernizem*. Knjiga je bila predstavljena na način kot njena tematika zasluži - v ljubljanski galeriji Equrna in z avtorjevim krajšim predavanjem z diapozitivi o slovenskem slikarstvu v tem stoletju.

"Tomaž Brejca je podrobno raziskal eksistencialno podstat slovenskega likovnega modernizma, njegovo recepcijo, evropski kontekst, literarne vire in teoretske predpostavke. Spisal je fascinantno knjigo, ključ za razumevanje slovenskega slikarstva v tem stoletju". Stavki so iz ocene natisnjene na zadnji strani te knjige, ki je izšla v zbirki Teorija umetnosti in kulture. Bralcu je seveda prepuščeno, če se bo s takšno oceno strinjal. Vsekakor je oprema knjige takšna, da ravno ne sili očesa uživati v galeriji slik slovenskega modernizma od Jakobčiča do sodobnih slikarjev Mušiča, Huzjana, Gvardjančiča: slikovna oprema v knjigi je namreč samo črna bela. Vendar pa jo docela nadomesti brez dvoma vznemirljivo branje, ki ne predstavlja slovenskega slikarstva dvajsetega stoletja v novi luči. Avtor dr. Brejca si je namreč s to knjigo zastavil nalogo, da povsem prevrednoti tako slovenski modernizem kot modernizem v slikarstvu sploh.

Ze podnaslov knjige *Slike, teorije, interpretacije* opozarja, da nikakor nimamo v rokah knjige o zgodovini slikarstva. Tekst je predstavljen tako, da avtor ob razmišljanju o slovenski umetniški duši, razkrivanju njenega najglobljega bistva predstavi duhovno zgodovino slovenske likovne umetnosti. Takaj "temni" modernizem? Devetnajsto stoletje v slikarstvu ve in govori, da je človek osamljen, dvajseto stoletje pa ve in govori v svojem slikarstvu, da je človek odtujen. Takšno je sporočilo modernizma zadnjih sto let, kot ga vidi avtor, slovenski sedanji slikarji pa iz te, "temne" tradicije ne bodo izstopili. ● L. M.

FOTO RAZSTAVA »POKRAJINA«

Geografsko društvo Gorenjske Kranj in Osnovna šola Karavanških kurirjev NOB Koroška Bela razpisujeta drugo foto razstavo na temo »Pokrajina« za člane fotografskih krožkov, ki delujejo na gorenjskih osnovnih šolah. Vsak član lahko pošlje na razstavo največ 5 fotografij, ki morajo biti velikosti 18 x 24 cm. Prireditelj ne bo sprejel v oceno fotografij, ki so bile razstavljene preteklo leto na prvi foto razstavi »Pokrajina« v Kranju. Fotografije je treba poslati na OŠ Karavanških kurirjev NOB Koroška Bela najkasneje do 20. aprila letos s pripisom »fotografski natečaj«. Na hrbtni strani fotografij naj bodo naslednji podatki: ime in priimek avtorja, naslov fotografije in ime šole. Priložen naj bo tudi seznam fotografij. Prireditelj bo skrbno ravnal s fotografijami in jih bo razstavil pod steklom. Za razstavo bo fotografije izbrala tri članska komisija, ki jo bo vodil znani planinski fotograf Jaka Čop. Tri najboljše fotografije bodo nagrajene, podatki o razstavi pa bodo objavljeni v zbiranki. Razstavo bodo odprli 10. maja letos in bo na ogled do 7. junija letos na Osnovni šoli Karavanških kurirjev NOB na Koroški Beli. Avtorjem prireditelj želi mnogo uspeha, mladi fotografji pa fotoaparate v roke in na lov za pokrajinskimi motivi, katerih na Gorenjskem ne manjka.

Lojze Kerštan

ABONMAJSKE PREDSTAVE V PG

Kranj - Jutri, v sredo, 6. marca, ob 19.30 bodo v Prešernovem gledališču ponovili Rudija Šeliga KDOR SKAK, TISTI HLAP - za abonma zeleni in izven. V četrtek bodo predstavo ponovili za red četrtek in izven.

NAJMLAJŠI GLEDALIŠČNIKI

Tržič - V soboto, 9. marca, ob 8. uri dopoldne se v organizaciji ZKO Tržič na osnovni šoli Lom začneja občinsko srečanje otroških gledaliških skupin.

Na srečanju se bo predstavilo šest gledaliških skupin, od tega le ena šolska skupina. Obiskovalci bodo najprej videli predstavo Frančka Rudolfa Pepelka malo drugače v izvedbi Pis KUD Lom v režiji Mire Kramarič. Mladinsko gledališče Tržič bo nastopilo s Kajetana Koviča Pajacek in punčka v režiji Smiljane Knez in Gabrijela Bodlaj. Zajčkov hišico bodo zaigrali člani Pis KUD Podljubelj v režiji Maje Ahačič. Z Improvizacijo o sinjebradcu P. Barbiera bodo nastopili člani SKUD OŠ h. Bračiča v režiji Silve Škofic. V igri Vzorni soprog Jeana Variota nastopajo člani Pis KUD Podljubelj v režiji Nuše Šlibar. Pis KUD Lom bo predstavil še svojo drugo predstavo in sicer Hotel hrast v režiji Barbare Perne.

Za plače še ni denarja

Tržič, 4. marca - V BPT danes še ne delajo, začeli naj bi jutri, vendar pa je vprašanje, koliko ljudi bo sploh lahko delalo, saj imajo težave z materialom. Za plače so doslej zbrali le tretjino potrebnega denarja.

V tržiški BPT so minuli četrtek začeli stavkati, delavski svet pa je sklenil predlagati stečaj, s čimer so opustili misel o prisilni poravnavi. Kakor nam je danes povedal v. d. direktorja Jakob Štabuc, so se s stavkovnim odborom dogovorili, da bodo delavci jutri (v torek) ob 6. uri prišli na delo, vendar pa vsi verjetno ne bodo mogli delati, saj imajo težave z materialom. Vprašanje pa je seveda, ali bodo vsi hoteli delati, saj so za plače uspeli zbrati le približno tretjino potrebnega denarja.

V BPT za dokončanje proizvodnje v stečajnem postopku potrebujejo 90 ton bombaža, 30 ton preje in pomožni material ter seveda energijo, problematičen je predvsem zemeljski plin, saj Petrol zaradi neplačanih računov grozi z ustavitvijo dobav.

BPT je lansko poslovno leto zaključil s 30,6 milijona dinarjev izgube. Načrtovani prihodek je bil dodatek le 74-odstotno, znašal je 184 milijonov dinarjev, med odhodki pa so stroški financiranja znašali 20,9 milijona dinarjev. Na rezultat je seveda vplival precejšen dolar, saj je BPT lani izvozila 60 odstotkov proizvodnje, visoki stroški financiranja pa so seveda posledica zadolženosti. Podkapitaliziranost podjetja je na začetku lanskega leta znašala 14,3 milijona dinarjev, ob zaključnem računu se je povečala na 44,5 milijona dinarjev, dejansko pa je še višja, saj zaloge materiala niso omogočale normalnega poslovanja. Izguba predstavlja 39,4 odstotka trajnega kapitala, kar pomeni, da po zakonu o finančnem poslovanju BPT še ni zrela za stečaj. Njen poglavitni problem je zaustavitev poslovanja z izgubo, kar bodo kot zdaj kaže poskušali razrešiti s pomočjo stečaja. ● M. V.

IZ GOSPODARSKEGA SVETA

Načrtovanje razvoja menedžerjev

V Centru za usposabljanje vodilnih delavcev na Brdu pri Kranju poteka danes, 5. marca srečanje kadrovskih delavcev jugoslovanskih podjetij in podjetij z območja skupnosti Alpe-Jadran. Uvodno predavanje o načrtovanju razvoja in kariere menedžerjev v pogojih tržnega gospodarstva ima profesor Derek Abell, bivši dekan Imedeja iz Lausanne, o svojih izkušnjah pa govore kadrovski delavci Krke, Rade Končarja, Plive, Gradbenega podjetja Grosuplje, Gorenja in podjetij iz Italije in Avstrije.

Sporna posamična sanacija bank

Zvezna vlada med najpomembnejše skupne funkcije federacije do končnega dogovora republik uvršča sanacijo bank in finančnega sistema Jugoslavije, saj sodi, da je medsebojno tako povezan, hkrati pa je to pogoj za tujo denarno podporo. Najprej naj bi izpeljali linearno sanacijo bank, kasneje pa prešli na posamično, od 63 bank, ki so bile po finančni reviziji označene kot slabe, naj bi jih posamično sanirali 31, tri bi šle v stečaj, ostale bi se sanirale le linearno. Letos naj bi uresničili linearno sanacijo in posamično sanacijo desetih bank, za kar naj bi bilo v zveznem proračunu zagotovljenih 8 milijonov dinarjev. Linearna sanacija pa je zasnovana na posojilu iz primarne emisije, ki bi ga Narodna banka odobrila zvezni agenciji za sanacijo bank. Ta bi s tem denarjem odkupila bančne izgube, v višini do 15 milijard dinarjev, banke pa bi morale za ta znesek kupiti blagajniške zapise Narodne banke, ki bi bankam prinašale 25-odstotne obresti. Sanacije torej ne bi izpeljali na račun primarne emisije, temveč bi odobreni kredit pokrili z vpisom blagajniških zapisov. Po dosedanjih informacijah v Sloveniji linearno sanaciji bank ne nasprotujejo, sporna pa je posamična.

FRANC GRAŠIČ: Tolikšnega proračuna preprosto ne zmoremo

Vlada deli odpustke

Javna poraba naj bi letos zajela 60,5 odstotka družbenega proizvoda, zbor združenega dela slovenske skupščine pa dopušča le 37-odstotni delež.

Tržič, 2. marca - Direktor tržiškega Peka Franc Grašič je poslanec v zboru združenega dela slovenske skupščine (neodvisni poslanec, dodati pa je treba, da že prej ni bil član partije), hkrati pa je predsednik skupščinskega odbora za splošne gospodarske zadeve. Tema pogovora je bil seveda "Grašičev" zakon in republiški proračun, ki ga bo skupščina obravnavala te dni.

"Grašičev" zakon pomeni vsaj začasno zmago gospodarstva v parlamentu?"

"Ker kljub izredno težkim razmeram v gospodarstvu odziva vlade na zahtevo odbora, ki ga vodim, pa tudi na zahteve zbora združenega dela, ni bilo, se je zbor tudi na moj predlog odločil, da nekaj storimo in preprečimo velike odlive po zaključnem računu. Dovolj podatkov smo imeli, da gospodarstvo takšnih obremenitev ne zmore več, naj bo število blokiranih žiro računov podjetij, delež denarja na računih gospodarstva, ki je izredno padel, narastel pa na računih negospodarstva, vse stopnje skupne in splošne porabe so rasle hitreje kot plače itd. Skratka, stvari so bile takšne, da smo se odločili in predlagali zakon, s katerim se je pri dokončnem proračunu davkov in prispevkov osnova znižala, predvideno je bilo, da je od dohodka odšteje 50 odstotkov plač, s tem zakonom so se 75-odstotno."

"Marsikatero podjetje se je tako izognilo izgubi?"

"Tudi, ker je za lansko leto sistem še vedno tak, da davki in prispevkov povečujejo izgubo, ne pa, da jih je samo toliko, kot je izgube."

Vendar je še vedno manjši del plač trikrat obdavčen; vse plače so prvič obdavčene, ko dajemo prispevke iz bruto plač, drugič s prispevki in davki na plače in tretjič z določenim delom plač v davčni prispevni osnovi, ta del je zdaj manjši. Zaradi trikratne obdavčitve so delovno intenzivne panoge nadpovprečno obremenjene, ker smo ta del zdaj zmanjšali, so normalnejše."

"Vendar zdaj slišimo predvsem, kakšne posledice je prinesel negospodarstvu?"

"Seveda smo se zavedali posledic, vendar smo ocenili, da je le tolikšno izdvajanje davkov in prispevkov še normalno, nismo pa se ukvarjali z njihovo strukturo. Mislim, da zdaj potencirajo invalidsko pokojninsko skupnost. Poglejte, zbirna stopnja za vse namene iz te osnove je 24,68-odstotna, namenov pa je osemnajst, znotraj nje je za invalidsko pokojninsko skupnost 5,10-odstotna. Pritožuje se torej le petina, od ostalih štirih petin pa ni nobenega glasu, kar pomeni, da ima dosti."

"SPIZ je imel že prej težave?"

"Prav je, da imajo upokojenci ustrezne pokojnine, vendar jih je potrebno uskladiti z dihanjem gospodarstva, če je pokojnina višja kot plača za delo, potem je nekaj narobe, to je vendar treba reči."

"Kako je bil zakon sprejet?"

"Z njim nismo hiteli, šel je skozi faze obravnave, vlada ni pokazala nikakršne pripravljenosti za pogovore, da bi v začetni fazi našli sprejemljivejšo varianto. Zato v tem smislu tudi zamera vladi, ki ni pokazala pripravljenosti za rešitev problemov v gospodarstvu."

"...da bo letošnji družbeni proizvod Slovenije znašal 185 milijard dinarjev. Predloženi proračun je težak nekaj manj kot 74 milijard dinarjev, približno 10 milijard dinarjev so težki vsi občinski proračuni, prišteti je treba še 28 milijard dinarjev težak invalidsko pokojninski proračun, kar skupaj torej znaša 112 milijard dinarjev in predstavlja 60,5 odstotka družbenega proizvoda."

"Napovedala je anti-Grašičev zakon, kaj pomeni?"

"Ne poznam ga še, danes sem dobil telegram, v ponedeljek imamo sejo odbora za proračun in finance, lahko pa seveda domnevam, kakšen je."

"Zakaj odziva vlade ni bilo?"

"Mislim, da tisti, ki so odgovorni za to področje - pa ne le 'špica', tudi vsi ostali

- dejansko ne čutijo, ne vedo ali pa nočejo vedeti, da so razmere v gospodarstvu resnično zelo težke."

"Gospodarska zbornica, kjer ste v upravnem odboru, je na to že večkrat opozorila?"

"Glas vpijoče v puščavi smo."

Sicer pa, vlada deli odpustke, ker so stopnje davkov in prispevkov visoke, jih nekaterim odpušča."

"Decembra so bile plače v negospodarstvu za 52 odstotkov višje kot v gospodarstvu, takšne razlike še nikoli ni bilo. Kvalifikacijska sestava omogoča 23 odstotkov višje, ne pa 52 odstotkov višje. Ker so več imeli, so pač več potrošili."

"Govori se, da jih kar tretjina podjetij ne plačuje več?"

"Teh podatkov nimam, ko bo prišel čas, jih bom zahteval. Ker nekaterim odpušča, tistim, ki še drže glavo nad vodo, pobere več."

"V skupščini boste te dni obravnavali letošnji republiški proračun, gospodarska zbornica je osnutek že zavrnila?"

"V odboru za splošne gospodarske zadeve nismo dali soglasja in vladi smo predlagali, naj ga ponovno vzame v roke in zmanjša na področjih, kjer zajema preveč. V podrobnosti se ne spuščamo, posvečamo se le prihodkovni strani proračuna, ne čutimo se kvalificirane, da bi rekli, kdo si zajema preveč. Trdim, da tolikšnega proračuna preprosto ne zmoremo, zato ne more priti skozi. Hkrati je bila namreč predstavljena tudi razvojna in gospodarska politika za letošnje leto, iz nje izhaja ocena, da bo letošnji družbeni proizvod Slovenije znašal 185 milijard dinarjev. Predloženi proračun je težak nekaj manj kot 74 milijard dinarjev, približno 10 milijard dinarjev so težki vsi občinski proračuni, prišteti pa je treba še 28 milijard dinarjev težak invalidsko pokojninski proračun, kar skupaj torej znaša 112 milijard dinarjev in predstavlja 60,5 odstotka družbenega proizvoda. To je občutno preveč, v odboru tega nismo sprejeli."

"Zbor združenega dela je že sklenil, naj gre za javno porabo le 37 odstotkov družbenega proizvoda?"

"S tem smo vladi dali napotek pri pravi proračuna, pove pa, kako zelo smo si narazen, najbrž je tudi naša opredelitev v luči razbremenitve gospodarstva zelo ostra."

Sicer pa je vlada že potrdila, da je veliko napako naredila, ko je predlagala in tudi z odstopi podpredsednika in finančnega ministra zagrozila, da smo v zboru združenega dela sprejeli davek na plačilno listo. Zdag ga zmanjšuje na 3 odstotke, mislim, da ga je potrebno ukiniti. Zmanjšati bi morali tudi 40 odstotni davek na dobi-

"V letih 1984 do 1986 je Slovenija za javno porabo namenjala 35,53 odstotka družbenega proizvoda, merjenega po metodologiji OZN. Ta je nekoliko bogatejši, če ga prevedemo na naš način računanja, je bilo izdvajanje 41-odstotno. Tolikšno je bilo torej v letih, ko smo že na veliko govorili, da je treba gospodarstvo razbremeniti in zmanjšati javno porabo. Zdag pa je predvideno 60,5-odstotno."

ček, predvsem v smislu olajšav za vlaganje. Ko bo uveljavljen vzporedni tečaj denarja, bi morali znižati tudi dodatne uvozne dajatve, da se obremenitve gospodarstva zmanjšajo na normalne, pa bi bilo potrebno kaj storiti tudi pri prispevkih na plačilno listo."

"Kje je še znosna meja obremenitev?"

"Zavezuje me sklep o 37 odstotkih, takšnega smo sprejeli in mislim, da je primeren. S proračunsko porabo smo se poglabljeno seznanili, posvet je organiziral predsednik odbora za proračun in finance, stvar nam je predstavil prof. dr. Rupnik. V letih 1984 do 1986 je Slovenija za javno porabo namenjala 35,53 odstotka družbenega proizvoda, merjenega po metodologiji OZN. Ta je nekoliko bogatejši, če ga prevedemo na naš način računanja, je bilo izdvajanje 41-odstotno. Tolikšno je bilo torej v letih, ko smo že na veliko govorili, da je treba gospodarstvo razbremeniti in zmanjšati javno porabo. Zdag pa je predvideno 60,5-odstotno!"

"Javna poraba torej samo narašča?"

"Ja seveda. Decembra so bile plače v negospodarstvu za 52 odstotkov višje kot v gospodarstvu, takšne razlike še nikoli ni bilo. Kvalifikacijska sestava omogoča 23 odstotkov višje, ne pa 52 odstotkov višje. Ker so več imeli, so pač več potrošili. Dejal sem že, da je bilo na računih negospodarstva več denarja, 60 odstotkov vsega na račun gospodarstva pa 40 odstotkov. Tako vendar ne moremo več naprej."

"Argumentov imate več kot dosti, vendar, predsednik skupščine gospod. Bučar je včeraj na Glasovi preji dejal, da je ta proračun zgodovinski in da ga potemtakem moramo sprejeti?"

"Zgodovinski je morda za nekatere proračunske porabnike. Sicer pa z njim krpamo luknje, 3 milijarde dinarjev za tako imenovane intervencije in dotacije, 2,6 za železnico, 1,3 za elektrogospodarstvo itd. Lepo je živeti, dokler dobivaš dotacije, šele ko te udari materialna plat, se začneš obnašati drugače, prej pa narediš vse, da bi čim lažje prišel skozi, to je življenjsko, to je človeško."

"Finančni minister Kranjec je pred kratkim na seji upravnega odbora gospodarske zbornice dejal, da bi morali poseči v zakonsko določene pravice. Kakor, da jih ni moč spremeniti, kakor da so svete?"

"Vlada je to dolžna narediti, vlada mora predlagati spremembe. Strinjam se, da je zakone treba spoštovati, toda treba je predlagati tudi spremembe. Če tega ne bodo napravili, bo jutri za vse slabše."

"Kako ocenjujete predlog vlade o slovenskem deviznem trgu?"

"Zelo pozitivno, čimprej naj zamisel uresničijo, čakamo. Januarja je izvoz že tako padel, da bi na letni ravni to prineslo 1,5 milijarde dolarjev zunanjetrgovinskega primanjkljaja. Takoj je potrebno motivirati izvoz, vsak dan je dragocen."

"Vendar je vlada reagirala šele po ukrepih Ljubljanske banke?"

"Pozno. Jasna je bila obljuba, da bo vlada prišla s stimulacijami za četrto lantsko trimesečje, vendar ni, niti odgovorila ni odboru."

"Kakšna je politična obarvanost zbora združenega dela?"

"Strankarstva je vse manj, zlasti ko gre za praktične gospodarske stvari, problemom gospodarstva daje primerno težo in tako pripomore, da se z njimi ukvarjata tudi druga dva zbora. Zakon, o katerem sva govorila na začetku, je bil v našem zboru sprejet z veliko večino, v ostalih dveh ne, na usklajevanju sta prisluhnili argumentom, kar se ne zgodi velikokrat in nam pridružila s ponovnim glasovanjem."

Dejal bi še, poslanec gospodarstva sem, na začetku, ko sem to dolžnost sprejel, sem rekel, zastopal bom interese gospodarstva in se zanje boril, seveda pa so pogosto v nasprotju z drugimi." ● M. Volčjak

Svetovno znana skupina

BRASIL TROPICAL

paša za oči in ušesa

»KARNEVAL V RIU«

v Kranju

v športni dvorani Planina

v četrtek, 7. marca 1991, ob 19.30 uri.

Predprodaja vstopnic:

ZTKO Kranj, Partizanska 37, tel.: 21-235 in

športna dvorana Planina, tel.: 34-972

Torek, 5. marca 1991

Zakon o gozdovih v skupščinski razpravi

Sporni vprašanja: odkazilo in obseg gozdarske službe

"Kmetje se bojijo, da bi država imela z odkazilom jasno evidenco za odmero davkov."

Kranj, 1. marca - Slovenska skupščina naj bi med tridnevnim zasedanjem (od torka do četrta) med drugim obravnavala tudi osnutek sprememb in dopolnitev sedanjega zakona o gozdovih. Čeprav naj bi Demosovske stranke med sestankom v Poljčah uskladile stališča o najbolj spornih zakonskih rešitvah, pa je kljub temu pričakovati na skupščinskem zasedanju precej polemično razpravo. Nekateri (prenovitelji, na primer) se ne strinjajo že s tem, da bi zaobšli eno fazo postopka, in poudarjajo, da bi še pred osnutkom zakona morali razpravljati o izhodiščih za zakonske spremembe in dopolnitve.

Če sodimo po dosedanji razpravi, sta najbolj sporni dve vprašanji: predvideno število zaposlenih v republiški gozdarski upravi in odkazilo gozdne drevja za posek. Kar zadeva javno gozdarsko službo, je predlagatelj zakonskih sprememb, republiški sekretariat za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, predvidel, da bi bilo v njej 892 zaposlenih, ki naj bi jih pridobili na podlagi razpisa iz sedanjih gozdnih gospodarstev. Nekateri v kmečki zvezi nasprotujejo tej številki, češ da je previsoka, in ob tem tudi navajajo podatek, da po številu zaposlenih ne bi smela preseči podobne kmetijske svetovalne službe, v kateri je okrog 350 zaposlenih; nasprotno stališče kmečke zveze pa gozdarski strokovnjaki zatrjujejo, da kmetijske svetovalne in javne gozdarske službe ni mogoče primerjati in da bi gozdarsko službo glede na stanje gozdov in tudi veliko razdrobljenost gozdnih parcel morali še okrepiti.

Dosedaj tudi ni bilo razprav o spremembah in dopolnitvah sedanjega zakona o gozdovih, ki se ne bi dotaknila 21. člena; zdi pa se, da bo o njem tudi največ govora v skupščinski razpravi. In kaj (v osnutku zakona) določa ta člen? Med drugim tudi to, da se v gozdovih drevje lahko seka šele potem, ko je odkazano za posek; označevanja drevja za posek je obvezno v varovalnih gozdovih in v gozdovih s posebnim namenom ter v drugih primerih, ki jih določa gozdnogospodarski načrt gospodarske enote, v ostalih gozdovih pa je sečnja mogoča v skladu s strokovnim navodilom republiškega upravnega organa, pristojnega za gozdarstvo; ta organ pa podrobnejša pogoje za odkazilo predpiše v pravilniku o gozdnem redu.

Če sodimo po nekaterih razpravah, se v kmečki zvezi strinjajo z obveznim odkazilom v varovalnih gozdovih in v gozdovih s posebnim namenom, ne pa z določilom, da bi bilo obvezno tudi v primerih, ko to določa gozdnogospodarski načrt gospodarske enote. Kmete, pripadnike kmečke zveze, ob tem najbolj skrbi, da bi se to določilo zakona zlorabljalo in da bi z gozdnogospodarski načrti skozi stranska vrata pripeljali v gozdarsko prakso tisto, kar je bilo že doslej in čemur najbolj nasprotujejo - obvezno odkazilo. Univerzitetni profesor dr. Iztok Winkler z Biotehniške fakultete v Ljubljani ob takšnih in podobnih argumentih poudarja, da gozd ni navadna zasebna lastnina, kot je, na primer, stol, in tudi ne lastnina, nad katero bi lastnik imel absolutno razpolagalno pravico, ampak lastnina, ki je zaradi splošnih koristi gozda za človeštvo močno omejena. "Če nam je to jasno, potem ne moremo več razpravljati o tem, obvezno odkazilo - da ali ne, pa tudi ne o obsegu gozdarske službe. Odkazilo tudi ni ostanek preživetega boljševidnečnega režima, ker bi se potem morali vprašati, ali je bil že Franc Jožef, ki je uvedel odkazilo, boljševidnik," je dejal dr. Iztok Winkler in poudaril, da je sedanji zakon gnil kompromis, ki dopušča vse mogoče, zato stroka nanj ne bi smela pristati. "To, da bodo lastniki sami prevzeli strokovno delo v gozdu, je sprenevedanje, pričakovanja o tem so napačna. Veliki kmetje niso vprašljivi, toda slovenska realnost je velika razdrobljenost, povprečna posest 2,7 hektara, razdeljena na tri parcele, in veliko število lastnikov-nekmetov, med katerimi so tudi taki, ki ne vedo, kje imajo gozd."

Kot se zdi, je žebličko na glavicu še najbolj zadel Božo Brezočnik iz Gozdnega gospodarstva Ljubljana, ki je na četrtkovem sestanku gozdarskih strokovnjakov s prenovitelji in frakcijo zelenih dejal, da v javnosti ne prodre, kaj je jedro spora med gozdarskimi strokovnjaki in kmečko zvezo. Bi-
Ivan Oman, predsednik Slovenske kmečke zveze - Ljudske stranke: "Velik del kmetov najbolj nestrpen pričakuje prav zakon o gozdovih, ker je pač sedaj uzakonjena ureditev gospodarjenja z gozdovi najbolj sporna in tudi najbolj boleča. Sedanji zakon je nastal v času "socialističnega" pohoda proti kmetom. Kmetu je pustil komaj kaj več kot pravico do dela v svojem gozdu, gospodarjenje pa povsem odkrito prenese na gozdno gospodarstvo. V tem okviru je bila tudi uvedba obveznega odkazila drevja za posek povsem politični ukrep protikmečke diskriminacije, zato ga je treba odpraviti. Šele, ko bo odpravljen, se bo kmet ponovno čutil gospodarja v svojem gozdu in šele takrat lahko pričakujemo, da bo kmet-lastnik pričel z vso vestnostjo gospodariti v svojem gozdu. Kmetove vestnosti ne more nadomestiti noben gozdarski strokovnjak in nobena inšpekcija, s čimer pa ne odrekamo pomena gozdarski stroki in inšpekciji."

Dr. Dušan Mlinšek, univerzitetni profesor na Biotehniški fakulteti Ljubljana - VTOZD za gozdarstvo: "Gozdarstvo je v štiridesetih letih spreminilo gozdnato podobo Slovenije: kakovost gozdov je močno napredovala. Lesne zaloge so se v tem času povečale od 140 milijonov na 200 milijonov kubičnih metrov. To je eden od dokumentov o postenem delu stroke, ki bi lahko sproti ves prirastek porabila in ne bi skrbela za prihodnost, kot so storila mnoga gospodarstva pri nas. Doseženo je stanje, ko bi bilo mogoče naš gozd počasi pripraviti na velike naloge, ki jih prevzema v prihodnje, vendar pa ugotavljamo, da nam zgodovinske uspehe že nekaj časa izničujeta onesnažen zrak, lovna divjad in nespoštljiv odnos sedanjega časa do vsega, kar smo ustvarili."

stvo je po njegovem mnenju v tem, da se kmetje tudi zaradi slabih izkušenj iz preteklosti, ko je bilo odkazilo tudi politični ukrep, bojijo, da evidenco o odkazilu ne bi bila osnova za določanje in pobiranje davkov. Mag. Živan Veselič iz Gozdnega gospodarstva Postojna je s podatki iz zgodovine izpodbijal predstavo, da naj bi bil kmet že vnaprej najboljši lastnik in gospodar gozda. Ko so kmetje po 1848. letu svobodno zaživeli v svojih gozdovih, naj bi že čez dve desetletji ugotavljali, "da je skrajni čas, da kmetje prenehajo uničevati svoje gozdove"; ko pa naj bi od 1910. do 1937. leta zaloge v kmečkih gozdovih dravske banovine padle za eno tretjino, naj bi ban dal nalogo, da se stanje gozdov izboljša.

Resnici in prerakanju, kdo je bil boljši gospodar - kmetje ali gozdna gospodarstva, ali je bilo povojno gospodarjenje z gozdom strokovno ali ne, je težko priti do dna. Strokovnjaki navajajo podatke, kmetje, ki naj bi bili po novem lastniki in gospodarji z vsemi (omejenimi) pravicami in obveznostmi v svojem gozdu, pa navajajo primere (nekaj smo jih lahko prebrali tudi v časopisnih rubrikah), ki gozdarjev in njihovega dela ne prikazujejo v najboljši luči. Upamo lahko le to, da razprava, v kateri sta si nasprotni strani izrekli precej kritik, očitkov in tudi žaljivk, kljub načelni soglasnosti vseh o širši pomembnosti gozda in o potrebi po strokovnosti gospodarjenja, ne bo postala prestižna in nenazadnje - škodljiva za gozd, ki prav zaradi slabega zdravja potrebuje ob negi in varstvu tudi vse več družbenega razumevanja. ● C. Zaplotnik

Kmetovanje, politika in znanje

V Nemčiji, kjer namenjajo več denarja za raziskave v kmetijstvu (in tudi v drugih dejavnosti) kot pri nas, so naredili zanimivo študijo. Raziskovali so vpliv izobrazbe na čisti dohodek, preračunan na polno delovno moč, in ugotovili naslednje: gospodar kmetije s pomočniškim izpitom dosega za trideset odstotkov višji čisti dohodek na polno delovno moč kot tisti, ki nima nobene poklicne izobrazbe; gospodar z mojstrskim izpitom pa kar za 71 odstotkov višji čisti dohodek...

Podatek, ki ga je v svojem razmišljanju o slovenski kmetijski politiki navedel dr. Jože Osterc, sicer republiški sekretar za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, kaže, da bi z znanjem najučinkoviteje in najhitreje intenzivirali naše kmetovanje. Na tem področju lahko največ naredijo kmetijske šole s kakovostnim rednim in trajnim dopolnilnim izobraževanjem, veliko pa lahko storijo tudi kmetje, gospodarji in gospodarice, sami.

Zima ni le čas, ko naj bi kmetje po neki idilični (lažni) predstavi le sedeli za zapečku in se mastili s klobasami; ampak je to tudi čas, ko naj bi si ob vsem delu v hlevu, gozdu ali mehanični delavnici le vzeli nekaj več časa za prebiranje strokovnih kmetijskih časopisov in knjig, za obiskovanje koristnih predavanj in za pogovor s kmetijskimi strokovnjaki. Zdi se, da je bilo za zimsko izobraževanje kmetov pred leti boljje poskrbljeno, kot je zdaj, v prelomnem času, ko se kmetijska svetovalna služba šele postavlja na noge in ko zadruga samo še čakajo na zakon, da se bodo organizirale po novem in začele skrbeti le za gospodarske koristi svojih članov.

Čeprav je stanovsko - politično organiziranje kmetov dobro vplivalo na samozavedanje kmetstva in tudi na reševanje kmetijskih problemov, pa je politično delovanje marsikje povsem zasenčilo strokovno kmetijsko izobraževanje. Le kako je mogoče drugače sklepati iz primera, ko je v istem kraju dobro obiskanemu sestanku kmečke zveze sledilo kakovostno strokovno predavanje, na katerem pa je bilo manj udeležencev, kot je prstov na obeh rokah?

Kaj je torej pomembnejše - politika ali strokovno izpolnjevanje? Namesto konkretnega odgovora le tole: brez znanje ni ne (kmetijske) politike in ne kmetovanja! ● C. Zaplotnik

MEŠETAR

Ko je kmečki poslanec v slovenskem parlamentu Karel Franko iz Puconcev zastavil vladi oz. njenemu kmetijsko-gozdarskemu ministrstvu vprašanje o plačilnih rokih za prodano živino, ni dobil odgovora, ki bi kmetom vplival upanja, da bo kaj bolje. Ministrstvo le ugotavlja, da se roki plačila za živino v zadnjem času vse bolj podaljšujejo in da morajo rejci čakati na denar že 45 do 60 dni. Glavni razlog za to naj bi bile likvidnostne težave klavno-predelovalnih obratov in vse bolj tudi kmetijskih organizacij.

Težave pri plačevanju živine se začenjajo že zaradi velikih zamud trgovine pri plačevanju mesa in mesnih izdelkov (roki plačil so po podatkih klavno-predelovalnih organizacij 90 do 100 dni); dodatne težave pa nastajajo tudi zato, ker zvezna vlada ne izplačuje zveznih regresov za obresti pri posojilih s prednostnega seznama in izvoznih spodbud.

Da bi vsaj delno ublažili težave zaradi dolgih plačilnih rokov, bi po mnenju kmetijsko-gozdarskega ministristva morali vsi, ki sodelujejo v "mesni verigi", doseči dogovor s trgovino, da bi vsaj blago, ki se hitreje obrača, tudi hitreje plačevala.

In kako je z olajšavami pri nakupu kmečke nafte?

Zakon o začasnih ukrepih o davku od prometa proizvodov in storitev je s 1. februarjem letos ukinit davčne olajšave pri nakupu goriva D-2 (kmečke nafte) za kmetijske organizacije in za tiste člane zadrug, ki so sklenili dolgoročne pogodbe o proizvodnem sodelovanju. S tem je kmetijske proizvajalce izenačil z drugimi uporabniki goriva; to pa pomeni, da morajo tudi kmetijske organizacije in kmetje ob nakupu goriva plačati tudi povračilo za uporabo cest (3,70 dinarja pri litru dieselskega goriva), čeprav pri svojem delu le delno uporabljajo ceste.

Ker imajo tudi kmetje v sosednjih državah olajšave pri nakupu pogonskega goriva (olajšava je okrog 30-odstotna, osnova za določitev količine goriva, ki pripada posameznim gospodarstvom, pa je površina zemljišč in opremljenost s kmetijskimi stroji), bo republiški izvršni svet v skladu s finančnimi možnostmi pripravil predlog olajšav za letos.

Starosvetne šege, navade in modrosti

Mučeniki in Gregor

V nedeljo bo god štiridesetih mučencev, v torek pa Gregorjevo. God mučencev je marsikje tudi vremenski mejnik. Takole pravijo: če štirideset mučencev dan ni lepo, tudi štirideset dni po tem ne bo; če štirideset mučencev dan še zmrzuje, še štirideset mrzlih dni prerokuje; burja na dan štiridesetih mučencev vleče štirideset dni...

Kot piše Niko Kuret v knjigi o starosvetnih šegah in navadah, je bil Gregor (Veliki) eden najiminentnejših cerkvenih učencov in papežev in so ga častili učitelji in učenci, učenjaki vseh vrst, glasbeniki in cerkveni pevci, za zaščitnika so ga imeli tudi izdelovalci gumbov in našitkov, zidarji, priporočale so se mu žene za rodovitnost, na pomoč so ga klicali v času kuge, v ljudskem mišljenju pa še vedno velja za začetnika pomladi. Po Sloveniji so zelo razširjene govornice, da se na ta dan pički ženijo. Kroparski kovači naj bi njega dni na Gregorjevo celo prenehali z delom v vigenjcih in odšli na "tijo vohcet", marsikje so tega dne v razigranem veselju "zanesli luč v vodo" in marsikje na Gorenjskem so ta običaj ohranili do danes. Sicer pa tudi pravijo, da gre o Gregorju lisjak pred duri: če je slabo vreme, ne gre več nazaj; če pa je lepo, gre še za štirinajst dni leč.

Pogovor o gnojilih Na območjih podtalnice le organska gnojila?

Ljubljana, 28. februarja - Slovenska kmečka zveza - Ljudska stranka je v četrtek pripravila pogovor o tem, kako v sodelovanju z nekaterimi avstrijskimi podjetji najbolj racionalno oskrbeti slovensko kmetijstvo z mineralnimi gnojili in kakšne so možnosti za kooperacijsko sodelovanje slovenskih in avstrijskih podjetij pri proizvodnji organskih gnojil. Pogovora so se udeležili predstavniki avstrijskih podjetij Chemocommerz in Biochemie ter mariborskega Maribexa ter Zelenih Slovenije in kmečke zveze.

Strokovnjaki, ki so sodelovali v pogovoru, so povedali, da se v Evropi zaradi vse večjih zahtev po kakovosti hrane, varovanju okolja in tudi iz ekonomskih razlogov zmanjšuje poraba mineralnih gnojil, zmanjšanje pa predvsem na območjih, kjer gre za velike zaloge pitne vode (podtalnice), že nadomeščajo z organskimi gnojili. Z uporabo tovrstnih gnojil iz uvoza ali iz organizirane domače proizvodnje (izkoriščanje deponij gozdarske in predelovalne industrije, kmetijskih odpadkov) bi lahko v prihodnosti nadomestili polovico domačih potreb po mineralnih gnojilih, ki po zadnjih podatkih znašajo 257 tisoč ton (185 tisoč ton NPK gnojila in 72 tisoč ton dušičnih gnojil). S polovičnim nadomeščanjem mineralnih gnojil z organskimi bi po zagotovilu strokovnjakov lahko podprili približno četrtno-sredstvo. Predstavniki avstrijskih podjetij so skupaj z mariborskim podjetjem Maribex ponudili sodelovanje pri oskrbi Slovenije z organskimi gnojili iz uvoza pa tudi pri razvijanju domače proizvodnje za potrebe Slovenije in izvoza.

Predlagali so tudi, da bi predvsem na območjih, kjer gre za zaloge pitne vode, z odlokom preprečili uporabo mineralnih gnojil; kjer so takšne odloke že sprejeli, naj bi zagotovili njihovo uredničenjevanje. ● C. Z.

Še enkrat Pospesovalci so postali svetovalci

Ko smo v prejšnji številki pisali o organiziranosti kmetijske svetovalne službe na Gorenjskem, smo našli tudi svetovalce, ki naj bi spremljali kmetije po občinah. Pri škofjeloški je pomotoma izpadlo eno ime. Germana Pivk je svetovalka na območju Žirov ter zadrughih enot Sovodenj, Trebija in Hotavlje. ● C. Z.

Iz Gorij Odvzeto hitro, vrnjeno počasi

Gorje, 1. marca - Ko so gorjanski kmetje in polkmetje pred nedavnim zbrali na sestanku, je bilo precej govora tudi o vračilu odvzete zemlje, stavb in drugega premoženja. Na Gorjanskem ni bilo veliko takih primerov, nekaj pa jih je vendarle bilo. Odvzeto je bilo hitro, ponekod kar čez noč, vračanje pa se bo, kot smo slišali na sestanku, vlekló kot jara kača. Nekateri postopki bodo namreč težavni in dolgotrajni.

Ker v Gorjah še ne obstaja podružnica kmečke zveze, je bilo na sestanku pojasnjeno, da se Gorjanci lahko vključijo v podružnico Radovljica ali pa organizirajo svojo in se prek delegatov povežejo z občinsko organizacijo. Verjetno se bodo odločili za drugo možnost, kajti gorjansko področje je precej obsežno.

Razpravljali so tudi o kmečkem turizmu. Nekaj kmetij se s to dejavnostjo že ukvarja, dejali pa so, da bi jo bilo treba še bolj razširiti. Govorili so tudi o možnostih za pridobitev posojila, s katerim bi lahko izboljšali bivalne in druge prostore, ki povsod še niso takšni, kot bi si želeli domači in tuji gostje.

Sestanek je bil dobro obiskan, poleg predstavnikov krajevne skupnosti, kmetijske zadruge Bled, radovljiške kmečke zveze in občinskega izvršnega sveta je prišlo precej kmetov, polkmetov in nekmetov, ki obdelujejo zemljo. ● J. Ambrožič

Ta mesec na vrtu

Paradižniki zahtevajo potrpljenje

Kdor je spreten in potrpežljiv, si lahko sam vzgoji tudi sadike paprike in paradižnika celo brez tople grede. Seme razhudenkov navadno težko in počasi kali, zato se moramo tudi pri setvi paradižnika in paprike oborožiti s potrpljenjem. Sejati moramo že konec februarja ali prve dni marca, če hočemo do srede maja vzgojiti uporabne sadike. Seveda se takšna vzgoja spleča samo takrat, kadar potrebujemo manj sadik. Sejemo v korita za rože in postavimo na notranjo okensko polico. Ko so sadike primerno velike, jih pikiramo posamično v lončke s šotnim substratom ali v šotne lončke, od tam pa jih brez večjih pretresov presadimo na prosto.

Zdaj je čas tudi za sejanje novozelandske špinače. V vsak lonček vsadimo po tri semena in stalno skrbimo za primerno vlago. Ko rastline nekoliko odrastejo, pustimo v vsakem lončku le po eno rastlino, druge pa odstranimo. Deset rastlin novozelandske špinače popolnoma zadošča za potrebe štiričlanske družine, ko si poleti vsak teden enkrat zaželi te zelenjadnice - uživamo jo enako kot pravo špinačo, to je kot svežo ali kuhano solato.

Ali naj pri setvi gledamo na lunin koledar? Znana kranjska hortikulturnica in priznana vzgojiteljica zelenjavnih sadik ga. Seražinova s Primskovega v Kranju nam je na Zelenem tednu v Opatiji zaupala, da pri setvi nikoli ne gleda na luno, zelo pa jo upošteva pri presajanju sadik in predelavi zelenjave in sadja. Takole pravi: "Kar gre "gor" sadim ob stari luni, kar gre "dol" pa ob mladi luni."

Ob tednu boja proti raku

V boju proti raku nismo več brez moči

Rak je novotvorba človeškega tkiva, ki zaradi svoje nebrzdane rasti uničuje okolno tkivo in vodi v neizbežno smrt, če ga seveda ne zdravimo.

To o raku vemo, malo ali nič pa ne vemo, zakaj pride do take novotvorbe. Prav nič ne vemo, zakaj se ena ali več celic v našem telesu odreče nalogam in ukazom, ki so zapisani v njihovem "opisu delovnega mesta". Brez vsakega reda, mere in meje se začno razmnoževati, edini zakon, ki se mu te celice pokoravajo, je nered!

Ali je rakavih obolenj veliko?

Je in ni. Različno se pojavlja pri ženskah in moških. Med vsemi vrstami raka je rak na dojkah na prvem mestu in ga vsako leto odkrijejo pri kakih 500 ženskah. Ali povedano v odstotkih: 19 odstotkov raka se pojavlja pri ženskah na dojkah, 9 odstotkov na koži, 8 na želodcu, 7 na materničnem vratu, v nižjih odstotkih pa na maternici, danki, debelem črevesu, jajčnikih, pljučih in žolčniku, rak vsepovsod drugod na ženskem telesu pa zajema 25 odstotkov.

Od vrst raka pri moških je najpogostejši rak na pljučih. Vsako leto zbolijo za tem rakom nekaj več kot 600 moških, med katerimi pa je več kot 80 odstotkov kadilcev. In če pogledamo razmerje obolenj v odstotkih, ga v 22 odstotkih najdemo na pljučih, v 11 odstotkih na želodcu, 8 na prostati, 7 na koži, 6 na danki, v nižjih odstotkih pa na sečnici, grlu, debelem črevesu, žrelu in trebušni slinavki ter 25 odstotkov na drugih organih.

Tako govore suhe številke in če bi upoštevali samo njihovo govorico, bi se težko znebili občutkov, da v boju proti raku tavamo po mračnem prostoru, v katerega le skozi ozko špranjo priprtih vrat prihaja nekoliko svetlobe, da se ne zaletimo v prav vsako oviro, ki nam jo nastavlja rak.

Svetlikanje izza priprtih vrat

Desetletja in desetletja intenzivnih prizadevanj doma in v svetu je pripomoglo, da se vendar svetlika tudi izza teh vrat. V boju proti raku danes nismo več brez moči.

Rak na materničnem vratu je danes povsem ozdravljiva bolezen, če ga le dovolj zgodaj odkrijemo. Z metodo, ki jo je uvedel ameriški zdravnik G. N. Papanicolaou, lahko odkrijemo raka na materničnem vratu tako zgodaj, da je ozdravitev le še vprašanje kirurškega posega.

Še pred nekaj leti so v bolnišnico prihajale žene s kot teniška žoga velikimi zatrdlinami v dojkah in so jim zdravniki le malo ali pa sploh niso mogli pomagati. Danes pa prav zaradi večje zdravstvene razgledanosti in ne nazadnje zaradi rednega pregledovanja nje dojk, prihajajo žene k zdravniku tako zgodaj, da jim zares uspešno lahko pomaga. Kjer so včasih še morali odrezati celotno dojko, lahko danes odstranijo samo novotvorbo ali pa dojko izpraznijo in vanjo vstavijo protezo. Na ta način ohranijo vsaj obliko in zunanji izgled dojke, kar je za vsako ženo prav gotovo zelo pomembno. Pa tudi takrat, ko so se rakave celice naselile že v bezgavkah, z današnjimi kemičnimi zdravili lahko zavrejo ali pa povsem ustavijo njihovo rast.

Horiokarcinom, zelo redka oblika raka pri ženskah, ki nastane iz ostankov posteljice po porodu in je bil še pred nekaj leti neizprosno smrten, je danes s kemičnimi zdravili v velikem številu ozdravljiv, tudi, če se je bolezen že razširila.

Če ostanemo pri raku organov, ki so vezani na spolno funkcijo, moramo omeniti izreden napredek pri zdravljenju raka v modih mladih fantov. Samo eno generacijo nazaj so bili mladi fantje s tem rakom obsojeni na smrt, danes pa jih vsaj 80 odstotkov že uspešno ozdravijo.

Prav neverjeten je napredek, ki ga je medicina dosegla z zdravljenjem rakavih obolenj pri otrocih. Pri raku ledvic, ki so ga še nekaj več kot pred dobrim desetletjem le malo znali in mogli zdraviti, danes kar 80 odstotkov bolnikov živi še vrsto let po zdravljenju.

Akutna levkemija, hitro in usodno potekajoča bolezen krvi, je danes že tako ozdravljiva, da kar 45 odstotkov zdravljenih bolnikov živi še vrsto let po zdravljenju, med njimi je precej takih, ki so dosegli zrelo življenjsko dobo in imajo otroke že tudi sami.

Posebna vrsta raka žlez - zdravniki jo imenujejo Hodgkinova bolezen - pogostna pri fantih in dekletih, je danes ozdravljiva kar v 75 odstotkih, če jo le ujamejo dovolj zgodaj.

Nadvse dramatičen pa je bil v zadnjih letih napredek v zdravljenju kostnih sarkomov pri mladih ljudeh. Še pred leti so mladi s kostnim sarkomom le redko preživeli dve leti po zdravljenju, danes pa je ta doba za več kot 70 odstotkov teh bolnikov precej daljša. Najvažnejše pa je, da jim z zdravljenjem ohranimo tudi bolno okončino, ki jo je bilo še pred leti treba neusmiljeno odrezati.

Vsa ta drobna svetlikanja neovrgljivo dokazujejo, da se v boju proti raku nekaj vendarle premika. Morda bo kdo dejal, da prepočasni, kljub temu pa lahko z vsem prepričanjem zapišemo: **PREMIKA SE!**

Bili smo na Zelenem tednu v Opatiji

Opatija, februarja - Hortikulturno društvo Kranj je za svoje članke pripravilo spet zanimiv teden bivanja v Opatiji, sredi prelepih parkov s sredozemskim rastlinjem, kjer se ravnokar pripravljajo na razcvet kamelije, številnih vrtnarij, od koder prihajajo kvalitetne lončnice tudi koristne za potke predsednice društva mag. agr. Anke Bernard o cvetju v vrtu, o lončnicah, njihovi vzgoji, sajenju, o biovrtnarjenju in podobnem, dr. Helena Prija pa je predavala o boleznih našega časa, predvsem o arteriosklerozi, visokem krvnem pritisku, diabetesu ter o zdravi prehrani. Marsikaj s teh predavanj boste lahko zasledili tudi na tej strani družinskih nasvetov. Predavateljici so s svojimi bogatimi izkušnjami dopolnjevali tudi udeleženci Zelenega tedna. - Na sliki: Na poti domov smo se oglasili tudi v slovitih steklenjakih s kaktusi pri mojstru Roku Grašiču v Seči pri Portorožu. Foto: D. Dolenc

Čaj ob petih

Hibiscus napitek

Za 4 osebe potrebujemo 4 vrečke Podravka čaja hibiscus, 1 dl vode, 1 dl ruma Šegestica, 1 do 2 žlici sladkorja, 2 dl tonika. Vrečke s čajem prelize z vročo vodo in pokrite pustite stati približno pet minut. Nato jih poberite iz posode, dodajte sladkor, rum, dobro zmešajte ter ohladite. Čaj nalijte v kozarce in dolijte tonik.

Iščemo dobre, prijazne učitelje Franc Pisanec

Kot predmetni učitelj zemljepisa in zgodovine se že skoraj vseh dvajset let, odkar je postal učitelj, trudi ta dva predmeta priljubiti učencem višje stopnje Osnovne šole Cvetko Golar na Trati pri Škofji Loki. Meni, da je predpogoj za normalno delo v razredu nekakšna poštena igra, pravila, ki se jih morata držati obe strani. Učenci vedo, da se v našem medsebojnem odnosu držim normalnih mej komuniciranja, vedeti pa morajo tudi, kaj je pri tem njim dovoljeno in kaj je možno. Tako vsi vemo, kaj lahko pričakujemo drug od drugega. Pomembno je, da se vzpostavi enakovreden odnos in da imajo učenci občutek, da njihove možnosti za uveljavitev niso omejene. Tudi slabši učenci vedo, da

jim pot do dobre ocene ni zaprta in da ob morebitni neuspešnosti pri mojih predmetih zame niso samoumevno slabi tudi na drugih področjih ali pa kot osebnosti.

Franc Pisanec poskuša snov približati učencem tudi tako, da je aktualen, uporablja pa tudi lastne izkušnje turističnega vodiča. Tako snov ni suhoparna, predmet oživi, postane zanimiv in znanje je potem bolj uporabno. Prva leta sem bil, kot vsi učitelji začetniki, do učencev prezahteven. Šele, ko v poklicu dozoriš, spoznaš, da mora biti osvojeno znanje uporabno in prepoznavno, da je učenje dejstev na pamet nesmisel. Tudi tisto, da učitelj učenca že v osnovni šoli nauči za prvi letnik srednje, sicer ni nič slabega, ni

IZ ŠOLSkih KLOPI

kakor pa ni nujno.

Franc Pisanec meni, da je za delo v šoli nujna tudi določena kulturna raven kot nekaj normalnega v stikih med ljudmi, pri čemer so menda zatajili vsi, ki kakorkoli vzgajajo otroke. Vsaka generacija šolarjev ima manj te kulture, v šolo prihajajo z odporom, nevajeni dela in načina dela. Včasih sem se z novo generacijo ujel v enem tednu, letos pa sem šele po dveh mesecih uspel doseči, da otroci radi delajo in da se pri pouku vsi dobro počutimo. Mislim, da šola zdaj zanemarljivo vzgojo za ljubezen - vsakovrstno ljubezen, tudi do naroda in zemlje - s katero bi otroci dobili zdravo samozavest ter kritičnost in pokažnost namesto slepe poslušnosti in bi se bili kot mladi spo-

Veste tudi vi za dobre, prijazne učitelje? Pišite nam ali nas pokličite po telefonu. Vseli bomo vaših predlogov.

sobni boriti za svoje pravice. Pravzaprav pa je delo z učenci v našem poklicu še najmanjše "zlo". V razredu je še vse v redu. Glavni problem je preživeti model šole, ki je nihče več ne mara - ne otroci, ne starši in ne učitelji.

Našega tokratnega sogovornika je menda že velikokrat "imelo", da bi pobegnil iz poklica, pa ga je občutek, da učenci sprejemajo in odobravaljo njegovo delo, vedno zadrževal. Ko smo se napovedali na obisk, nas je presenetil s preprostim, prav nič pesimističnim "Prav, če že mora biti...". Bila bi res škoda, če svoje sugestivne vedrine, optimizma in elana kot pedagog ne bi delil s toliko ljudmi. ● T. J.

Zimski športni dan

V šoli smo se zbrali zgodaj zjutraj. Kuharica nam je pripravila sendviče. Učiteljica nas je odpeljala na avtobusno postajo. Peljali smo se v Goriče. Na šolskem dvorišču smo počakali lovca Lovec, gospod Mali, nas je odpeljal mimo Srednje vasi in Zaloga do gozda.

Prav kmalu smo opazili zelo veliko sledi. Povedal nam je, da so to sledi od zajca, muflona, lisice, srne in kune. Ko smo prišli

do krmišča, smo v jasli nanosili seno. Pobrli smo objedene koprune, razne storže. Preden smo odšli, smo šli še pogledat, kako hranijo divjad s soljo. Potem smo se vračali čez tri potočke.

Utruženi smo se vrnili v Kranj. Bilo je zelo lepo. Učenci I. a r. OŠ Simona Jenka Kranj, DE Centar

Kokra
Kokra Kranj
Primorska 1

vam nudi kitajsko svilo

S 30% popustom

cene - od 257,60 din do 543,20 din

Kokra Kranj vam omogoča nakup primernih daril za 8. marec v vseh svojih prodajalnah.

PTT PODJETJE KRANJ p. o.
KRANJ, Mirka Vadnova 13

PTT podjetje Kranj obvešča vse uporabnike telefonskih storitev, da bodo začele veljati **nove šestmestne telefonske številke na območju Kranja 31. marca 1991 z**

izdajo novega telefonskega imenika republike Slovenije

in ne 1. marca 1991 kot je bilo prvotno sporočeno.

Sprememba je nastala zaradi težav pri tiskanju telefonskega imenika. Prosimo, da obvestilo sprejmete z razumevanjem.

Torek, 5. marca 1991

Kolesarji Save so uspešno začeli novo sezono

Močna mladinska ekipa obeta še boljši jutri

Letošnji cilj članske ekipe kolesarjev Save je dokazati se na domačih tekmah in da se jih v predolimpijski sezoni čimveč uvrsti v reprezentanco.

Kranj, 1. marca - Februarja je bilo v Novem mestu državno prvenstvo v cikelokrosu, kjer so se v vseh konkurencah dobro izkazali kolesarji kranjske Save. Ta konec tedna pa naše kolesarje čaka otvoritvena dirka sezone v Poreču. O tem, kakšne so letošnje ekipe kolesarjev Save in kakšni so njihovi načrti, smo se pogovarjali z glavnim trenerjem Matjažem Zevnikom.

Letošnjo prvo ekipo Save sestavlja pet kolesarjev: Polanc, Pagon, Bertonec, Pilar in Zumer. Poleg teh trener Matjaž Zevnik računa še na vojaka Cvetičanina in Sajovca in novince v ekipi Ločana Juraja. "Interes kluba, oziroma Save ni, da bi tekmovalce dobili iz drugih klubov, temveč smo sklenili, da jih vzgajamo sami. Morda bomo na račun tega morali leto ali dve bolj delati, vendar mislim, da se tudi s tako ekipo da doseči rezultate. Poleg članske vrste imamo leto izredno dobre starejše mladince. To so Poljanec, Krišelj, Bajt in Studen. Ti štirje so že lani dokazali, da so perspektivni tekmovalci in so tudi vsi kandidati za mladinsko državno reprezentanco, ki bo letos šla na mladinsko svetovno prvenstvo v Ameriko. Glede na lanskoletne uspehe naših tekmovalcev

računamo, da bosta v ekipi vsaj dva naša kolesarja. Izredno perspektivna sta tudi mlada tekmovalca Kosmač in Zupan. Tako je bil Zupan že na letošnjem državnem prvenstvu v cikelokrosu prvi. Če bomo z mladimi kolesarji delali tako dobro kot doslej, morajo biti tudi rezultati dobri. Zaenkrat smo v Jugoslaviji v sami "špicu", pravi glavni trener Matjaž Zevnik.

V predolimpijski sezoni je načrt članske ekipe kolesarjev Save, da potrjujejo svojo formo in se ponovno začnejo uvrščati v jugoslovansko A reprezentanco. Takole razmišlja trener: "Pagon je sicer član A selekcije in kandidat za dirko po Avstriji in dirko miru, vendar bo moral dobro formo še potrjevati. Bertonec je kandidat za mlado reprezentanco, ki naj bi se potrjevala na dirkah

Glavni trener kolesarjev Save Matjaž Zevnik

A in Extra kategorije. Našli pa smo spet stik med zveznim trenerjem Biličem in našim Polancem. Če bo Polanc imel dobre rezultate, lahko pričakujemo uvrstitev v reprezentanco. Mislim pa, da je interes vsakega tekmovalca v predolimpijskem letu, da se uvrsti v reprezentanco.

Cilj tekmovalcev Save je, da se ponovno dokažejo na domačih dirkah, vse od otvoritvene dirke v Poreču, do dirke Alpe-Adria, če sploh bo, (napoveda-

na odповed sodelovanja italijanskih prirediteljev) in seveda dirke po ulicah Kranja. "Na dirki po ulicah Kranja bomo skušali po devetih letih dirko zmagati. Nič sicer ne obljubljam, toda naredili bomo vse, da bi spet zmagal Savčan. Dobro se bomo pripravljali tudi na dirke za državno prvenstvo. V drugem delu sezone pa nam je cilj ta, da se kdo od naših kolesarjev uvrsti v reprezentanco za nastop na svetovnem prvenstvu oziroma za mediteranske igre," pravi o ciljih trener Zevnik.

Letošnje tekme in državna prvenstva pa bodo za naše kolesarje spet zanimivejša tudi zato, ker je vse več izenačenih klubskih ekip od Roga, Krke, Merxa, Čukaričkega in novega kolesarskega kluba Asa. Z njimi se bodo enakopravno kosali Savčani.

Kolesarji Save so ob začetku letošnje sezone zadovoljni tudi z novim vodstvom kluba, na čelu s predsednikom kluba Janezom Bohoričem. Letošnjo sezono začenejo z novim mehanikom Ludvikom Vebrom, trener mladincev bo Miran Kavša, tajnik je še naprej Jože Gašperšič, maser Stane Černeck, psiholog Jože Šepić, s klubom sodeluje tudi dr. Jaka Vadnal, trener pionirjev in upravnik kluba je Franc Plestenjak, trener pionirske selekcije pa je tudi Darko Tunič. "Glede stroke sodelujemo s Hvastijem, testiranja izvajamo na FTK, tako da kar dobro delamo. Mislim, da bo treba dve, tri leta, da se spet formira ekipa desetih članov. Imeli pa bomo svoje vozače in upam, da se spet obetajo boljši časi kolesarskega športa v Kranju," pravi Matjaž Zevnik. ● V. Stanovnik

Mednarodni mojster Aljoša Grosar

Med športi sem izbral šah

Bled, 28. februarja - Medtem ko se je konec prejšnjega tedna na Bledu začel 12. mednarodni šahovski festival, se je v Kladovu končevalo 46. državno prvenstvo. Na njem je dosegel velik uspeh mladi šahist Aljoša Grosar, ki je na prvenstvu delil prvo mesto. Osvojil pa je tudi velemojstrski bal, kar v zadnjih dvajsetih letih ni uspelo nobenemu slovenskemu šahistu. Aljoša Grosar je doma iz Vrbovej v goriških Brdih, sicer pa je član šahovskega društva Murke iz Lesc. V četrtek zvečer so mu na Bledu pripravili sprejem in izročili darilo.

Kdaj si začel spoznavati, da ti šah pomeni nekaj več in te je pot zanesla na Gorenjsko, k šahistom Murke?

"Šah sem začel igrati zelo zgodaj, še čisto majhen. Navdušila sta me oče in stari oče. Vendar pa seveda navdušenje za šah ni dovolj, začel sem igrati v šoli, s prijatelji. Pokazalo se je, da mi gre "premikam figuric" dobro od rok. Seveda sem se poskušil tudi v drugih športih, vendar sem se po osnovni šoli dokončno odločil za šah. K Murki pa sem prišel že kot pionir. V Sloveniji je namreč možno, da se igra za dva kluba, za matični klub in selekcijo. Ker je bila Murka takrat v II. zvezni ligi zahod sem pri njih igral na mladinski deski selekcijo. Pri Murki sem kasneje ostal zato, ker mi je bilo všeč, imam dobre pogoje in sem se navezal na ostale."

Kateri so tvoji prvi šahovski uspehi?

"Prvi uspehi so povezani z datumom, ko sem začel igrati pri Murki, saj sem dobil tudi priložnost igrati v ligi z močnejšimi nasprotniki. V šahu napreduješ le, če igraš z močnejšimi. Zmagal sem na mednarodnem mladinskem turnirju na Dunaju in takrat sem, kljub temu da sem hodil v gimnazijo v Novi Gorici, dal prednost šahu. Tako sem tudi tretji in četrti letnik naredil iz izpiti, kajti takrat sem že hodil po mednarodnih turnirjih."

Z delitvijo prvega mesta na državnem prvenstvu in s prvim velemojstrskim balom si dosegel velik uspeh slovenskega šaha. Kaj pomeni tebi?

"Gotovo je to tudi moj največji uspeh in z osvojitvijo še enega takega velemojstrskega bala bi postal velemojster. Možno pa je tudi, da osvojim še dva bala na prvenstvih z manj udeleženci. Vendar pa je težko reči, saj je bil tudi ta uspeh precej nepričakovan. Vendar ne smem popustiti in upam, da se bo to kmalu zgodilo. Dvajset let namreč ni bilo nikogar, ki bi osvojil v Sloveniji velemojstrsko normo, zadnji je bil Planinc. Tudi zato moram "iti do konca". Mislim tudi, da je osvojiti prvi bal težje, kot potem drugega."

Lani si bil tudi zmagovalček blejskega šahovskega festivala. Kakšno se ti zdi to tekmovalstvo?

"Meni je bilo igranje na tem festivalu vedno všeč... domače občinstvo, organizacija našega kluba, pa tudi Bled je vedno zanimiv. Letos žal nisem mogel nastopiti, ker je bilo državno prvenstvo hkrati kot blejski festival." ● V. Stanovnik

Smučarski skoki

Pokal Kranja osvojil Tržič

Gorenja Sava - V smučarskem skakalnem centru na Gorenji Savi je bilo prvo nočno tekmovalstvo skakalcev za Pokal Kranja. V konkurenci več kot 60 mladih skakalcev so imeli največ uspeha Tržičani, ki so v boju za prvo mesto prehitali domači Triglav za borih 2,4 točke. Kranjčani so nastopili oslabljeni, saj ni nastopil njihov najboljši tekmovalček Žvikart, ki je istega dne nastopil v Švici na pionirskem prvenstvu srednje Evrope.

Izredno zanimivo tekmovalstvo pod reflektorji si je ogledalo blizu 1.000 gledalcev, kar je nedvomno rekord v Sloveniji na pionirskih tekmovalstvih.

Rezultati: starejši pionirji: 1. Radelj (El. Ilirija), 2. Bertonec (Triglav), 3. Kopic (Ihan), 4. Kokalj (Stol), 5. G. Eržen (Triglav), 6. Mohorič (Tržič), 7. Vesel (Triglav), 8. Vertnik (Triglav), 9. Teran (Triglav), 10. Kavčič (El. Ilirija), mlajši pionirji: 1. Grosar (Tržič), 2. Eniko (Alpina), 3. Kumer (Alpina), 4. I. Cuznar (Triglav), 5. Črnič (Tržič), 6. Janežič (Triglav), 7. Hribar (Tržič), 8. Poljanšek (Alpina), 9. Eržen (Tržič), 10. Zarnik (Triglav). Ekipno: 1. Tržič, 2. Triglav I, 3. Alpina I, 4. Triglav II, 5. Alpina II itd.

J. J.

V nedeljo, 10. marca, v Cerknem

Partizanske smučine

Cerkno, 5. marca - V spomin na prve smučarske tekme, ki so bile v okupirani Evropi 20. in 21. januarja 1945 v Cerknem, prirajo v Cerknem v nedeljo, 10. marca, 15. tradicionalno smučarsko prireditev Partizanske smučine - Cerkno 45. Znano je, da so bile takrat v Cerknem partizanske smučarske tekme, na katerih sta bila med zmagovalci tudi naš znan skakalec Rudi Finžgar in alpski smučar Janko Štefe. Program tokratnega srečanja v Cerknem je naslednji: ob 9. uri smučarska tekmovalstva bork in borcev ter pripadnikov teritorialne obrambe, milice in JLA v smučarskem središču Cerkno, ob 14. uri tovariško srečanje v hotelu v Cerknem in ob 16. uri zaključna slovesnost v hotelu. ● J. K.

Alpsko smučanje

Dve zmagi Križaja in Sivčeve

Tržič, februarja - Smučarski klub Tržič je na Zelenici priredil štiri tekme za cicanke in cicanbe zahodne tekmovalne regije v slalomu in veleslalomu. V veleslalomu je tekmovalo 50 cicanb in 79 cicanbov, v slalomu pa 44 cicanb in 67 cicanbov. V veleslalomu so bili med cicanbi najboljši Boštjan Križaj (Tržič), Blaž Erjavšek (Jesenice) in Jure Pogačar (Triglav), med cicanbankami pa Katarina Sivec (Matajur), Urška Čadež (Triglav) in Tanja Pavlič (Bled). V slalomu je med cicanbi spet zmagal Boštjan Križaj (Tržič) pred Žigom Ravnikom (Radovljica) in Blažem Erjavškom (Tržič), med cicanbankami pa Katarina Sivec (Matajur) pred Ano Mesarič (Rudar) in Tanjo Pavlič (Bled). ● J. Kikel

Šah

Na Bledu zmaga Sermeka, Vojske in Lorbeka

Bled, 3. marca - V soboto se je na Bledu končal 12. mednarodni šahovski festival. Med več kot sto dvajset igralci je pri članih zmagal Sermek pred Svešnikom (oba 7,5 točke), Čabrilom, Pančenkem, Stripurskim in Šerom (vsi 6,5 točke), pri ženskah je bila najboljša Vojska (7 točk) pred Petrovičevom, Hlingarovo, Boričevom, Petkovo in Sokolovo, pri veteranih pa Lorbek pred Pibrom (6,5 točke) Čopičem in Juriševičem. ● V. S.

Državno prvenstvo pionirjev v alpskih disciplinah

Uspeh mladih gorenjskih smučarjev in smučark

Ravne, 3. marca - Več kot sto pionirjev in pionirk je sodelovalo na letošnjem državnem prvenstvu, ki sta ga na progi Kaštivnik na Kopal organizirala ZTKO občine Ravne in SK Fužinar. Na prvi tekmi v smuku je bil najboljši Mariborčan Drago Grubelnik, pred Veselkom, De Costo in članom škofjeloškega Alpetoura Ruparjem. Pri dekletih je zmagala škofjeločanka Anja Kalan pred Bergečevom iz Maribora in Jeseničanom Dolžanovo. V superveleslalomu je zmagal Velenčan David De Costa, pred Grubelnikom in Veselkom. Najboljša pionirka je bila Kranjčanka Nataša Boncelj, pred tekmovalko Dola Kavčičevo, Kraševčevom iz Fužinarja, Kalanovo iz Alpetoura in Gašperlinovo z Blejske Dobrave. ● V. Stanovnik

V soboto so pionirji tekmovali v slalomu, naslova državnih prvakov pa sta osvojila pri pionirjih škofjeločan Dušan Šink, ki je zmagal ravno tako pred škofjeločanom Uršičem in Šuligojem, pri pionirkah pa je bila najboljša Jeseničanka Alenka Dovžan, pred Kraševčevom in Gašperlinovo. V nedeljo so se pionirji pomerili še v veleslalomu, kjer je bil med pionirji najboljši spet Velenčan De Costa, pred Šuligojem in Grubelnikom, med pionirkami pa je tudi v veleslalomu zmagala Alenka Dovžanova pred Česnikovo iz Alpetoura in Gašperlinovo z Blejske Dobrave. ● V. Stanovnik

Velik uspeh Pagona v Italiji

Trst, 3. marca - Športno združenje zamejcev iz Lonjerja v Trstu je organiziralo že 15. dirko za trofejo ZSSDI. V zelo močni konkurenci 262 kolesarjev je zmagal italijanski kolesar Conte Biango, na odlično tretje mesto se je uvrstil kolesar kranjske Save Aleš Pagon, ki je za zmagovalcem zaostal le nekaj centimetrov. Drugi najboljši Jugoslovjan je bil Igor Bertonec. Na dirki je nastopil tudi lanski svetovni prvak Gualdi. Med štiridesetimi ekipami je ekipa Save zasedla 3. mesto. Povprečna hitrost zmagovalca je bila 44,432 km na uro. ● V. S.

Ligaški izidi

Vaterpolo - Vaterpolisti krajskega Triglava so v derbiju petega kola v soboto gostovali pri ekipi Medvečanka in zmagali z rezultatom 12 : 13 (4:3, 2:4, 5:5, 1:1). Z nekaj sreče bi bil izid lahko še višji v korist Triglava, saj so imeli strelci veliko možnosti. J. Marinček

Šah - Na četrtkovem hitropoteznem turnirju na Primskovem je zmagal Bulatovič pred Zorkom in Rabičem. F.Čeh

Košarka - Košarkarji Triglava so gostovali pri ekipi Železničarja in izgubili z rezultatom 82 : 75 (40 : 28). Košarkarice Kranja so v prvi slovenski košarkarski ligi za ženske gostile ekipo Odeje Marmorja in zmagale z rezultatom 71 : 52 (39 : 17). To je prvi letošnji poraz škofjeločank, Kranjčanke pa po zadnji zmagi zaostajajo le še za točko.

Keglanje - V republiški ligi za moške je ekipa Triglava na gostovanju pri ekipi Slovna izgubila z rezultatom 5162 : 5125, ženska

Plavanje

Odlični štafeti

Kranj, 1. marca - V prenovljenem bazenu Tivoli v Ljubljani je bilo državno plavalno prvenstvo, na katerem je sodelovalo 174 plavalcev iz 31 klubov in JLA, med njimi sta bila tudi Triglav iz Kranja in Radovljica iz Radovljice. Med izidi gorenjskih predstavnikov je treba omeniti radovljiško štafeto 4 krat 100 metrov mešano, ki je s časom 4,32,87 dosegla nov absolutni slovenski rekord (plavale so Robič, Demšar, Rob in Nataša Kežar) ter štafeto Triglava 4 krat 200 kralj ženske, ki je s časom 8,50,48 osvojila tretje mesto v državi, v njej pa so plavale Mladenovič, Blatnik, Jamnik in Bogataj. Med posameznimi dosežki je treba omeniti Robovo iz Radovljice, ki je osvojila tri srebrne kolajne, Kežarjevo iz Radovljice z eno srebrno in dvema bronastima kolajnata ter Jamnikovo (Triglav Kranj), ki je dobila eno bronasto kolajno. Mladenovičeva (Triglav Kranj) je bila 7. na 50 kralj in 6. na 200 metrov kralj, Maša Jamnik (Triglav) je bila 7. na 400 metrov kralj, 7. na 200 metrov mešano in 3. na 800 metrov kralj, Demšarjeva (Radovljica) je bila 6. na 100 metrov prsno, Polona Rob (Radovljica) je bila druga na 200 metrov mešano, druga na 400 metrov mešano in druga na 200 metrov delfin, Kežarjeva (Radovljica) je bila 3. na 200 metrov mešano, 3. na 400 metrov mešano in 2. na 800 metrov kralj, Pirčeva (Triglav) je bila 8. na 200 metrov mešano in 4. na 400 metrov mešano, Milenkovič (Triglav) je bil 6. na 200 metrov hrbtno in 5. na 1500 metrov kralj, Blatnikova (Triglav) je bila četrta na 200 metrov hrbtno in 4. na 800 metrov kralj, Robičeva (Radovljica) je bila sedma na 200 metrov hrbtno, Mojca Jamnik (Triglav) je bila šesta na 800 metrov kralj, Alenka Kežar (Radovljica) pa četrta na 200 metrov prsto.

V petek so v Portorožu podelili priznanja plavalcem in trenerjem za lansko sezono. Dobila sta ju trenerja Triglava in Radovljice Bojan Šmid in Ciril Globočnik, razen njiju pa plavalci Jana Demšar in Nataša Kežar iz Radovljice ter Marko Milenkovič in Krešo Božikov iz kranjskega Triglava. ● J. Košnjek

Pohod na Snežnik

Radovljica, 27. februarja - Planinsko društvo Radovljica se bo s svojimi člani tudi letos udeležilo tradicionalnega pohoda na Snežnik. Za izlet, ki stane 120 dinarjev, se je moč prijavit pri Veneri Mencinger po telefonu 74-015 do 6. marca, odhod udeležencev pa bo 9. marca 1991 ob 5. uri in 30 minut izpred avtobusne postaje v Radovljici. ● S. S.

Tečaj za mladinske vodnike

Ljubljana, 4. marca - Mladinska komisija pri Planinski zvezi Slovenije organizira od 14. do 21. aprila 1991 zimski tečaj za mladinske vodnike na Komni, za katerega se je moč prijavit do 5. marca. Tečaj je namenjen usposabljanju za vodenje mladih planincev v gore tudi pozimi, zato morajo mladinski vodniki solidno obvladati smučanje na vseh terenih in v vseh vrstah snega. Preizkus znanja smučanja bo 10. 3. 1991 predvidoma na Koblj in na Pohorju. Vse podrobnejše informacije daje Vilma Purkart po telefonu 061-315-493. ● S. Saje

Dražji renaulti

Renaulti iz osnovnega in dopolnilnega programa novomeškega Revoza so od prejšnjega tedna dražji za približno 10 odstotkov. Žal pa tudi tokratne podražitve niso pripomogle k skrajšanju precej dolgih dobavnih rokov. Tako je potrebno na R 4 GTL še naprej čakati okoli dva meseca, na R 5 pa okoli tri mesece. Za renault clio trenutno ni vplačil.

Novo cene nekaterih renaultov:

tip	tovarniška cena	maloprodajna cena
R 4 GTL	91.950,00	122.753,30
R 5 campus 3v	142.570,00	190.331,00
R 5 campus 5v	149.950,00	200.183,30
R 5 campus D 5v	172.670,00	230.514,00
R 9 TD	217.930,00	290.936,00
R 19 GTS	244.420,00	326.300,70
R 19 GTX chamade	255.820,00	341.519,70
R 21 TL 1.4	246.370,00	328.904,00
R clio RL 1.2	211.710,00	282.632,00
R clio RT 1.4	229.120,00	305.875,20

● M. G.

Hrvatje porušili trg

Za precejšnji del zmede, ki vlada na domačem avtomobilskem trgu, so zaslužni Hrvatje, ki so v prvih mesecih skoraj spraznili zamejske avtomobilске prodajalne. Vzrok je seveda vsem dobro znan: hrvaška vlada je ob koncu lanskega leta ukinila carino za uvožene avtomobile. Kupci morajo sprva plačati te dajatve, ki jih jim kasneje vrnejo z oprostitvijo davkov v višini carine. Posledice tega ukrepa so dvojne. Jugoslovanska avtomobilska industrija na čelu s kragujevsko manufakturo vse bolj hira, še hujska pa je zmeda na trgu rabljenih avtomobilov. Tisti, ki so se na Hrvaškem še do pred kratkim vozili z vozili zastava, svoje jeklene konjičke sedaj množično prodajajo, veliko se jih znajde tudi na ljubljanskem sejmu. Cene so tako precej padle, čeprav so se sedaj nekoliko ustalile, prodaja pa vseeno ne dosega stopnje lanskega leta. Po drugi strani so na Hrvaškem v prvih dveh mesecih letošnjega leta pokupili več kot 6000 novih uvoženih vozil, seveda brez plačila carine. Nekateri so se ob tem dobro znašli in so avtomobile začeli prodajati v Slovenijo, tako da so jim nekoliko navili cene in prišli do lahkega zaslužka, kajti v Sloveniji nismo oproščeni plačila carine. Ker se nekateri slovenski kupci odločajo za tovrsten nakup, je treba opozoriti na dvoje: prvič, vozilo je res nekoliko cenejše, pri prenosu lastništva pa je potrebno plačati 18-odstotni prometni davek. Drugič, avto, kljub temu da je nov, pri prenosu lastništva izgubi garancijo. Ker Hrvatje kljub vsemu za takšne avtomobile zahtevajo dokaj veliko, se po našem mnenju takšen nakup ne splača. ● M. G.

Koliko je vreden dinar

Tečajna lista z dne 2. marca

Država	Devize	Velja za srednji tečaj
Avstrija	100 ATS	127,9448
Nemčija	100 DEM	900,0000
Italija	100 ITL	1,2038
Švica	100 CHF	1035,4697
ZDA	1 USD	13,7924

Dinar čez mejo - Zadnje tedne je na avstrijskem Koroškem dinar približno enako vreden. Še vedno se najbolje zamenja v bankah Zveze slovenskih zadrug, kjer je za sto šilingov treba odšteti 162 dinarja. Pri Šparovcu je bila menjava konec tedna 170 dinarjev za sto šilingov, kar je glede na druge še vedno ugodno. V Italiji je dinar vreden okoli 50 lir, najugodnejše pa ga je menjati v Tržaški kreditni banki, kjer za dinar dobimo 60 lir.

Črna borza - Ponudba in povpraševanje na črni borzi sta zadnje dni precej usklajena, tako da je menjava obstala na preplačilu med 30 in 40 odstotki. Za marko je treba večina plačati 12,50 dinarja, za sto šilingov (po katerih je zadnje čase precej povpraševanja) pa od 170 do 180 dinarjev.

Začela se je turistična borza v Berlinu

V soboto so v Berlinu odprli letošnjo, že 25. mednarodno turistično borzo. Turistične borze se tudi letos udeležuje Jugoslavija, zaenkrat še skupaj. Tuje novinarje ob predstavitvi našega turizma zanimajo predvsem varnost v naši državi, saj so vsaj v Nemčiji dobro obveščeni o nemirih pri nas. Kot je na tiskovni konferenci povedal jugoslovanski zvezni minister za ekonomske odnose s tujino Franc Horvat, bomo v Jugoslaviji storili vse, da se bodo turisti pri nas počutili varne.

Adria spet leti v Istanbul in Larnaco

Kranj, 4. marca - Iz Adrie Airwaysa sporočajo, da so ponovno vzpostavili letalsko zvezo z Istanbulom in Larnaco, kamor zaradi vojne v Zalivu nekaj časa niso leteli. V Tel Aviv bodo začeli predvidoma leteti 21. marca. Kljub temu da se razmere na tem področju umirjajo, bodo še naprej posvečali posebno pozornost varnosti teh poletov. ● V. S.

Davčni nasveti

Zaradi vse večjega števila vprašanj o novi davčni zakonodaji ki jih pošiljate na naše uredništvo, smo se odločili, da bomo tem podrobneje pisali v rubriki Davčni nasveti. Na vaša vprašanja odgovarja Aleksander Troha, vodja davčne uprave v Kranju. Vprašanja lahko pošiljate na naslov: Uredništvo Gorenjskega glasa, Moša Pijade 1, 64 000 Kranj (za davčni svet), sprejemamo pa jih tudi po telefonski številki 21-860 vsako sredo od 10. do 12. ure.

Vprašanje:

Bralka z Jesenic sprahuje: Mož je zaposlen v Avstriji, tam je prijavljen začasno, na Jesenicah pa stalno. Davek na OD plačuje v Avstriji, zanima pa me, ali ga bo moral plačevati tudi pri nas in koliko.

Odgovor:

Bralka ne navaja ali ima mož sklenjeno delovno razmerje vašim podjetjem in je poslan na delo v tujino, ali gre za tako imenovanega zdomca. V primeru, da ima sklenjeno delovno razmerje z vašim podjetjem, mu bo to podjetje davek od osebnih dohodkov obračunavalo v skladu z zakonom.

Če pa gre za zdomca, pa se šteje, da ne dosega dohodka v Republiki Sloveniji, torej ni zavezanec za plačilo davka. Seveda pa to velja le za dohodke, ki jih prejme za delo v tujini, zavezanec pa je za plačilo davka in dohodnine od vseh ostalih dohodkov, če jih ustvari (npr. katastrski dohodek iz kmetijstva, dohodek dobička).

Vprašanje:

Sem invalid in bi rad uvozil iz Avstrije rabljen avto. Zanima me, kakšne dajatve me čakajo in koliko odaten invalid moram biti za uvoz rabljenega avtomobila.

Odgovor:

Pri uvozu avtomobilov nastopata dve vrsti dajatev - carinske in carinske dajatve ter davčne obveznosti (prometni davek). Glede pogojev za uvoz in višino carinskih dajatev, naj se bralec posvetuje na carinarnici, kajti carinski predpisi določene zadeve rešujejo drugače kot davčni. Zakon o začasnih ukrepih o dajatah od prometa proizvodov in storitev (Urad. list SFRJ, št. 4/91) določa oprostitev plačila prometnega davka pri nakupu vozila do 1,8 l, če gre za avto kupuje 80-odstotni invalid na okončinah, ki ima vozniško dovoljenje, oziroma slepa oseba. Invalid mora oprostitev uveljavljati pri prodajalcu pred izdajo računa, in sicer s predložitvijo sklepa pristojne komisije pri Skupnosti invalidsko pokojninskih zavarovanj. Avto kupljen brez plačila prometnega davka ne sme odtujiti pred potekom 5 let.

V konkretnem primeru bralec ni oproščen plačila davka, kajti ni verjetno, da bo uvozil avto jugoslovanske proizvodnje.

Z ENIM OBISKOM
SE REŠITE ZADREG
IN RAZVESELITE NAJBLIŽNJE

Obiščite prodajalne kranjskega MERKURJA v teh predprazničnih dneh. Za vse Vas, ki želite izkazati pozornost svojim najbližnjim, smo pripravili posebno ponudbo. Znižali smo cene posameznih proizvodov naslednjih proizvajalcev:

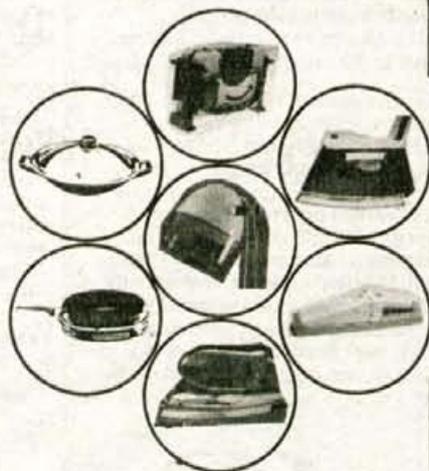
- ELMA Črnuče (likalniki, sušilne avbe, kozmetična ogledala...) - 10 %
- EMO Celje (BIO program, 3 in 5-delne garniture...) - 15 %
- BLACK & DECKER Grosuplje (akum. sesalec) - 15 %
- MGA Gorenje Nazarje (mikserji, kavni mlinčki, cvrtniki...) - 15 %
- Izdelki iz kristala - 20 %

Znižanje cen veljajo pri gotovinskih nakupih do konca marca, za izdelke iz kristala pa do 9. marca.

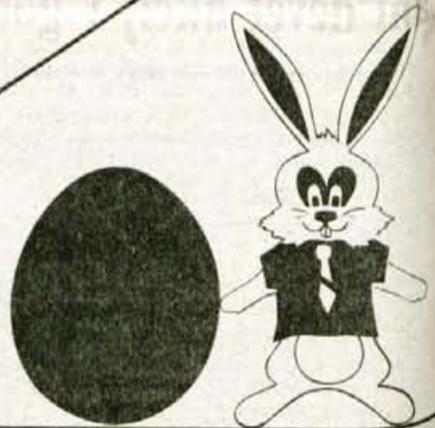
Od 6. do 8. marca pa si lahko v MERKURJEVIH prodajalnah ogledate praktični prikaz uporabnosti posode iz programa BIO (EMO Celje) od 10. do 12. ure ter od 16. do 18. ure:

- 6. marca GLOBUS Kranj
- 7. marca KLADIVAR Ljubljana
- 8. marca UNION Jesenice

KOLIČINE SO OMEJENE

**UGODEN
NAKUP!**

RIŽ LIDO uvoz	5kg	zav.	89,40 DIN
KEKSI GRIČ 350 gr	Koestlin	kom	21,50 DIN
ČOK. RUM KOCKE 500 gr	Koestlin	kom	45,80 DIN
SARDINE DELAMARIS 115 gr	Droga	kom	11,60 DIN
LAŠKI RIZLING uvoz		l	25,30 DIN
KOMPOT MARELICA uvoz	830 gr	kom	22,10 DIN
HREN 260 gr	Kolinska	kom	27,40 DIN
SALAMA ČAJNA	Neoplanta	lkg	126,10 DIN
STEGNO PREKAJENO	b. k. Kras	lkg	139,70 DIN
NOGAVICE ŽENSKE	Fany	zav.	15,10 DIN
ŠAMPON ZA LASE 550 gr	Belupo	kom	24,60 DIN
ČOK. LEŠNIK 100 gr	Kraš	kom	12,10 DIN
SIR BELJSKI	Belje	lkg	71,20 DIN

PONUDBA VELJA DO
PRODAJE ZALOG!

Torek, 5. marca 1991

Požarna varnost v Sloveniji lani

Vse več škode zaradi ognja

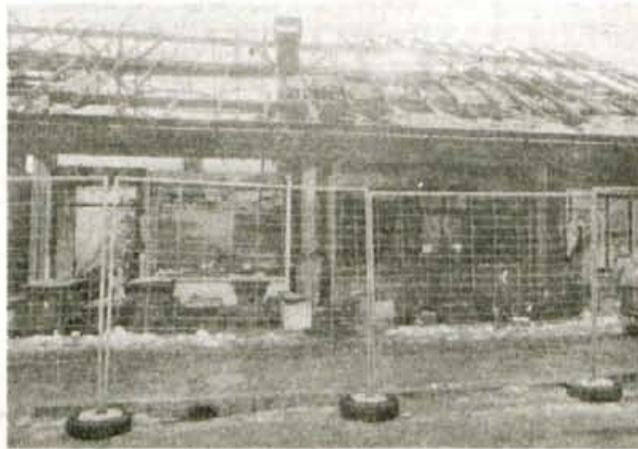
Ljubljana, 28. februarja - Lani je število požarov v Sloveniji presego vsa pričakovanja, škoda zaradi njih pa je bila naravnost katastrofalna, so opozorili med tiskovno konferenco minuli torek v republiškem sekretariatu za notranje zadeve. Nadpovprečno število požarov so imele tudi tri gorenjske občine; nadpovprečna škoda v Radovljici.

Evidenca požarov leta 1989 je ni dosegla številke 2000. Kljub bojznosti, da bo ta meja leta 1990 dosežena, nihče ni pričakoval tolikšnega povečanja števila požarov. Lani so v Sloveniji našli kar 2601 požar oziroma 30 odstotkov več v primerjavi z letom poprej. Območje UNZ Kranj je z 295 požari na četrtem mestu. Za Gorenjce tudi nista pohvalna podatka, da povprečje 40 požarov od 23 slovenskih občin presežajo tudi občine Jesenice, Kranj in Radovljica, v občini Radovljica pa so ob 4 drugih presegle povprečno gnotno škodo 11,1 milijona dinarjev; za to so največ krive posledice velikega požara v trgovskem centru ob koncu leta.

Dobra polovica požarov je sicer minila brez večjih posledic, v 1298 večjih požarih pa je nastalo za 718,5 milijona dinarjev gnotne škode; kar 80 odstotkov te vsote so povzročili požari v steklarni Hrastnik, papirnici Radeče in Colorju v Medvodah. Skupna škoda pa pomeni od 4 do 5-tisoč odstotno povečanje škode glede na leto poprej! Hkrati so bile težje posledice pri ljudeh: v požarih je umrlo 22 oseb (leto prej 18), od tega 2 poklicna gasilca (prej 1).

Škoda v požarih predstavlja kar polovico vseh škod zaradi kriminalitete, so opozorili med tiskovno konferenco predstavniki RSNZ, glavni republiški inšpektor za požarno varnost, **Bogo Zupančič**, pa je ugotovil, da smo lani dosegli v Sloveniji največje število požarov po vojni. Med drugim je naštel, da jih je več kot polovica nastala v prvih treh mesecih sušne zime, da je skoraj v polovici primerov zagorelo v naravi in v skoraj 44 odstotkih primerov v gradbenih objektih, kjer je nastala večina škod. Za skoraj polovico požarov je še vedno kriva človekova malomarnost.

Inšpektor Zupančič je poskušal ob enem odgovoriti na vprašanje, kje so vzroki za slabe razmere v požarni varnosti. Ugotovil je, da podjetja ne izpolnjujejo ukrepov po določilih inšpekcije, tehnološke procese spreminjajo mimo vednosti inšpekcije, tehnična regulativa zveznega zavoda za standardizacijo je skrajno pomanjkljiva, tovarne pa tudi vse bolj zmanjšujejo gasilske enote in število delavcev s strokovnim izpitom za požarno varstvo. Razen tega je v naseljih problematično shranjevanje kurilnega olja pri zasebnikih in nestrokovno delo dimnikarske službe pri vzdrževanju kurilnih na-

Požar v novem trgovskem centru v Radovljici je povzročil veliko škodo. Foto: G. Šinik

Inšpektorji so lani opravili 7048 pregledov o izpolnjevanju predpisov za požarno varnost, kar je dobrih 600 več kot leto poprej; izdali so 1610 (leto prej 1539) ureditvenih odločb, zoper 151 fizičnih in 41 pravnih oseb so dali predloge za postopek pri sodniku za prekrške, zoper 4 fizične in 3 pravne osebe pa so podali kazenske ovadbe.

prav. Na drugi strani je ovira za uspešnejši nadzor le 55 požarnih inšpektorjev v vsej Sloveniji, ki so različno organizirani, dejavnost pa je odvisna tudi od gospodarske moči občin. Zato bo nujno reorganizirati inšpekcijsko službo in ob tem urediti status poklicnih gasilcev. Nova zakonodaja o varstvu pred požarom pa bo morala opredeliti predvsem odgovornost za projektiranje, izobraževanje in, ne nazadnje, za varovanje premoženja. V njej bo treba določiti znatno strožje sankcije za kršilce predpisov in morda predvideti celo povračilo stroškov gašenja za povzročene požare z namernim oziroma malomarnim ravnanjem. ● **Stojan Saje**

Postaja Gorske reševalne službe Trzič

Lani devet akcij v gorah

Na včerajšnjem občnem zboru so člani tržiške postaje GRS pregledali lansko delo, pri katerem so samo za reševanje opravili več kot 1100 ur. Postaja ima dobro usposobljene reševalce, želi pa več mladih v inštruktorskih vrstah. Zaradi prehoda na nov način financiranja je letos še brez denarja, kar ovira izpolnjevanje načrtovanih nalog.

Tržiška postaja GRS, ki je pred štirimi leti praznovala 50-letnico ustanovitve, je imela lani 37 aktivnih članov. O strokovnosti ekipe pričajo že podatki, da so v njej 4 inštruktorski, prav toliko zdravnikov, 3 vodniki lavinskih psov in po 2

minerja snežnih plazov, reševalca letalca in pripravnik. Člani specialnih skupin so se lani udeležili strokovnega usposabljanja, postaja pa je za vse reševalce junija pripravila tečaj letne reševalne tehnike in jeseni še obnavljalne izpite iz

prve medicinske pomoči. Štirje pripravniki so opravili izpit za reševalca. Postaja je bogatejša, razen za nekaj reševalne in osebne opreme, tudi za tretjega lavinskega psa.

Lani je imela postaja GRS Trzič, kot je v svojem poročilu naglasil njen načelnik **Anton Kralj**, veliko dela z reševanjem. Za 9 reševalnih akcij, od teh 2 iskalnih, so reševalci porabili 1139 ur. Žal so že s prve akcije sredi januarja 1990 morali prinesiti smrtno ponesrečenega planinca s Storžiča; tam so že nekaj dni pozneje poizvedovali za dvema pogrešanima alpinistoma, junija pa za pogrešanima zagrebškima planincema. Med drugim so prinesli v dolino umrlega oskrbnika doma na Zelenici in ostanek skeleta pogrešane ženske z Ma-

le Poljane. Sredi novembra so še pomagali pri reševanju ponesrečenega jadralnega padalca na Kriški gori.

Postaja je namenila veliko pozornosti preventivi; oskrbovala je 12 obveščevalnih točk v gorah, 4 postojanke ima opremljene z radijskimi postajami za klic v sili, v vseh postojankah pa je namestila opozorila o nevarnostih v gorah. Letos načrtuje poleg strokovnega izobraževanja usposobitev več članov za radioamaterje. Razen za lastne naloge bo skrbela za spremstvo na izletih in dežurstvo na prireditvah. Vse načrte pa bodo reševalci lahko izpolnili le, kot so opozorili v razpravi na zboru, če bodo kmalu dobili obljubljeni denar iz republike. ● **S. Saje**

NA SONČNI STRANI ALP

Planinci za čistejšo gore

Ljubljana, 2. marca - Gospodarska komisija pri upravnem odboru Planinske zveze Slovenije je prejšnjo soboto pripravila povelje o ekologiji v gorah. Predstavila je strokovno gradivo z naslovom "Planinci pometamo pred svojim pragom", v katerem je začrtala varčevalne in naravovarstvene ukrepe. V Julijskih Alpah so ekološki problemi najbolj pereči.

Planinci priznavajo, da so jih pri mnogih odločitvah za naložbe v planinske objekte v preteklosti večkrat vodili le ekonomski interesi, ob katerih je bilo vprašanje dodatnega obremenjevanja gorskega sveta bolj obrobne pomena. Vprašanje ekonomske koristnosti pa je ekologija postavila v povsem novo luč; naglasila je namreč smisel in pomen posameznih človekovih aktivnosti le v primerih, ko ne škodujejo ravnotežju v določenem življenjskem prostoru.

Slovenski planinci so se razmeroma zgodaj zavedeli svoje odgovornosti za varovanje gorske narave. Tako je PZS že leta 1987 sprejela dokument z naslovom "Slovenski gorski svet in planinska organizacija". Z njim je začrtala dolgoročne smernice za vse vrste posegov v gorah, od gradenj, nadelave poti in dovozov do postojank, do oskrbe koč in problemov zaradi množičnega obiska. Ta dokument je služil tudi gospodarski komisiji PZS pri izdelavi načrta investicij v visokogorjskih planinskih postojankah za 1991. leto in smernic razvoja v letih 1991 - 1995. Program obsega predvsem ekološke dejavnosti, od varčevanja z vodo in energijo, do čiščenja odpadnih voda, odnašanja odpadkov v dolino in zmanjšanja hrupa.

Za tak korak so se slovenski planinci odločili, ker so podatki nedavne ankete med upravljalci planinskih postojank potrdili, da so ekološki problemi v gorah resni, v Julijskih Alpah morda celo kritični. Tam v 17 objektih (dobri polovici vseh postojank v Julijskih) uporabljajo agregate na dizelsko gorivo, iz 10 koč izpuščajo odpadne vode v podtalje, 8 postojank pa odlaga odpadke v okolici stavbe. Kot so ocenili planinci na posvetu, sami ne bodo zmogli odpraviti vseh žarišč onesnaževanja v gorah, zato želijo po zgledu bolj osveščenih alpskih sosed angažirati pri reševanju te problematike tudi odgovorne vladne resorje. ● **S. Saje**

GORENJSKA NOČNA KRONIKA

Gospodar v tuji hiši

Pretrirana oblastnost bo B. M. stala zagovora pri sodniku za prekrške. S prijateljem Š. Z. sta se ga nacedila, nakar je Š. Z. v svojem stanovanju v Podlubniku zaspal, sotrudnik B. M., ki ga očitno še ni imel dovolj pod kapo, pa je po domače obsedel za njegovo mizo. Tam ga je dobil sin Š. Z., ko se je vrnil domov in mu kajpak pokazal vrata. Možak pa ne; uprl se je in podil ven "vsiljivca". Razgrajanje je bilo tolikšno, da so morali posredovati policisti, ki so nezahelenega gosta dobesedno izgnali.

Trojica vlomilcev v vikende

Od 15. do 20. februarja so trije mladoletniki, pobegli jenci iz Jarš, zagrešili vrsto vlomov v vikende; najprej na območju Ukanca, nakar so se preselili še na planino Vogar. Vlomili so v skupaj devetnajst hišic, iz katerih so odnašali v glavnem hrano, pijačo, spalne vreče, planinske čevlje, iz Kosijevega doma na Vogarju pa tudi UKW radijsko postajo. Pri tem so se obnašali zelo razbijaško. V enem vikendu, so nalašč razbili televizor, v drugem so našli MK puško in z njo streljali v steklenice, televizor, opremo, skupaj so izstrelili okrog 150 nabojev. Eden iz skupine mladoletnikov je vikende na območju Ukanca "poznal" že izpred treh mesecev. Prijeli so jih policisti iz Slovenj Gradca, kjer je eden od malopridnežev doma. Nakradeno blago so večinoma dobili in vrnili lastnikom. Primer obravnavajo kranjski kriminalisti skupaj s policisti iz oddelka v Bohinjski Bistrici.

Zgrešil vrata

K. M. iz Frankovega naselja je ob sedmih zvečer poklicala policiste, ker se ni mogla otresti neznanca, ki je "visel" na zvonce njenega stanovanja. Policista sta v neznanca prepoznala K. M. iz Stare Loke, pijančka in klateža, ki je dejal, da je v Frankovem naselju iskal prijatelja, a se je izgubil. Upajmo, da je pot domov, kamor sta ga poslala moža v modrem, uspel najti.

Ekološki kriminal

Skrb za splošno varnost prebivalstva je le ena od številnih nalog milice. Kot je razvidno iz poročila o lanskem delu slovenskih miličnikov, imajo na tem področju vse več obveznosti pri varstvu človekovega okolja. Tako so organi za notranje zadeve lani evidentirali v naši republiki kar 106 večjih ali manjših onesnaženj okolja oziroma 46 več kot leto poprej. Našteli so 69 izlivov nevarnih snovi v vode, ob čemer so v 44 primerih poginile različne količine rib, v 2 primerih pa vsa živa bitja v vodi. Zaradi 2 onesnaženj so morali tudi prepovedati uporabo pitne vode.

Ze same številke zgovorno pričajo o povečevanju onesnaževanja narave, ki bi ga lahko enostavno poimenovali ekološki kriminal. Gre namreč za to, da so med najpogostejšimi vzroki za onesnaženja predvsem malomarnost pri delu, neupoštevanje navodil ali nepoznavanje nevarnosti posameznih opravil v delovnem procesu. Ob takem ravnanju se je upravičeno moč vprašati, ali se bo človek zavedel pomena zdravega okolja šele takrat, ko bo segel po zadnjih delčkih čiste vode, zraka in zemlje!

Res je, da so miličniki lani podali 14 kazenskih ovadb in 78 predlogov za uvedbo postopka o prekršku, kar pomeni 55-odstotno povečanje prvega in 70-odstotno povečanje drugega ukrepa. Res pa je tudi, da so kar v 30 primerih ostali onesnaževalci neodkriti! Na osnovi tega lahko sklepamo, da bi bilo veliko učinkovitejše preprečevati nevarna ravnanja, saj zlasti za ekologijo velja rek, da je zvonjenje po toči prepozno.

● **S. Saje**

Manj prometnih nesreč

Ljubljana, 1. marca - Poročilo republiškega sekretariata za notranje zadeve o lanskem delu ima nekoliko spodbudnejših števil, vsaj glede varnosti v cestnem prometu. Lani je bilo namreč najmanjše število prometnih nezgod v zadnjih petih in tudi desetih letih. Glede na podatke iz zadnjih let se je zmanjšalo tudi število mrtvih in poškodovanih.

V letu 1990 so milici prijavili nekaj več kot 42.300 prometnih nezgod, pri približno 20 tisoč nezgodah pa so se udeleženci sporazumeli sami. Miličniki so obravnavali 5.174 (leto prej 5.825) nezgod z mrtvimi in poškodovanimi osebami. V njih je umrlo 517 (leto prej 554) ljudi, 2.635 (prej 3.011) oseb je dobilo hude poškodbe, 3.892 (prej 4.394) pa lažje poškodbe. Tako je bil lani uresničen cilj preventivne akcije - 10 % glede števila težjih prometnih nesreč in glede poškodovanih oseb, število mrtvih pa se je glede na leto poprej zmanjšalo le za 6,8 odstotka.

Za skoraj 35 odstotkov vseh težjih nesreč je bila kriva prehitra vožnja. Zato bodo miličniki letos namenili več pozornosti, kot je med nedavno tiskovno konferenco v RSNZ naglasil Peter Šefman, prav omejevanju hitrosti na naših cestah; na avtomobilskih cestah se je namreč zelo povečalo število prometnih nezgod s težkimi posledicami. Prizadevali si bodo tudi poiskati čimveč vinjenih voznikov, saj je bil vpliv alkohola lani osnovni vzrok za 261 nesreč. Lani je bilo sicer manj nesreč (1.364) z udeležbo otrok in mladih, vendar jih je umrlo 61 oziroma 9 več kot leto prej; glede na to bo milica skušala čimbolj varovati otroke v prometu. Manj vpliva ima na prometno kulturo, ki bi jo bilo nujno izboljšati. Zaskrbljena pa je tudi nad državno politiko, ki ima mačehovski odnos do izgradnje in vzdrževanja že sedaj slabih cest. ● **S. Saje**

KRIMINAL

Izginule ređovalnice

23. februarja ponoči so trije mladoletniki vlomili v osnovno šolo Josipa Plemlja na Bledu in iz nje odnesli ređovalnice, računalnik, kasetofon in nekaj drugih drobnarij. Ukradeno blago so deloma hranili doma, nekaj so spravili pri "kolegu", drugo pa v skrivališče. Eden od tatičev je še učenec blejske šole, druga dva sta nekaj starejša. Odkrili so jih že tri dni po kraji, ki je bila že četrta v tej šoli, v njih so posamično sodelovali omenjeni trije mladoletniki. Sola je ukradene predmete dobila nazaj.

Telefoni po polovični ceni

Kranjski kriminalisti so ovadili tožilstvu 25-letnega Roberta J. iz Trboja, ki je iz Iskre Tel, kjer je zaposlen, odnesel najmanj 25 telefonskih aparatov eta 80 in jih po polovični ceni, kot stanejo v trgovini, prodal kupcem. Na ta način je "zaslužil" najmanj 25.000 dinarjev. Robert J. je utemeljeno osumljen, da se je ukvarjal tudi z nakupom orožja. Od M. M. je kupil puško winchester kalibra 12 mm, pretihotapljeno iz Avstrije, da bi jo dražje prodal naprej, hkrati pa naročil še tri puške. Puške so zasegli v njegovem avtu.

Po popivanju rop

Janez G. je 21. februarja zvečer popival po kranjskih lokalih, nazadnje v Sidru na Planini. Tam se mu je pridružil 20-letni Jože P., zhan storilec kaznivih dejanj. Ko je Janez G. odšel, mu je Jože P. sledil in ga blizu bloka na Gubčevi 4 napadel. Z udarcem ga je zbil na tla, da je obležal, nato pa mu iz žepov pobral dokumente, 4000 šilingov, gumijevko in otroške lise, ga oškodoval za skupaj okrog 6000 dinarjev. Jožeta P. so izsledili, ga ovadili, ukradeno je moral Janez G. vrniti.

Kraja iz nove hiše v Drulovki

Š. P., roj. 1969, z Brega ob Savi je vlomil v novo hišo Jožeta R. v Drulovki in iz ene od sob odnesel vodnoinstalacijski material, nožno zračno tlačilko in zaščitne rokavice. Tatu so kriminalisti izsledili s pomočjo kranjskih policistov in oškodovanca samega, ukradeno blago so zasegli pri njem in ga vrnili pravemu lastniku.

Prodajalec mamil

Kriminalisti so ovadili tožilstvu 22-letnega Aleša Š. in Bojana P. iz Kranja. Utemeljeno ju sumijo omogočanja uživanja marihuane. Aleš Š. jo je prodajal Bojanu P., ki jo je sam kadil in zalagal tudi druge. ● **H. J.**

Rop v Trziču

Kriminalisti še pozvedujejo za neznanec, ki je v nedeljo, 3. marca, proti večeru, na območju tržiške občine nepovabljen vstopil v stanovanje in prisilil domačina, da mu je povedal, kje ima skrit denar. Odnesele je za okrog 40.000 dinarjev gotovine.

AVTO MOTO DRUŠTVO
BLED 64260
 Grajska 24

Avto moto društvo Bled, Grajska 24 vabi kandidate za voznike motornih vozil B kategorije na tečaj. Pričetek tečaja bo 12. 3. 1991 ob 17. uri v prostorih AMD Bled, Grajska 24. Če ste se odločili, se oglasite pri nas vsak tork ali četrtek od 16. do 18. ure ali v istem času po telefonu 77-883. Vsi tisti, ki so že opravili tečaj, lahko pričnejo s praktičnim poukom takoj. Nudimo vam ugodne pogoje z različnimi popusti.

omega Kranj d. o. o.
 Ručigajeva 31, KRANJ
 računalništvo, trgovina in turizem

prodaja osebne avtomobile škoda favorit 135 L.
 Povprašajte za ceno in dobavni rok. Lepo vas bomo postregli ter vam prodali avto servisiran, z opremo in preizkusnimi tablicami. Izognili se boste čakanju, če boste vozilo kupili in prevzeli pri nas. Pohitite, saj se cene spreminjajo. Pokličite nas po telefonu 064/21-873, fax. 064/22-828 od 7. do 15. ure.

SKUPŠČINA OBČINE KRANJ

Komisija za volitve, imenovanja in kadrovske zadeve
 Številka: 108-09/90-01/P
 Komisija za volitve, imenovanja in kadrovske zadeve Skupščine občine Kranj v skladu z 18. členom Zakona o družbenem pravobranilcu samoupravljanja (Ur. l. SRS, št. 21/75 in 31/84) ter Zakona o spremembah določbe zakonov, ki določajo pooblastila in naloge družbenopolitičnih organizacij razpisuje prosta dela in naloge
DRUŽBENEGA PRAVOBRANILCA SAMOUPRAVLJANJA OBČINE KRANJ
 Kandidati, ki izpolnjujejo pogoje, določene v 18. členu Zakona o družbenem pravobranilcu samoupravljanja, naj v roku 15 dni po objavi razpisa pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev (življenjepis, podatki o izobrazbi in o zaposlitvah) Komisiji za volitve, imenovanja in kadrovske zadeve Skupščine občine Kranj, Trg revolucije 1, Kranj.

Predsednik
 France Šifrer

MALI OGLASI

☎ **27-960**
Cesta JLA 16

APARATI STROJI

Ugodno prodam večji CEPILEC za drva, premer konice 250 mm. Jeraj, Vodiška 45, Vodice 3014
 Prodaj rabljen kombiniran ŠTE-DILNIK (2 + 2) Gorenje, s pečico in PEČ kippersbusch. ☎ 64-139, popoldan 3026
 Prodaj ŠIVALNI STROJ Bagat Jadranka, na nožni pogon in MOTORČEK za možno šivanje na elektriko. ☎ 22-548 3059
 Hi-fi GLASBENI STOLP Nesco MC 50 - U, daljinsko upravljanje, prodam. ☎ 622-924 3069

SERVIS AVTOGUM

Klemenc Vinko
 Cerklje
Menjava, popravila, centriranje in prodaja vseh vrst gum.
 Se priporočamo!

Ugodno prodam RAČUNALNIK Commodore 64, s kompletno opremo. ☎ 34-532 3078

Prodaj generalno obnovljen MOTOR Fiat 505, original italijanski, BRUSILNI STROJ Wagner, za brušenje tračnih žag in DELÉ za dvigalo Jonsereds. ☎ 66-938 3084

Prodaj tržno zanim kovinski ARTIKEL z oblikovnim orodjem in materialom, ki se uporablja v telefoniji ter TELEFAX Panasonic 120 B, brezžični TELEFON Panasonic in telefonski APARAT Panasonic - vse novo. ☎ 36-408 3094

Traktorsko PRIKOLICO, 1-osna, gozdna, z dero, 2,7 tone, prodam. Krmelj, Poljanska 37, Škofja Loka, ☎ 631-625, int. 66, dopoldan 3097
 Prodaj TRAKTOR Univerzal 445 DT, s prednjim pogonom in z nakladačem Riko, letnik 1982, 1.500 obratov na ur. Janez Pazlar, Mlinska c. 13, Bled 3104

Ugodno prodam dobro ohranjen ŠTEDILNIK (4 elektrika, 2 plina). Cena 2.500,00 din. ☎ 24-719 3108

ČESTITKE

Jožici Zupanc, iz Kranja, M. Pijade 48, za 65-letnico, ISKRENE ČESTITKE! Zdravja in zadovoljstva, želi brat Stanislav Tomazin. 3115

GRADBENI MATERIAL

Prodaj smrekove DESKE. Apno 8, Cerklje, ☎ 42-866 3071

PRIDELKI

Prodaj SENO. ☎ 802-042 3021
 Prodaj jedilni KROMPIR desire in igor ter semenski KROMPIR igor. Pavc, Voklo 16, Senčur, ☎ 49-529 3034
 Prodaj semenski KROMPIR desire. Mavčiče 97, ☎ 40-311 3057

ROBINSON club TRŽIČ
 tel.: 52-266
V ČETRTEK, 14. MARCA, KONCERT SKUPINE POP DESIGN

Semenski KROMPIR desire in igor, prodam. Rozman, Poljšica 4, Podnart, ☎ 70-164 3088

Prodaj drobni KROMPIR. Visoko 31, Senčur 3081

KUPIM

Kupim jelšove HLODE ali PLOHE. ☎ 45-096 3061
 Kupim več ton SENA. ☎ 12-355 3116

LOKALI

PROSTOR, od 15 kvad. m. dalje, v pritličju - 1. nadstropju - kleti, lahko garaža, najemem v Kranju ali okolici. Šifra: DOGOVOR - KRANJ 3052

V najem oddam PROSTOR, primeren za gojenje gob. Informacije na ☎ 47-290 3060

V centru Kranja najemem ali kupim PROSTOR, primeren za gostinski lokal. ☎ 33-892 3090

MOTORJI KOLES

Ugodno prodam motorni kolesi BMW R 100 RT in BT 50. Telefon: 50-626

Tomos AVTOMATIK MS 3, prodam. ☎ 622-924 3067

Prodaj BT 50 S, letnik 1987, črne barve. ☎ 10-075 3105

BLED
 tečaji tujih jezikov
 Vpisujemo v tečaje angleškega, nemškega in italijanskega jezika vseh stopenj. Prijave po tel.: 064/78-313.

OBVESTILA

J & J TV - VIDEO - HI-FI SERVIS Smladnška 80, Kranj. POPRAVLJAMO vse vrste TV, video in audio aparatov. ☎ 39-886 69

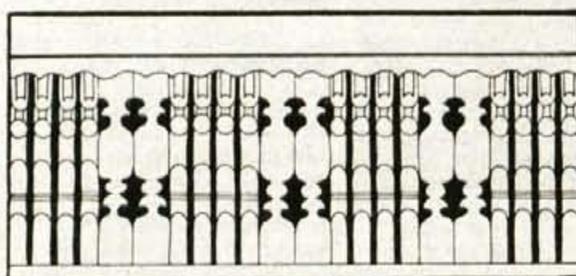
ŠIVALNE STROJE vseh vrst hitro očistim in popravim. Možnost tudi poučevanja o delovanju vašega stroja. Informacije na ☎ 42-805 485

Renta Car JANSON, vam nudi različna vozila, od srednjega do najvišjega razreda, po ekskluzivnih cenah. Z vozilom Jaguar XJ 6, vozimo poroke, poslovne praterje, slavnostne večerje, itd. Sposojamo tudi različne vrste kombijev, za prevoz ljudi in stvari. Dostava do 50 km brezplačna. ☎ 061/721-741 ali 061/341-378 2508

MIZARSTVO OVSENIK
 Jezerska c. 108 c, Kranj, tel.: 064/35-770

Sprejemamo naročila za SOBNA, VHODNA in GARAŽNA VRATA in več različnih tipov BALKONSKIH OGRAJ.

Ponovno imamo na zalogi
 KOTNE TALNE LETVE - smreka, hrast
 LETVE ZA OKVIRJANJE SLIK - smreka
 GARDEROBNE STENE - hrast
 Obiščite naš razstveni salon, lažje se boste odločili!

Društvo za podvodne dejavnosti Kranj, prireja ZEČETNI POTAPLJAŠKI TEČAJ (potapljanje z jeklenkami). Prijavite se lahko od 11. do 13. marca 1991, od 19. do 20. ure, na Keбетovi 9, Kranj (kletni prostori vrta Janina) 3109

IZGUBLJENO

Izgubil se je zlatorjav KOKRŠPANJEL. Sliši na ime DIX. ☎ 33-216 ali 26-678

OSTALO

Ugodno prodam stare CITRE. Informacije na ☎ 37-004, od 16. ure dalje 3025

Prodaj KONTEJNERJE (smetnjaki) iz pocinkane pločevine. ☎ 34-457 3045

Prodaj KLAVIR. Cena 2.000 DEM v dinarski protivrednosti. ☎ 42-333 3066

Italijanski otroški VOZIČEK Peg-marela, prodam. ☎ 622-924 3068

Prodaj kombiniran otroški VOZIČEK, otroško POSTELJICO z jogijem, HOJICO in otroški AVTOSE-DEŽ. ☎ 79-667 3076

Prodaj FLAVTO Jamaha YFL 211 S. Cena 1.000 DEM v dinarski protivrednosti. ☎ 41-651 ali 41-281 3103

KRANJ, JAKA PLATIŠE 13

RAZNO PRODAM

Prodaj VENTILATOR Gros, s 4 kW motorjem, za dosuševanje sena in 10 dni staro TELIČKO simen-talko. Korenjak, Predoslje 95, Kranj 3028

Prodaj MOPED APN 6, nov, jese nove DESKE, KOTEL za žganjekuho in 10 kg domačega FIŽOLA. Janez Meglič, Leša 7, Tržič 3074

Prodaj ŠKODO 110 R, starejši letnik, registrirana do februarja 1992. Velesovo 55, Cerklje 3078

NISSAN SUNNY, letnik 1988, 90.000 km, prodam za 16.500 DEM. ☎ 51-280

Poceni prodaj Z 101, letnik 1987, 45.000 km. ☎ 621-781, dopoldan 3078

STAN. OPREMA

TROSED, raztegljiv v ležišče, 2-koraj nov, prodam. Cena 2.600,00 din. ☎ 061/611-513 3047

KAVČ ter JOGI za zakonsko posteljo, prodam. ☎ 33-892 3089

STANOVANJA

2-sobno mansardno STANOVANJE, velikosti 55 kvad. m., v novih blokkih v Senčurju, s telefonom in garažo, zamenjam za enako ali večje stanovanje, v Kranju. Informacije na ☎ 41-513 2769

V Kranju oddam v najem opremljeno 1-sobno STANOVANJE, s centralnim ogrevanjem. ☎ 83-651 3035

Prodaj 1-sobno STANOVANJE, 44 kvad. m., v Bistrici pri Tržiču. Informacije na ☎ 51-609, popoldan 3053

finest
 Trgovina z otroško konfekcijo in kozmetiko v centru Kranja na Cankarjevi 4, 1. nadstropje, tel. in fax. 39-714
Vabimo vas k nakupu po konkurenčnih cenah. Pri nakupu nad 500,00 din možno plačilo na 2 čeka!
 KOZMETIKA CLAUDE D'ENRY in PARFUMI CHRISTIAN ROS'S
 Odprto od 9. do 19. ure, sobota od 9. do 12. ure

VARSTVO

NOVO! Če želite brezskrbno preživeti popoldan ali večer v dvoje in imate problem z varstvom vaših malčkov, smo vam na razpolago vsak dan. Pokličite na na ☎ 33-666, od 7. do 14. ure 3087

V popoldanskem času VARUJEM otroke, lahko samo občasno. ☎ 25-701, zvečer 3114

VOZILA

Prodaj JUGO KORAL 45, prevoženih 17.500 km, letnik 89, reg. do feb. 92. Brun, Bašelj 8, ☎ 45-282

GUME Fulda 2000, 4 kose, skoraj nove, dim. 195 x 60 x 14, z litimi platišči, znamke MSW, spitz designe, s ključavnico (BMW, Audi, Golf, Honda), zelo ugodno prodam. ☎ 22-991 ali 45-341 1804

KOMBI Mercedes Benz 206 D bus, letnik 1974, prodam. ☎ 34-733, zvečer 3010

FIAT Uno 60, letnik 1986, prodam za 11.500 DEM ter dirkalno KOLU-IRIDE, šte. 58, oprema Campagnole, prodam. ☎ 620-258 3081

Prodaj PEUGEOT 405 GL, 1. registracija oktober 1989, registrirano do oktobra 1991. Cena ugodna. Informacije na ☎ 57-345, v sredo in petek, ves dan ali ☎ 50-555, v soboto in nedeljo 3111

Prodaj Z 750, letnik 1973, v vsem stanju, potrebna popravila, registrirana do 30. 3. 1991. Langus, Kamna gorica 1/b 3112

WARTBURG 353 W, letnik avgust 1987, prodam. ☎ 66-669 3113

Prodaj 126 P, letnik 1979. Cena 1.200 DEM. ☎ 24-429 3011

Ugodno prodaj GOLF diesel, letnik april 1989. ☎ 57-231 3018

Zelo ugodno prodaj Z 750, starejši letnik, delno obnovljena in preurejena. Pranjčič, C. JLA 5, Tržič 3011

Z 128, letnik oktober 1987, garazirana, dobro ohranjena, prodam. ☎ 50-151, popoldan 3018

Prodaj ohranjen 126 PGL, letnik avgust 1987. ☎ 28-941 3018

Prodaj FIAT 126 P. ☎ 41-392 3014

Prodaj JUGO 45 A, letnik januar 1986. ☎ 56-377 3025

126 P, letnik januar 1989, prevoženih 18.000 km, garaziran, prodam. ☎ 061/614-707, popoldan ali 061/611-002, int. 351, dopoldan 3038

Prodaj italijanski FIAT 127, dobro ohranjen. Cena 2.500 DEM. Oglejte popoldan. Jože Znidarič, Trg svobode 23, Tržič 3031

GOLF, letnik 1978, registriran do 17. 7. 1991, dobro ohranjen, prodam. ☎ 65-412 3038

Prodaj Z 750, letnik 1977, registrirana za celo leto. Pernuš, Hotemlje 57, Preddvor 3038

Prodaj ŠKODO 110 R, starejši letnik, registrirana do februarja 1992. Velesovo 55, Cerklje 3038

NISSAN SUNNY, letnik 1988, 90.000 km, prodam za 16.500 DEM. ☎ 51-280

Poceni prodaj Z 101, letnik 1987, 45.000 km. ☎ 621-781, dopoldan 3078

R 4 GTL, letnik 1989, 23.000 km, prodam. Cena po dogovoru. ☎ 11-274 3078

Prodaj 126 P, letnik 1982. Informacije na ☎ 28-646, popoldan 3078

JUGO 45 E, letnik avgust 1989, prodam. Podvasca 31, Tržič, ☎ 57-719 3078

Prodaj tovorno PRIKOLICO, osebni avto. ☎ 40-046 3078

Prodaj JUGO 55 Koraj, letnik januar 1989, garaziran, prvi lastnik, prevoženih 12.000 km. Cena 8.000 DEM. ☎ 68-591, po 15. uri 3078

JUGO 55 GVL, izvojni model, letnik 1989, prevoženih 25.600 km, temno rdeč, garaziran, ugodno prodam. ☎ 26-670, od 7. do 19. ure 3078

Prodaj dobro ohranjen FIAT 126 P, letnik oktober 1978, registrirano do konca oktobra 1991. ☎ 58-248 3078

Prodaj Z 101, letnik decembra 1988, 14.000 km. ☎ 39-112 3078

Prodaj R 4, letnik 1988, prevoženih 21.000 km. ☎ 79-598 3078

Prodaj JUGO 45 A, letnik januar 1989, Hrastje 144, Kranj 3078

Prodaj Z 101 GTL 55, letnik oktober 1985, registrirana do marca 1992. Ferjan, Alpska 3, Bled 3078

Prodaj Z 101 GT 55, letnik avgust 1987, prevoženih 51.000 km. ☎ 27-259 3078

Prodaj Z 101 GTL 55, letnik avgust 1987, registrirana do avgusta 1991 ter venkrni MOTOR T 18. Informacije na ☎ 75-556, int. 51, dopoldan 3078

Prodaj karambolirano Z 101, letnik 1973. Sajovec, Visoko 22, Senčur 3078

Prodaj Z 101 GTL 65, letnik avgust 1987, prevoženih 59.000 km. Informacije na ☎ 85-235 3078

PREMAGAJTE SIVINO SVOJEČA OKOLJA

Storite korak, ki ga že dolgo odlašate.
 V Merkurjevih prodajalnah smo do 20. marca za 20% znižali cene:
 -barv,
 -lakov,
 -razredčil in kitov.
 Znižanje velja pri nakupih nad 300,00 din za gotovinske nakupe in člane stanovanjskih združenj.
KOLIČINE SO OMEJENE!

Prodaj OPEL KADETT 1.6 D, letnik 1986. ☎ 24-232 3095
 Prodaj LADO Samaro, letnik 1987. ☎ 77-091 3096
 Prodaj 126 P, letnik 1976, celega ali po delih. ☎ 42-539 3098
 Prodaj Z 101 Skala 55, letnik 1989, registrirana do 27. 1. 1992, rdeče barve. Dolenja vas 28, Selca. ☎ 64-180 3100
 Prodaj R 4 GTL, letnik oktober 1987. Ogled od 16. ure dalje. Barle, Ul. bratov Praprotnik 4, Naklo 3101
 Prodaj JUGO 45 Koral, letnik 1990. ☎ 75-024 3102
 R 4 GTL, letnik 1986, prodaj za 5.200 DEM. ☎ 22-901 3106
 Ugodno prodaj FORD Granada 2.3 L dobro ohranjen. Cena 5.000 DEM. ☎ 37-853 3110

ZAPOSLITVE

Iščem skupino za izdelavo ESTRIHA in podložnega BETONA (najraje strojno). ☎ 51-024, zvečer 2821

Potrebujemo komunikativno osebo za PRODAJO tekstilnih izdelkov lastne proizvodnje. Zaželen prevoz! ☎ 77-818, od 9. do 14. ure 3063

Delavci Tekstilindusa in drugih podjetij! Ne sedite doma in ne čakajte, da vas pokličejo na delo. Pridružite se skupini za PRODAJO otroške literature in sami poskrbite za svoj zaslužek. Prevoz zaželen! ☎ 10-117 3085

Nezaposlenim oddam DELO na dom. Feratovič, Gosposvetska 13, Kranj (od 15. do 18. ure) 3041

Če imate finančni problem? Javite se za POTNIKA DZS. Za pošteno delo, pošteno plačilo. Tedensko izplačilo provizije! Zaželen srednja izobrazba. ☎ 58-154 3107

Samo resni, z malo truda, veliko ZASLUŽIJO. ☎ 39-010, od 10. do 13. ure in 18. do 19. ure 3050

ŽIVALI

JARKICE rjave in PRAŠIČKE prodaj. Fujan, Hraše 5, Smednik. ☎ 061/627-029 2369

Prodaj brejo TELICO. Dorfarje 16, Žabnica 3016

Prodaj 14 dni staro TELIČKO simentalčko. ☎ 65-098 3023

Prodaj 13 mesecev staro TELICO ali 7 tednov starega BIKCA simentalca in 40-litrski KOTEL za žganje-kuho. ☎ 45-246 3046

Prodaj črno-bele BIKCE, stari 10 dni. Cena 40,00 din za kg. Basaj, Suha 40, Kranj 3048

Prodaj TELICO simentalčko, stara 1 mesec. ☎ 64-011 3056

Prodaj enoletne KOKOŠI, za zakol ali nadaljno rejo. Cena 30,00 din za kos. Večjo količino dostavim na dom. Franc Tušek, Lenart 11, Selca. ☎ 64-228 3064

Prodaj 150 kg težkega PRAŠIČA, za zakol, krmljen z domačo krmo. Lahovče 43, Cerklje 3072

Prodaj 14 dni staro TELIČKO simentalčko. Zgoša 4/a, Begunje 3075

JARKICE, rjave, bomo prodajali od 8. 3. 1991 dalje. Beleharjeva 49, Šenčur 3093

Prijateljem in znancem sporočamo žalostno vest, da nas je po dolgotrajni boleznini zapustila draga mama

ANGELA OMAN

roj. Kaštrun iz Preske

Posmrtni ostanki bodo od torka, 5. marca 1991, od 8. ure dalje v mrliški vežici v Tržiču. Pogreb bo v sredo, 6. marca 1991, ob 11. uri v družinskem krogu.

ZALUJOČI: sinovi Stane in Franci, hčere Milena in Mari, vnuki Robi, Nina, Matevž, Urban, Nadja, Nina

Sporočamo žalostno vest, da je umrl naš dragi mož, oče in dedi, upokojenec SO Kranj

PAVEL GORENEC

Pogreb pokojnika bo v torek, 5. marca 1991, ob 16. uri iz mrliške vežice na pokopališče v Šenčurju.

VSJ NJEGOVI

ZAHVALA

Ob izgubi našega očeta, starega očeta, brata, strica, tasta, bratranca in svaka

JANEZA ŠENKA

iz Britofa 111

se najiskrenejše zahvaljujemo sosedom, sorodnikom, prijateljem in vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali in nam ob težkih trenutkih stali ob strani, izrekli sožalja, sočustvovali z nami, darovali cvetje in ga tako številno pospremili na zadnjo pot. Posebna zahvala g. župniku za lepo opravljen pogrebni obred, pevcem za zapete žalostinke, podjetju Števci, Savi Kranj, Peku Tržič, Srednji gumarski šoli 1. s razreda iz Kranja, Surovini Kranj, folklorni skupini Iskra, skupini MK 9 in 13. Vsem in vsakemu še enkrat iz srca hvala!

ZALUJOČI: sin Roman, Mojca, Slavica, Janez z družinami, sestra Mici z družino in ostalo sorodstvo Britof, Oševček, Tržič, Kranj, Lancovo, 3. februarja 1991

V SPOMIN

Utihnil je Tvoj glas, obstalo je Tvoje srce. Ostali so le sledovi pridnih rok in kruto spoznanje, da se ne vrneš več.

4. marca mineva leto dni, odkar nas je tiho zapustil dobi mož, ata, stari ata, tast in brat

MILAN KOSTELEČ

Hvala vsem, ki se ga spominjate, obiskujete njegov prerani grob, prinašate cvetje in prižigate svečke v njegov spomin.

VSJ NJEGOVI

Vešter, marca 1991

Sporočamo žalostno vest, da nas je 23. februarja 1991 tragično zapustila naša sodelavka

REZKA ARH

referentka v nabavnem oddelku

Pogreb drage pokojnice je bil 26. februarja 1991 v družinskem krogu.

Vedno se je bomo spominjali.

Kolektiv podjetja Iskra Instrumenti Otoče

ZAHVALA

Ob prerani izgubi drage žene, mame, babice, tašče

IVANKE ZAJC

roj. Allč

se najlepše zahvaljujemo dobrim sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste nam ob težkih trenutkih stali ob strani, izrekli sožalje, darovali cvetje ter jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti. Najlepša hvala njenemu zdravniku, zdravniku iz dežurne ambulante, g. župniku za lepo opravljen pogrebni obred ter pevcem za ganljive zapete pesmi. Zahvaljujemo se podjetjem Exoterm, Iskra-Telekom in Tekstilindus za njihovo izredno pozornost. Vsem še enkrat iskrena hvala!

VSJ NJENI

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega sina in brata, ki je na poti v službo v nesreči izgubil življenje

JANEZA GERLEVCA

se toplo zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, za vso pomoč, darovano cvetje in izrečena sožalja. Hvala vsem, ki ste ga spremljali na zadnjo pot. Zahvala tudi govorniku za lepe poslovilne besede, pevcem kolektivu Termo Poljane in Škofja Loka ter ribičem.

VSJ NJEGOVI

Predmost — Poljane

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega

METODA DERNIČA

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečena ustna in pisna sožalja, podarjeno cvetje in spremstvo k njegovemu zadnjemu počitku. Posebej se zahvaljujemo sosedom in vaščanom Podnarta za vso pomoč in človeško toplino ob tej bridki izgubi. Srčna hvala njegovim prijateljem in sodelavcem JAT Brnik, Ljubljana, Beograd, London, posebej pa še g. Djukanoviću za poslovilne besede. Toplo se zahvaljujemo sošolcu in najboljšemu prijatelju g. prof. S. Miheliču za ganljiv govor, g. A. Arnolu za glasbeno slovo, prijateljem pevcem za slovenske pesmi in župniku g. Mehletu za pogrebni obred.

ZALUJOČI: Vsi njegovi

Podnart, Jesenice, Kranj, Kočevje, 20. februarja 1991

V SPOMIN

5. marca mineva dve leti, kar so zvonovi oznanili žalostno vest, da sina, brata

PETRA KERNA

ni več. Odšel si daleč v tisti kraj, kjer vrnitve ni več nazaj. Težka je ločitev, a lepša bo združitev.

Tvoja mama

V SPOMIN

Bolezen, smrt, ta ne izbira, čeprav ji človek se upira, konec je življenjske drame, ko zemlja te v naročje vzame. (Hafner)

4. februarja je minilo leto, odkar nas je mnogo prezgodaj zapustil naš dragi mož, ata in stari ati

FRANC POTOČNIK

Zahvaljujemo se vsem, ki se ga spominjate!

VSJ NJEGOVI

Radovljica, marca 1991

ZAHVALA

Tako tiho, kot je živela, je nenadoma od nas odšla draga sestra in teta

PAVLA BOHINC

p. d. Tonjova Pavla iz Zaloga 36

Iskreno se zahvaljujemo sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje in darovano cvetje. Neizmerna zahvala zlasti Micki Ipavec za nesebično pomoč v času njene bolezni, enako tudi sosedoma Štefki in Marinki Lončar. Zahvala tudi dr. Beleharju za večkratno pomoč v času njene bolezni kot tudi bolnišnici Golnik. Zahvaljujemo se tudi g. kaplanu za lepo opravljen pogrebni obred, zvonarjem in pogrebniku Jeriču za pogrebne storitve. Vsem skupaj in vsakemu posebej še enkrat hvala!

ZALUJOČI: družini Bolka in Kne

Zalog, Cerkljanska Dobrava

V SPOMIN

Hiša tiha je postala, ko si vzel od nas slovo, v srcu bolečina je ostala, ki prenehala ne bo.

JOŽE KOVAČIČ

Vsem, ki se ga spominjate, prižigate sveče na njegov prerani grob, iskrena hvala!

ZALUJOČI: žena Marija in ostali

Tržič, Savinska dolina, Maribor, Avstralija, Moškanjci, Velika Nedelja, Svetinje, 3. marca 1991

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta in starega očeta

ALOJZA TELBANA

iz Sovodnja

se iskreno zahvaljujemo sosedom, sorodnikom in prijateljem za pomoč in darovano cvetje, govorniku KS Sovodenj za poslovilne besede, pevcem za zapete žalostinke, pogrebem in g. župniku za pogrebni obred. Lepo se zahvaljujemo tudi vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

ZALUJOČI: žena Žefka, hči Lojzka z možem ter hči Rezka in sin Lovro z družinama

Slovenija in svet

Sosedje in naša samostojnost

Zadnje čase je vedno bolj aktualno, kako gledajo na slovenska osamosvojitvena hotenja in korake sosedje v Avstriji, na Madžarskem in v Italiji. Znano je, da je Italija do tega precej zadržana, nekoliko manj pa Avstrija in Madžarska. Obe državi, skladno z normami mednarodnega prava, vzdržujeta uradne odnose samo z Beogradom, kar ne izključuje sodelovanja s posameznimi republikami. Priznanje Slovenije ali Hrvaške za zdaj ni aktualno, čeprav bosta Budimpešta in Dunaj spoštovala vsako odločitev. Tako menita zunanja ministra Madžarske in Avstrije Jeszensky in Mock, mnenji pa sta objavila dunajska časnikarja Die Presse in Der Standard. Vprašanje suverenosti republik je notranja stvar Jugoslavije, če pa bi se Slovenija in Hrvaška uradno razglasili za neodvisni državi, pa bi se madžarska posvetovala s sosednjimi državami. Avstrija pa se pri odnosih z Beogradom zavzema za največjo možno koherenost, ima veliko stikov s Slovenijo in Hrvaško, tako da Avstrija ni zadržana do mladih demokracij v Jugoslaviji, kot se ji to očita. Gospodarska pomoč bi najbolj nevtralizirala spore v Jugoslaviji.

Ker se resnični odnos do sosedja pokaže takrat, ko je leta v stiski, je tudi za nas zanimiva anketa v avstrijski javnosti o odnosu do azilantov in priseljencev ter prebivalcev sosednjih in bolj oddaljenih držav. Izbrali so dvanajst narodov, med njimi tudi Slovence in Hrvate. Avstrijci bi najraje sprejeli medse Madžare in ljudi iz bivše Nemške demokratične republike, kjer je bilo pozitivnih odgovorov 43 oziroma 40 odstotkov, odločno pa so proti azilantom iz Severne Afrike, Turčije, Srbije, Rusije, Poljske in Romunije ter proti Židom. Mi smo nekje v sredi, saj nam je naklonjenih 38 vprašanih, proti pa 55 odstotkov.

Ločitve in poroke

Dunajski tednik Wochenpresse je objavil pogovor s predsednikom republiškega izvršnega sveta dr. Jožetom Mencingerjem. Na vprašanje, ali bo postala Slovenija deseta avstrijska pokrajina, je odgovoril: Kdor se ravnokar ločuje, se gotovo ne bo spet kmalu poročil. Sicer je s plebiscitom določeni rok za neodvisnost 23. junij, vendar so to lahko zgodi mnogo prej, saj nas čas priganja in ne moremo več čakati. Šli bomo s Hrvaško ali brez nje. Razdružitev bo Slovenijo v začetku gotovo hudo prizadela, saj gre skoraj četrtino slovenskih izdelkov v druge jugoslovanske republike, tudi v Srbijo. Slovenija je v Jugoslavijo veliko prispevala, imela pa je kot njen najrazvitejši del tudi dobiček. Če bo obojestranski interes, lahko Slovenija vzpostavi z Avstrijo prosto trgovinsko cono, je dejal dr. Mencinger.

Do Grčije ni daleč

Slovenija ima pri sodelovanju z Grčijo določeno prednost pred drugimi jugoslovanskimi republikami, od katerih jih ima večina zapletene medsebojne odnose, tako na gospodarskem kot kulturnem področju, je dejal republiški sekretar za mednarodno sodelovanje dr. Dimitrij Rupel po vrnitvi z dvodnevne obiske v Grčiji. Minister je obiskal grško trgovinsko zbornico, predaval je o Sloveniji med Jugoslavijo in Evropo ter se sešel z generalnim sekretarjem zunanjega ministrstva. Morda bomo z Grčijo sklenili pomembne posle, je dodal slovenski zunanji minister, morda bodo sedaj za Slovence, ki delajo v Grčiji, boljši pogoji, saj so odnosi med Jugoslavijo in Grčijo zaradi makedonskega vprašanja zelo zastrupljeni, razsežnosti tega vprašanja pa so velike.

Ozemeljski apetiti italijanskih neofašistov

Senatorja Cristofforo Filletti in Giorgio Pisano, člana Neofašističnega italijanskega gibanja nacionalne desnice (MSI - DN) sta v poslanskem domu parlamenta terjala, naj dobi Italija nazaj Istro in Dalmacijo ter del Julijske Krajine oziroma revizijo Pariškega mirovnega sporazuma iz leta 1947, pa tudi Osimskih sporazumov. To zahtevo je dobil tudi predsednik italijanske vlade Andreotti. Zahteva ni nova, vendar je tokrat zanimiva zato, ker bi bila Italija z vrnitvijo te slovenske in hrvaške zemlje nagrajena za sodelovanje na strani zaveznikov v zalivski vojni. Zato mora kaj dobiti in najbolj je, da se ji vrne tisto, kar je kot poraženec zgubila v drugi vojni, pravita senatorja. Zanimivo bo, kaj bo odgovorila vlada, oziroma, če sploh bo, saj je Italija zagovornica nedotakljivosti sedanjih meja.

Dogovor zunanjih ministrov

V nedeljo sta se na Bizeljskem srečala republiški sekretar za notranje zadeve Republike Slovenije dr. Dimitrij Rupel in hrvaški minister za osnose s tujino dr. Vinko Golem. Ministra sta uskladila stališča pred večerajšnjim (ponedeljkovim) pogovorom republiških zunanjih ministrov pri zveznem sekretarju za zunanje zadeve Budimirju Lončarju. Znano je, da Slovenija ni zadovoljna s svojim vplivom na jugoslovansko politiko, da zanjo daje več, kot dobi, in da bi moral jugoslovansko zunanjo politiko usklajevati kolegij republiških zunanjih ministrov in ne le zvezni sekretar sam. Na pogovoru v nedeljo sta ministra menila, da se mora jugoslovanska zunanja politika prilagoditi novim razmeram.

Dunajski župan v Sloveniji

V nedeljo in včeraj je bil na obisku v Sloveniji dr. Helmut Zilke, dunajski župan in deželni glavar. K nam sta ga povabila slovenska vlada in ljubljanski župan. Dunajski gost se je že v nedeljo pogovarjal z delegacijo slovenske skupščine, ki jo je vodil predsednik skupščine Slovenije dr. France Bučar, nato pa z vodstvom Slovenske socialdemokratske stranke (dr. Zilke je socialist) in delegacijo slovenskega izvršnega sveta, ki jo je vodil predsednik Lojze Peterle. Dunajski župan se je pogovarjal tudi z vodstvom ljubljanske skupščine. V dunajski delegaciji so bili še dr. Ernst Theimer, senatni svetnik in direktor urada deželne vlade, dr. Kurt Scholz, senatni svetnik in zadolžen za mednarodne stike, direktorji koncernov Warimpex, Porr Ag, Stag in Simmering Graz Pauker. Z delegacijo sta bila tudi člana slovenskega predstavništva na Dunaju dr. Karel Smolle in Borut Sommerger. ● J. Košnjek

Naš najmlajši smučarski center je gostil demonstracijsko vrsto

Šola, na katero smo lahko ponosni

To, da je jugoslovansko smučanje v svetu že nekaj let znano zaradi številnih odličnih smučarjev, kot so Bojan Križaj, Mateja Svet, Rok Petrovič, Boris Strel in številni mlajši tekmovalci, vemo že dolgo. Manj znano pa je, da si je prav zadnja leta, še posebej pa letos, velik ugled pridobila naša demonstracijska vrsta smučarjev.

Cerkno, 2. marca - Ljubitelji smučanja, ki jih je kljub trem s snegom skromnimi zimami pri nas še vedno veliko, so zadnje čase večkrat slišali, da imamo pri nas tudi demonstracijsko vrsto, ki jo sestavljajo najboljši učitelji smučanja pri nas ter nekateri nekdanji reprezentantje z Matejo Svet in Rokom Petrovičem na čelu. Demonstratorji smučanja so se letos srečali na kongresu INTERSKI v St. Antonu v Avstriji, kjer so naši smučarji poželi veliko hvale. Da pa bi njihovo delo in nastope spoznali tudi doma, so se minuli konec tedna predstavili v našem najmlajšem smučarskem centru Cerkno.

Smučarski center Cerkno si že zime brez snega, tako da vse do letošnje zime ni uspel pridobiti rednih obiskovalcev. Komaj so ga zgradili, so se začele zime brez snega, tako da so nove smučarske naprave največ časa samevale. Močno pa se je spremenilo zadnje zimo, saj mnogi smučarji prisegajo, da je Črni vrh eno najlepših smučarskih središč pri nas. Blizu je tako Gorenjcem, kot Primorcem, saj je do smučišča moč priti preko Železnikov in Davče, kakor tudi iz Idrije, Tolmina ali Sovodnja prek Cerkna. Tudi pretirano daleč ni, slabo uro iz Škofje Loke ali petnajst minut iz Cerkna. Na smučišču so postavili dve dvo-sedežnici, "Počivalo" in "Brdo". Če se na smučišče pripeljete po Selški dolini preko Železnikov in Podmejača, vas ob vznožju Črnega vrha čaka dvo-sedežnica "Brdo", ki je dolga nekaj več kot tisoč metrov in lahko v eni uri prepelje okrog 1200 smučarjev. Na drugi, cerkljanski strani pa smučarje proti vrhu popelje dvo-sedežnica "Počivalo" s kar 1114 metri dolžine in več kot tristo metri višinske razlike. Na 1291 metrov visokem Črnem vrhu so še štiri vlečnice, imenovane "Grič", "Dolina", "Lom 1" in "Lom 2." Na sedemdesetih urejenih hektarjih smučišče se lahko učijo prvih korakov na smučeh začetniki, smučišče pa je primerno tudi za zahtevne smučarje z več znanja. In prav ti smučarji so bili sobotni gostje, naša demonstracijska vrsta.

Demonstratorji smučanja so s svojim nastopom na smučišču Črni vrh poželi veliko občudovanja številnih gledalcev, ki so si prišli ogledati našo šolo smučanja. Ugotavljali so, da je to ena naših redkih šol, na katero smo res lahko ponosni. Na koncu predstavitve so jim demonstratorji odgovarjali na številna vprašanja in tudi vsakemu posebej pokazali osnovne tehnike pravega vijuganja na smučeh.

Izjavi škofjeloške Demokratične zveze

Občinski odbor Slovenske demokratične zveze Škofja Loka nam je posredoval dve izjavi. V prvi piše, da obžalujemo, da v slovenski skupščini pobuda za spremembo slovenske zastave ni dobila potrebne podpore. Pričakovali smo, da bo odstranitev zvezde kot simbola boljševizma naletela na odobravanje tudi pri strankah opozicije, kar bo konkreten dokaz njihove resnične prenove. Ogorčeni smo, da še vedno vsem Slovincem vsiljujejo zvezdo. V izjavi pozivajo zavedne Slovence, posameznike in javne ustanove, da izobešajo samo zastave brez zvezde. SDZ bo to na svojih prireditvah spoštovala.

V drugi izjavi pa je obravnavano zadnje dogajanje v skupščini. Razočarani ugotavljamo, pravijo, da celotna opozicija noče in ne more dojeti, da se čas boljševizma izteka in da se morajo z novim političnim sistemom spremeniti tudi simboli. Presenečeni smo, pravi izjava, da teh sprememb nočejo dojeti tudi liberalni demokrati. Ne razumemo opozicije, da kljubuje zamenjavi zastave oziroma odstranitvi zvezde zgolj čustveno, kljub temu da se postavlja z mnogimi razumniki. Tribarvnica ni bila nikoli spreminjena na legalen in legitimen način, ampak z revolucijo in diktaturo. Ohranjanje simbolov hromi našo podzavest do te mere, da ljudje ne morejo dojeti sprememb tudi na drugih področjih, od gospodarstva do zdravstva. Priznavamo le zastavo brez zvezde in tako bomo tudi uporabljali. Kaže, da bo Evropa še dolgo le naš deklarativni cilj. Ostajamo na Balkanu s pogledom v komunizem in roko v kapitalizem, pravi izjava.

Dušan Videmšek

mo, saj mnogi smučarji prisegajo, da je Črni vrh eno najlepših smučarskih središč pri nas. Blizu je tako Gorenjcem, kot Primorcem, saj je do smučišča moč priti preko Železnikov in Davče, kakor tudi iz Idrije, Tolmina ali Sovodnja prek Cerkna. Tudi pretirano daleč ni, slabo uro iz Škofje Loke ali petnajst minut iz Cerkna. Na smučišču so postavili dve dvo-sedežnici, "Počivalo" in "Brdo". Če se na smučišče pripeljete po Selški dolini preko Železnikov in Podmejača, vas ob vznožju Črnega vrha čaka dvo-sedežnica "Brdo", ki je dolga nekaj več kot tisoč metrov in lahko v eni uri prepelje okrog 1200 smučarjev. Na drugi, cerkljanski strani pa smučarje proti vrhu popelje dvo-sedežnica "Počivalo" s kar 1114 metri dolžine in več kot tristo metri višinske razlike. Na 1291 metrov visokem Črnem vrhu so še štiri vlečnice, imenovane "Grič", "Dolina", "Lom 1" in "Lom 2." Na sedemdesetih urejenih hektarjih smučišče se lahko učijo prvih korakov na smučeh začetniki, smučišče pa je primerno tudi za zahtevne smučarje z več znanja. In prav ti smučarji so bili sobotni gostje, naša demonstracijska vrsta.

Demonstrator smučanja lahko postane vsak, ki najmanj tri leta opravlja delo učitelja smučanja. Vsaki dve leti je izbor demonstracijske vrste, kjer so kriteriji: vožnja med količki, tehnika šole smučanja in pedagoški pristop. Letos bo izbor demonstracijske vrste 19. in 20. aprila na Voglu ali na Kaninu, izbrali pa bodo deset demonstratorjev A in 15 demonstratorjev B vrste. Trenutno imamo v Sloveniji 30 demonstratorjev smučanja, katerih status v okviru Smučarske zveze še ni rešen, zato mnogi dobri smučarji ne sodelujejo z našo demonstracijsko vrsto.

Kot je povedal vodja Yu demonstracijske vrste Dušan Videmšek, so si za svoj nastop izbrali naš najmlajši smučarski center tudi zato, ker so tudi naši demonstratorji najmlajši med svetovnimi demonstratorji. Seveda pa je bil namen predstavitve predvsem prikaz naše šole smučanja, ki ima v svetu velik sloves, naši demonstratorji pa so ga na letošnjem INTERSKI kongresu (Olimpiada učiteljev smučanja) le še potrdili.

V okviru Smučarske zveze deluje tudi tako imenovani ZVUTS, zveza vaditeljev, učiteljev in trenerjev smučanja. Njihova naloga je skrbeti za množičnost, za vzgojo novih mladih alpskih smučarjev in nordijcev. Smučarji demonstratorji pa poleg tega, da vodijo različne vaditeljske tečaje tudi predstavljajo naše smučanje doma in v tujini. Demonstratorji se letos zadnje leto imenujejo Yu demonstratorji, že na prihodnjem kongresu čez štiri leta na Japonskem pa se bodo predstavili pod imenom Slovenska demonstracijska vrsta. ● V. Stanovnik

Zasebna lastnina pogoj uspešnosti

Konec preteklega tedna so se v Ljubljani sestali predstavniki Slovenske kmečke zveze - Ljudske stranke in Liberalne stranke. V izjavo po srečanju so napisali, da imata stranki številne skupne interese in cilje, ki jih bosta družno lažje uveljavljali. Ob spoznanju, da je ustvarjanje pogojev uspešnega gospodarjenja predvsem na temelju zasebne lastnine eden glavnih ciljev obeh strank, so namenili posebno pozornost predvsem zakonodaji s tega področja. Stranki bosta skupne interese usklajeno zastopali v republiški skupščini pri obravnavanju in sprejemanju zakonov o privatizaciji, denacionalizaciji, o zadržgah, gozdovih in drugih aktih. Zavzemali se bodo za absolutno sočasnost obravnave in sprejema zakona o privatizaciji z zakonom o denacionalizaciji. Pomembni so javnost lastninjenja, prenosljivost delnic, možnost delnega neodplačnega prenosa dela družbene lastnine na vse delavce oziroma državljane z vrednostnimi papirji. Odzeta lastnina mora biti vrnjena predvsem v naravi po načelu vsem vse nazaj. V primeru, da to ni mogoče, je treba upravičencem škodo povrniti s takšnimi vrednostnimi papirji, s katerimi se bodo lahko takoj operativno vključili v privatizacijo družbene lastnine. Ne gre samo za odpravljanje krivic, ampak mora biti poudarjeno predvsem zagotavljanje možnosti bivšim lastnikom, da začnejo upravljati s svojim premoženjem. Stranki se zavzemata za vračilo vseh gozdov vsem, tudi Cerkvi, in za odpravo predvidenih dolgotrajnih porabe. Gospodarska politika naj težišče porabe in delitve prenesa v smer investicijskega razvoja. Smisel razvoja ni zataganje v pasu, ampak v ustvarjanju nove vrednosti. Glede osamosvajanja Slovenije je pri ekonomiji premalo konkretnih dejanj. Slovenija naj se denarno osamosvoji in uvede lastno valuto. Glede demilitarizacije pa je treba najprej doseči odhod JLA. Lastne oborožitvene sile so sedaj nujne, po osamosvojitvi pa se bo Slovenija skupaj z drugimi prizadevala za mir in razorožitev.

V Kranju o privatizaciji

Stranka demokratične prenove Kranj organizira v četrtek, 7. marca, ob 18. uri v sejni dvorani 14 kranjske skupščine pogovor o zakonu o privatizaciji. Uvodničar bo magister ekonomije in podpredsednik Stranke demokratične prenove Slovenije Franci Križanič. ● Zbral J. Košnjek

GORENJSKI GLAS

potovalna **agencija**
ALPETOUR

Vse naročnike in ostale, ki bi se nam radi pridružili na

**»DVOODNEVNEM«
IZLETU**

v Lože pri Vipavi,
obveščamo, da ne sprejemamo več prijav.

Vse, ki ste se prijavili, pa prosimo, da ste točni!

Odhod avtobusov 8. marca ob 15. uri izpred hotela CREINA v Kranju.